

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése június végén lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál sziveskedjenek minél előbb megújítani,

hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

A három Pejacevich.

Írta: Balogh Pál.

A király fölmentette gróf Pejacevich Tivadart a horvát-szlavon báni méltóság terhei alól, új bánt nevezett ki s ezzel az áldatlanul fölszínre erőszakolt horvát kérdés új stádiumba lép. A bukott bánt az események további folyása aligha fogja érdekélni. Némely oldalról ugyan azt rebesgetik, hogy az ellenzék élére áll s az ő vezetése alatt fog a horvát rezoluzionisták magyar közjogellenes revolúciója tovább háborogni, — de ez nem valószínű semmikép. Politikai szereplésének útjában áll gyenge fizikuma, betegessége és a nyugalmas, békés életre utalt egyénisége, melyből hiányzik minden harcias elem. A görög tragédiákra emlékeztető fátum lebegett az ő pályája fölött, hogy viharos időkben, az ütköző ellentétek évadján kellett alaptermészetével összeférhetetlen hivatást betöltenie s ugyanaz a sors érte, ami atyját negyedszázaddal ezelőtt ugyane polczon, hasonló körülmények között.

Érdemes megállni a sors-tragikum e

kettős példája előtt: komoly tanulságok vezethetők le azokból.

A Pejacevichek mindenha a konzervatív eszmekör hívei voltak, a történeti jog alapján álltak s a Magyarországgal való unióért őszintén lelkesedtek. Szoros vérségi kapcsok fűzték őket a magyar főúri családokhoz s ugyanazok a hagyományok éltek bennük, amik nemzeti arisztokráciánkban. A horvát fajszeretetet jól össze tudták egyeztetetni a magyar hazafisággal s Horvátország jövőjét, biztonságát, fejlődésének zálogát ama századok-szentesítette közjogi viszonyban látták, mely a drávántuli részek és Magyarország közt felbonthatatlan államközösséget teremtett. A kiegyezési korszak egyik leghatalmasbb oszlopa gróf Pejacevich Péter volt, közel egy évtizeden át horvát-szlavon miniszter, időközben átmenetileg horvát bán s holtáig cselekvő tényező az unionista politika vezérei közt.

Magyarország benső bajai, pénzügyeinek megromlása, hitelének s fejlődésének fennakadása a hetvenes évek elején végzetes hatással voltak a Deák-pártra. E párt bukása maga után vont azután a horvát konzervatív unionisták bukását is. Új emberek és eszmék nyomultak túl a Dráván előtérbe, ez áramlatot a horvát kiegyezés pénzügyi részének revíziója, Magyarország új tehervállalása sem volt képes feltartóztatni. A nemzeti párti ellenzék, mely Zágrábban ekkor hatalomra jutott, Ma-

zuránich bánása alatt nem sokáig érhetette be Magyarországot szorult helyzetétől kicsikart gazdasági előnyökkel. Vele szemközt kialakult csakhamar az ultrahorvát jogpárt, mely az unionista hagyományok ellen irtó hadjáratot indított, a nemzeti autonómiát keveselte és államjogi téren próbálta Magyarországot erőszakos módon időnkint megszarolni. A Starcsevics- s a Strossmayer-féle pártcsoportok csak árnyéklatokban és esz-kozeikben különböztek egymástól, — végső céljuk azonos volt: horvát állam alkotásáról ábrándoztak s a magyar államelmét horvát területen minden látható alakban háttérbe szoritni, mellőzni, érvényesülését kérdésessé tenni, megnehezíteni, akadályozni igyekeztek.

A ravasz, eszes és erős kezű Mazuranich alatt e hadak ostromát keményen verte vissza az unio védelmére vállalkozott nemzeti párt. De mikor a vezér kidült, a guvernemantális tábor is bomlásnak indult s Horvátországot az anarchia kezdte környékezni. Strossmayer befolyására egy egész nemzedék, Starcsevics Antal égisze alatt az egész lateiner értelmiség új hajtása a horvát ultraizmus eszméiben nevelődött, ez eszmekör költötte az egykoru horvát irodalmat, a sajtót és mozgatta a társaséletet. A rendszeres és tervszerű izgatás kiterjedt az összes városokra, a vidéki néprétegekre, s a gyűlölet kánonát hirdette minden ellen, ami magyar s a magyarsággal tart.

Készülődés új életre.

Írta: Vértessy Gyula.

(Utánnomás tílos.)

Azelőtt félannyi dolga volt az osztálytanácsos urnak, mint mióta a felesége beteg. Azelőtt legalább ebédre meg vacsorára hazajárt, de most rendszeren a hivatalban kell dolgoznia, állítólag ebéd és vacsora idején is; pláne éjjel néha két-három óráig is.

— Hamarosan államtitkár akar lenni — vigasztalja nagybeteg leányát az édesanya, a tanácsos ur anyósa, az egyszerű, mondhatnám inkább együgyű vidéki anyóka, a szegény számtisztí őzvegy, akit a veje-ura könyörületből itt tart uri házában.

— Most ugyan jó, hogy itt van az öreg skatulya — jegyzi meg a tanácsos ur az „Erdélyi borozó“-ban, vidám pezsgőzés közben — legalább ápolja az asszonyt.

— És így legalább megtakarítok egy fizetett ápolónőt. — Ezt azonban már nem mondja, csak gondolja.

Igen, úgy van a dolog, hogy az „Erdélyi borozó“-ban emlegeti ezt a nagyságos ur; jókedvű czimborák s pezsgőtől kipirult arcu hölgyikék társaságában, míg odahaza nagybeteg felesége és anyósa államtitkári karrierjét emlegetik, a nagy munka jutalmazásaképen.

Az államtitkári pályára való éjjeli készülődés nagy munkája után azután alig ér rá naponta csak pár percet is bekukkani a tanácsos ur a betegszobába:

— Hogy vagy Gizi?

Ezt is olyan közönyösen kérdezi, mintha csak valamelyik fogalmazójától kérdezősködnék valamelyik akta sorsáról:

— Mi van a dolácsi urbéri perrel?

— Hogy vagy Gizi?

Mindakét kérdés teljesen egyforma hangon van tartva.

És a nagybeteg asszonyka mégis részvétet hall kicsendülni a hideg szavak alól is és nagy kinnal mosolyt erőltetve az arczára, feleli:

— Jobban vagyok édes Gáborom, sokkal jobban, mint tegnap ilyenkor.

Pedig dehogy van! Maga is érzi, hisz az állapota csak rosszabbra fordult, ahelyett, hogy javult volna, hanem azért szeretné a férjét megnyugtani.

Ha tudná, hogy mennyire nem izgatná az édes Gábort az sem, ha holnapra kifeszítenék!

Dehát ezzel még az öreg Stanczi bácsi, a tanár ur, a híres belgyógyász, Gábor ur nagybátyja, még az se biztatja:

— Még meggyógyulhat a kis feleséged! Csak vigyázzon magára! Meg, hogy a természet jöjjön a segítségünkre, mert e nélkül hiába minden.

— No, mondom én, hogy csak komédiázik. Adja a halálos beteget!

— Nem adja az, tényleg nagyon beteg!

— Eh, gyáva és elhagyja magát. Mint minden nő. Mennyivel különbek vagyunk mi férfiak! Hiába, mi csak más anyagból vagyunk gyurva!

Büszkén kifeszíti a mellét s jóleső érzéssel tapogatja meg duzzadó izmait, melyeket a mindennapi sportolás, vívás, evezés oly ke-

ményekké tettek, hogy még az államtitkári pályára való készülődések sem voltak képesek ellágyítani.

— A nők egyebet se tudnak, mint nyavalyogni!

— Ugyan, Gábor! Te tán nem is szereted ezt a szegény kis asszonykát?

— Dehogynem! Szeretem én, ha egészséges, de nem szeretem, ha nyafog, meg ha hefekig köhög! Olyan idegessé tesz már, hogy képtelen vagyok idehaza maradni. Gyógyítsd meg hamarosan Stanczi bácsi, mert unom már ezt az állapotot!

— Komisz ember ez az én kedves öcsém, — gondolja a vén tanár, a tanácsos ur távo-zása után, míg indul befelé a beteghez, aki lezárt szemmel feküdt az ágyán.

Azt hitte az öreg ur, hogy alszik a beteg s elnézve a szőke hajjal beárnyalt, láztól kipirult szép arcot, olyasfélély motyogott magában, hogy mégis gyalázat lenne, ha egy ilyen fiatal teremtsnek el kellene pusztulnia.

Az asszonyka meghallotta. Felnyitotta a szemét s bájos kacszérsággal bujtak elő a nagy kék szemek a hosszú pillák alól.

— Nem aludtam ám, doktor bácsi! Hallótam, amit magában beszélt. Rajtacsíptem! Hát maga csak engem bolondít, hogy jobban leszek, pedig tudja, hogy nagy baj van?

— Dehogyan van, dehogyan! Dehát persze, hogy féltjük magát.

— Mondja doktor bácsi, meg lehet ebben a betegségekben halni?

— Micsoda? Meghalni? No hiszen még csak az kellene, hogy az emberek egy kis meg-

Ily viszonyok közt hívta Tisza Kálmán a horvát ügyek élére gróf *Pejacsevich* Lászlót, bizva ennek tekintélyes és népszerű egyéniségében, vonzó és tiszteletreméltó lelki vonásaiban, kipróbált hazafiságában és unionista hagyományában. Tőle remélte az ellentétek kibékítését, a rend és összhangzat helyreállítását. De hónapok se teltek el, s már bebizonyult, hogy az új bán nem bír a fékezésre bízott elemekkel. Szelid, jólelkű, engedékeny ember volt, aki mindenkinek eleget akart volna tenni, mindenkinek igazat adott, és senkit nem tudván vezetni, mindenkitől vezetettet. Erély és akarat nélküli természete nem válhatott be még jó tulajdonságaival sem ily nehéz és zord időkben. Csakhamar elveszté tiszta látását, szeme előtt összezavarodott minden jelenség, — egy ideig kapkodott köztük, de aztán odaveszett egyensúlya is. A zágorjai lázadás, a zágrábi és észéki kraválok, a napirenden levő zászlósértések, a magyar felirású czimerek ellen elkövetett merényletek sora pecsételte meg a gyöngye, tehetetlen bán sorsát.

Normális, békés időkben szép emléket hagyhatott volna hátra fényesnek indult pályáján. Nagy műveltségétől, harmonikus lényétől és szívós munkarejétől sok hasznos reformot várhattak a horvátok. Mert tele volt a legjobb szándékokkal, kezdeményező gondolatokkal, nagyobb koncepcziókra termett munkakészséggel. De hogy terveit beválthassa, nyugalomra, engedékeny viszonyokra, puha talajra s szelid atmoszférára volt szüksége. Ennek épp az ellenkezője következett be, a viharok összetörték s aztán elseperték.

Szakasztott ilyen a sorsa ime az ő fiának: gróf *Pejacsevich* Tivadarnak is. A történelem kivételes módon csaknem teljesen megisméltődött az ő esetével. Ugyanaz a helyzet, feladat és katasztrófa az ő bán pályája is, ami 25 év előtt atyjáé volt.

Csendes, szemlélődő lelke, a dolgok-

hoz értő, de a személyekkel törődni nem tudó természete, inkább tudós, mint politikai hajlamai váltak vesztére a mostani válságban. Ha tőle függ és rajta áll, nem fajultak volna így el az állapotok. De belőle is hiányzott az imponáló vezéri képesség, a cselekvő, fékező és kergető erő, mely hadseregeket mozgat, táborkarokat igazgat, feladatokat ír elő, fegyelmet tart és győzelmeket arat. A közélet tényezői nem álltak neki hatalmában, hanem ő került azokéba, előbb észrevétlenül, majd elhatározólag s az események aztán összecsaptak feje fölött.

Ugyanama végletek ütközésének lett ő is szükséges áldozatává, melyek atyjával végeztek hasonló viszonyok közt. De ép ez zárja ki a lehetőséget, hogy ő a politikai arénában szereplőnek megmaradhasson e katasztrófa után. Semmi érdeke, semmi vágya nem lehet a közéletben tovább résztvenni, ahol természetével nem egyező viszonyok közt, mint ellenzéki vezére is csak új sebek, csalódások és kudarcok várhatnának.

Horvátországot puha kézzel és csupa szívvel, ahogy a *Pejacsevich*ek példájából láttuk, nem lehet többé kormányozni. A Dráván túl kemény ember való az ügyek élére, aki vezetni, akarni, parancsolni tud.

Budapest, június 27.

A képviselőház holnap, pénteken délelőtt 10 órakor ülést tart; amelyen először névszerinti szavazás lesz afölött, hogy a Ház elfogadja-e általánosságban a pragmatika-javaslatot, azután a pragmatika-javaslat részletes tárgyalásába fognak. Félegy órakor kisorsolják az összeférhetetlenségi ítélt zsitit, mely nyomában a Ház ülése után összetül, hogy meghozza ítéletét *Ertl* János képviselő összeférhetetlenségi ügyében.

A holnapi névszerinti szavazás. Az országgyűlési függetlenségi párt, az országgyűlési alkotmánypárt és az országgyűlési néppárt ezen az uton kéri fel a párt tagjait, hogy a holnapi ülésen tekintel a névszerinti szavazásra, már az ülés elején lehetőleg minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A hiányzó beszámoló. Nyári hónapok politikai életének kedves jellemző vonásai voltak ez ideig a politikai beszámoló. Amint az idő enyhült s a nagy politika megengedte, fölkekedtek a képviselők s ki délnek, ki északnak szétszéledtek az országban, felkeresték kerületeiket és elmondották megbizóiknak, mit cselekedtek, mit végeztek? Kedves, intim viszonyt teremtett meg ez a szokás képviselő és kerület között, s ezenkívül volt a dolognak egyéb etikai vonatkozása is. Igaz, hogy a népképviselési rendszer különbözik a régi követküldéstől s a képviselő nem adott ügyek elintézésére megbízott alkalmi eljáró, hanem teljhatalmu megbízott, aki a megszábot elvek körén belül saját elhatározása szerint intézkedik. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a képviselő, amint a mandátumot átveszi, elszakad a kerületétől s csak akkor éled föl ismét a viszony, amikor új kortesköruttra indul. A képviselő erkölcsi kötelessége, hogy állandóan informálja kerületét, a választók érzelm-világával folytonos kontaktusban maradjon. Ugy tapasztaljuk, hogy ez az erkölcsi kötelesség ma egy kicsit lanyhán teljesítődik, hogy napról-napra szórványosabbak lesznek a képviselő-beszámolók. Mi az oka ennek? Az-e, hogy a képviselők kötelesség-teljesítésükben hanyagabbak lettek? Vagy az, hogy a képviselő urak úgy találják, hogy eddig viselt dolgaikkal odalenn a megbízó felséges nép előtt nincsen mit dicsekedniük s hogy a kerületek hangulata sem olyan, hogy azzal kellemes lenne nekik szemtől-szembe találkozniok?

A pozsony-bécsi villamos. A közgazdasági bizottság tegnapelőtt tartott ülésén *Földes* Béla tudvalevőleg lekötözt a pozsony-bécsi villamosról szóló törvényjavaslat előadói tisztéről azért, mert a bizottság nem fogadta el azt a propozicióját, hogy a vasutvonal kiépítésére adjanak engedélyt abban az esetben, hogyha azt Pozsony és Budapest közt is meghosszabbítják. A bizottság elfogadta a lemondást s az előadói tisztre *Laehne* Hugót választotta meg. Értesülésünk szerint azonban *Laehne* Hugó sem fogja a sokat hányódott-vetődött javaslat tárgyában teendő jelentést a Ház elé terjeszteni, mert elutazik Budapestre. Helyette *Szabó* Kálmán lesz az előadó, akinek személyét annál inkább örömmel és megnyugvással lehet látni ezen a tiszten, mert köztudomás szerint a javaslat legőszintébb és legerélyesebb ellenzői közé tartozik.

Gróf Apponyi Albert itthon. Gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, ki családját most kísérte Tirolba, hol a nyarat tölteni fogják, ma reggel érkezett vissza Budapestre.

hülés miatt meghaljanak. Meg azután, van a Halálnak esze, minek vinne el fiatalokat, boldogokat, mikor ott van a sok nyomorult, boldogtalan, aki szívesen hal meg.

— Hátha én is szívesen halok meg? — kérdezi mosolyogva az asszonyka s bolondos, álmokkal teli fejében megfogamzik az a gondolat, hogy nem is lenne olyan rossz dolog meghalni. Hogy miért nem lenne, annak nem is tudná okát adni. Csak úgy rászállt ez a gondolat a lelkére, mint nyári virágra a korai őszi köd. Vagy tán előresejtése volt ez a végzetének?

— Nem is lehet rossz meghalni! Az embernek nem fáj többé semmije; nem köhög, nem alkalmatlan senkinek; a mama majd ki-aludhatja magát, Gábor pedig?

Gábor pedig?

— Arra gondoltam, hogy megházasodik újra. Elvesz valakit, aki jobban illik hozzá, mint én. Valami előkelő kisasszonyt, aminő illik egy miniszteri tanácsoshoz; én nagyon egyszerű voltam ám hozzá -- csak szerettem nagyon, de hát ez talán nem is elég? Meg azután ő olyan hatalmas, erős, én pedig olyan nyavalyás kis teremtes vagyok, talán terhére is vagyok? . . .

Mikor a doktor elmondta a tanácsos urnak, hogy miket beszélt a szegény beteg, hozzátette:

— Nem is sejtí szegény, hogy milyen közel áll ahhoz, amiről most félig tréfásan beszél.

— Olyan rosszul lenne csakugyan?

— Bizony rosszul!

Hanem azután megint jobban lett egy

kicsit, majd megint rosszabbul s ez így tart már hetek óta.

A tanácsos ur pedig egyre jobban kezdi unni a dolgot.

Elvégre fordulna a dolog akár jobbra, akár balra; de inkább balra.

Eleinte szegyenkezve kapja magát azon a gondolaton, hogy jobb szeretné, ha a dolog balra, a halál felé fordulna, de később már nem is restelli ezt az aljas gondolatot. Ha meghal, hát meghal. Ha az isten úgy rendel, hát jól rendel.

Mert a tanácsos ur házaselete első mámoros hónapjai óta egyebet se tesz, mint unja a feleségét. Őt éve hordozza házaseletének szerinte megunt, ostoba lánczait. Még ha gyerek lett volna. Az kötné őt az asszonyhoz, de így? Semmi, semmi.

Hogy csinos? Eh, a szépsége már rég nem ingerli; akit mindennap lát az ember s aki mindennap az emberé lehet, az nagyon megunt portéka.

S mást mit hozott a felesége, mint egy kis szépséget! Behálózták s elvette a kis koldusleányt, a számtisztecske együgyű, gyámoltalan kis leányát. Ő csak a szeretőjének akarta volna, mikor udvarolni kezdett el neki s azután el kellett vennie. Gimpli volt, megfogatta magát hülyén, együgyű módon.

No de most talán megszabadul tőle? Másképp nem lehetett volna. Mert hogy mondhatta volna meg neki, hogy válni akar tőle? Minden ok nélkül, holott az szegény úgy szereti őt? Meg azután a botrány! De így, milyen okos megoldás lesz!

Feláll az íróasztala mellől s odamegy az ablakhoz. S amint ott áll, szinte már odaképzeli magát a ravatal mellé.

Olyan állást vesz fel, szinte egész öntudatlanul, aminő a megtört lelkű, gyászos férjhez illik. Fejét lehajtja, a derekát alázattal meggömbösi s arcának igyekszik szomorú, bánatos kifejezést adni.

Képzeteletében már szinte fogadja is a részvénytálatkozatokat; s fogalmazgatja a válaszokat:

— Borzasztó így elveszíteni életünk célját!

— Kiestek életemből a napok, a hónapok, csak éjek, csak telek jöhetnek!

— Vele temetik a lelkemet!

És így tovább! A frázisok keringenek a tanácsos ur költői lelkében.

Majd arra is gondol, hogy milyen jól fog ő festeni tettetett megtörtségével. Az asszonyok, a lányok, a társaságbeliek, hogy fogják szinte felfalni a szemekkel az ő daliás, szoborszerű alakját a koporsó mellett.

Hát még ami azután jön!

A harmadik szobából behallatszik a felesége tompa, száraz köhögése, ő pedig színezi ki a további jövőt.

A második felesége nem lesz ám ilyen koldus kis teremtes. Előkelő, uri családból fog nőszülni. Fiatal ember még, szép állása van, válogathat a legszebbek, a leggazdagabbak közül. Másodsor már nem fog hebehurgján beleugrani a házasságba. Most már jobban meg fogja nézni, hogy kit vesz el. Mert most már nem lüktet a vére olyan hevesen, és nem is olyan bolondul fiatal, hogy egy holdvilágos

A horvát obstrukció.

Pegyverszűnet huszonnégy órára.

A mai nap szenzációja az, hogy az általános vita a zárszóra jogosult horvátok visszalépése s a beterjesztett indítványok visszavonása következtében egyszerre, váratlanul véget ért s hogy a képviselőház egy rövid ülés alatt részleteiben is megszavazta a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Az eset úgy történt, hogy a horvátok az általános vita bezárása után a pragmatikáról szóló törvényjavaslat fölött névszerinti szavazást kértek s egyszerűs mind a vita holnapra halasztását. A pragmatika további tárgyalása ezzel egy huszonnégy órai haladékot szenvedett, amire *Justh Gyula* elővette a fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot s föllette a kérdést:

— Elfogadja-e a Ház általánosságban a részletes tárgyalás alapjául. Igen vagy nem?

A Ház elfogadta. A részletes tárgyalás során a horvátok nem okvetetlenkedtek s teljesen passzív viselkedtek s így mire eljött a három óra, a képviselőház végzett a közel harmincz paragrafus mindegyikével.

A házat meglepte ez az eredmény s az esetet különbözőképen kommentálták.

Magyar képviselők körében ez volt a nézet:

— A horvátok visszavonatták embereikkel az indítványokat, nehogy a képviselőház leszavazza azokat s precedensképpen kimondja azt, hogy horvát nyelvű indítványokat a Ház elé benyújtani nem lehet. A névszerinti szavazáskéréssel s annak az elhalasztásával pedig az volt a céljuk, hogy a mai ülést naprend nélkül hagyják s ezzel egy napot nyerjenek. A horvátokat valósággal konsternálta az, hogy a Ház nyomban belefogott a fizetésrendezési törvény tárgyalásába s e konsternációnak tulajdonítható az, hogy a tárgyaláson ilyen hamar és ennyire simán átestek.

A horvát képviselők ezzel szemben meglehetősen meglepődéssel tárgyalták az eseményeket s éppen ellenkezőleg a magyar fölfogással, így adták elő:

— A mai fordulat a tegnapi tartott értekezlet eredménye. Tegnap határoztuk el, hogy ezt a taktikát követjük s a pragmatikát elválasztjuk a fizetésrendezési törvénytől. A célunk ezzel annak a bizonyítására volt, hogy mi szívesen hozzájárulunk ahhoz, hogy a százezer főnyi vasutas alkalmazot-

nyári este, meg egy jól álló csinos bluzocskamámoros hangulata belekeresse a házasságba.

Most már megnézi, kit vesz el. Előkelő, okos, szellemes, gazdag leányt, aki méltó lesz hozzá s aki ha majd el is vesztí rá nézve a szerelmi varázst, (mert azzal tisztában van a tanácsos ur, hogy a legszebb asszonyt is meg tudja nyújt neki, hogy nagyuri költséges passzióknak is élhessen s akire mint előkelő, vezető társaságbeli asszonyra, mindig büszke lehet.

Mert erre a mostani feleségére — gondolja — nem nagyon lehetett. Emiatt csak szegyenkeztem, akárhová vittem; liba volt, az is maradt.

De a második, az nem lesz ám!

Az anyósa zavarja ki a tanácsos urat tervezéseiből.

Rá is szól dühösen:

— No mi kell?

— Gizike nagyon rosszul van — zokogja a szegény öreg asszony.

— Jól van. Mindjárt bemegyek!

És odabent, míg részvétet erőltetve, szinte undorral fogja a nagy beteg lázas, izzadt kezét és hallgatja szakadozott, hörgő suttogását, ezalatt egyre arra gondol, hogy hogy is lesz azután?

S míg a tiszta fehér lélek készül itthagyni ezt a régi életet — a tanácsos ur nagy reményekkel szövi tovább terveit a haldokló mellett, az új, a szebb életre...

tak jobb szociális helyzetbe jussanak s eszünk ágában sincs a fizetési törvény ellen obstruálni. Nekünk csak a pragmatika ellen van kifogásunk, ezzel szemben késhegyig menő harcot folytatunk, a fizetések javítása ellen azonban akadályt nem gördítünk. A képviselőház ma le is tárgyalta ezt a törvényt, a kormánytól függ, hogy mikor akarja életbeléptetni. Ha továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a fizetésrendezés junktimban legyen a nekünk sérelmes pragmatikával, nem bennünket terhel az ódium azért, hogy százezer család hiába várja sorsa jobbítását.

Nagy diadalmammal így informálják a sajtót a horvátok. A valóság pedig valószínűleg az, hogy a horvátok maguk lepődtek meg azon leginkább, hogy taktikájuk hova lyukadt ki, de azután gyorsan átlátva a helyzetet, igyekeztek azt kizsákmányolni a maguk számára.

A közvélemény azonban nem ül föl nekik. Valamely javaslattal csak akkor végzett a ház, amikor azt harmadszor is megszavazta s a közvélemény látni fogja azt, hogy a horvátok, amikor látszólag csak a pragmatika ellen küzdenek, azt is késleltetik, hogy a fizetésrendezésből törvény legyen.

A bánváltozás.

A bánváltozással kapcsolatban ma a következő királyi kéziratok jelentek meg a hivatalos lapban:

Magyar minisztereinköm előterjesztése folytán gróf *Pejacsevich* Tivadar horvát-szlavon-dalmátországi bán ezen állásától, állandóan tanúsított készségének és buzgalmának elismerése mellett kegyelemben felmentvén, egyúttal horvát-szlavon-dalmátországi banná dr. *Rakodczay* Sándort, a horvát-szlavon-dalmátországi bán tábla elnökét kinevezem, miről azokat egyben külön kézirat útján értesítem.

Kelt Bécsben, 1907. évi június hónap 26-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Kedves gróf *Pejacsevich*! Önt magyar minisztereinköm útján előterjesztett kérelme folytán horvát-szlavon-dalmátországi bán állásától ezen kegyelemben felmentem és állandóan tanúsított készségeért és buzgalmaért elismerésemet kifejezem.

Kelt Bécsben, 1907. évi június hónap 26-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Kedves dr. *Rakodczay*! Magyar minisztereinköm előterjesztésére Önt Horvát-Szlavon- és Dalmátországi bánjává ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1907. évi június hónap 26-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Günther Antal igazságügyminiszter ma reggel Bécsbe érkezett, hogy *Rakodczay* Sándor horvát bán eskütételén részt vegyen. A bán eskütétele délután két órakor ment végbe a Hofburg kihallgatási termében. Az ünnepélyes aktusnál dr. *Wekerle* Sándor minisztereinköm kivül mint zászlósúr gróf *Széchenyi* Gyula működött közre; az eskümintát dr. *Günther* Antal igazságügyminiszter olvasta. A magyar urak valamennyien magyar díszben jelentek meg. Az eskütétel után dr. *Rakodczay* Sándor horvát bán külön kihallgatáson jelent meg a királynál, hogy kineveztetéseért köszönetet mondjon. — Dr. *Wekerle* Sándor minisztereinköm és dr. *Günther* Antal igazságügyminiszter délután három órakor visszatértek Budapestre s ide este 7 órakor érkeztek meg. Dr. *Rakodczay* Sándor horvát bán a délutánt hivatalos ügyekben Bécsben töltötte és csak holnap reggel érkezik Budapestre, hogy a kormány tagjaival érintkezésbe lépjen.

Tüntetések.

Wekerle bécsi útja s a bán méltóságban történt személyesere némi tüntetésekre adott alkalmat Bécsben. Ezek a tüntetések azonban a maguk erőszakoltságukkal és vérszegénységükkel úgy hatnak, mint egy egészséges demonstráció paródiái.

Az egyik komédia a Reichsrath üléstermében játszódott le.

Az osztrák képviselőházban éppen dr. *Renner* szociálista képviselő állott fel szólásra, amikor a

horvátok padjairól váratlanul egy-két képviselő így kiáltott:

— Abczug *Wekerle*!

A kiáltás nagy meglepetést okozott, mert senki sem tudta az első pillanatban, hogy mi adott alkalmat a tüntetésre. De csakhamar látták, hogy az urakháza karzatán báró *Beck* minisztereinköm társaságban megjelent *Wekerle* Sándor minisztereinköm és helyet foglalt a karzaton. A két minisztereinkömmel együtt érkezett *Kortovszki* osztrák pénzügyminiszter is. A két minisztereinköm, úgy látszik nem is hallotta a kiáltást, mert egész nyugodtan folytatták beszélgetésüket, *Wekerle* minisztereinköm körülbelül negyedórát maradt a karzaton, de az abczug-kiáltás nem ismétlődött. Csak távozása után közölték vele, hogy a magyarországi horvátok néhány osztrák barátja mily módon adott kifejezést ellenséges érzelmeinek. A minisztereinköm azt felelte, hogy nem is hallotta a kiáltást. Az osztrák birodalmi gyűlés horvát képviselői, különben más módon is kifejezést adtak a mi horvátainkkal paktáló rokon-szenvnek. Ma valamennyien leadták névjegyüket gróf *Pejacsevich* volt bannál s délután küldötséggel keresték föl, hogy kifejezzék rokonérzésüket és elismerésüket.

A horvát nemzeti hőssé előléptetett *Pejacsevich* egyébként már elutazott Karlsbadba és utjáról csak szeptemberben tér vissza Zágrádba. További szerepléséről nyilván azzal a szándékkal, hogy a volt bán ellenzéki vezérkedéséről szóló híreket czáfolja, egy félhivatalos forrás ezeket adja elő: Gróf *Pejacsevich*, mint a horvát országgyűlés tagja, részt fog venni annak tanácskozásain, de magától értetődőnek tekinti, hogy ott úgy, mint eddig, ezentul is a kormányt támogatja, amiről különben valamennyi illetékes tényezőt, elsősorban dr. *Wekerle* Sándor minisztereinkömöt meggyőzte. Gróf *Pejacsevich* azt a híresztelést, mintha fölmentése után ellenzékké akarna menni, sértő inszinuációnak tekinti.

A bécsi Reichsrathban történt tüntetés-próbának hasonló sikerrel kontrázott Bécsben néhány utcái okvetetlenkedő.

Ma délután két óra tájban körülbelül száz horvát diák vonult a magyar palotához a Bankgasseba tüntetni az új bán ellen. A rendőrség széteszlatta a csoportot. Nemsokára azután tért vissza az eskütételről a Burgból *Rakodczay* Sándor bán. A horvát diákok már messziről meglátták, csoportokba verődtek megint és kitarotán kiabáltak: *Pereat Rakodczay! Abczug Rakodczay!* Közvetlenül a bán után érkezett kocsin *Wekerle* minisztereinköm *Günther* igazságügyminiszterrel. A horvát diákok felhasználták a kínáló alkalmat és rekedtté kiabáltak magukat:

— *Abczug Wekerle! Abczug Rakodczay!*

A tüntetést nagy közönség nézte, a rendőrség pedig másodsor és most már véglegesen széteszlatta a demonstráló diákcsoportot.

A horvátok tervel.

Az új bán által inaugurálendő új irányzattal szemben a horvát képviselők várakozó álláspontot foglalnak el. Ma estig semmi hírt sem kaptak a felől, hogy a bán velük érintkezésbe óhajt lépni. Kizártnak is tartják, hogy ha tárgyalásba is bocsájtkoznának, a békés kibontakozás lehetséges legyen. Azok a koncessziók, amelyekkel a bán esetleg jöhetne, szerintök nem lennének mások, mint azok, melyeket a kormány már az előző kompromisszumos tárgyalások folyamán a horvátoknak felajánlott. A horvát országgyűlés felosztását ennél fogva biztosra veszik.

És készülnek a harcra. Most főleg a küzdelem előkészítésének szervezése foglalkoztatja őket. Órák hosszat csak erről folyik közöttük a beszéd. A közeledő ünnepekre csak néhányan távoznak el a fővárosból, hogy a kitűzött népgyűléseken részt vehessenek. Szombat és vasárnap körülbelül tíz népgyűlés lesz, ezek között mindenesetre legérdekesebbnek ígérkezik a zágrábi első választókerületben tartandó választói népgyűlés, melyen *Surmin* György képviselő fog a helyzetről beszámolni. Ez lesz az első alkalom, hogy a harc megindítása óta a horvát főváros nyilvánítsa nézetét a felmerült konfliktus tekintetében.

Lorkovics Iván, képviselő a haladó párt vezére Valpovóban fog beszámolót tartani. Valamennyien nem akarnak most hazamenni, mert, mint mondják, nem akarják a nagy tömegeket mozgósítani és azért mindenképen azon vannak, hogy lehetőleg kerüljenek minden tüntetést.

A horvát-szerb koalíció ma este hat óraker ismét értekezletet tartott, melyen taktikai kérdésekről folyt a tanácskozás. Az értekezleten a holnapi ülésben követendő eljárást állapították meg és kijelölték a szónokokat, akik esetleg a házszabályokhoz fognak szót kérni és később a megállapított módosításokat betervezni.

A fiumei rezolúció.

Polónyi minapi beszédére, melyben a fiumei rezolúcióval foglalkozik, ma a következő táviratot kapta Supiló Ferencz Trumbics Antal dalmát képviselőtől.

Határozottan megtagadom Polónyinak a tényeknek meg nem felelő állítását, hogy én és Supiló neki úgy nyilatkoztunk volna Fiumében, hogy Magyarország és Horvátország egységes államot alkot. En egyetlen egyszer beszéltem Polónyival 1905-ben, néhány nappal a fiumei rezolúció után, mikor Fiuméba érkezett a magyar koalíció megbízásából, hogy engem a horvát és dalmát delegátusokkal Pestre összejövetelre hívjon meg, hova a magyar koalíció lelkesedő fogadtatást ígért nekünk. En a pesti látogatást visszautasítottam és az összejövetelt Fiuméba javasoltam. A mi tárgyalásunk informatív jellegű volt és eszmecsere folytunk a magyar-horvát politikai viszonyról. En magam részéről kifejtetem, hogy a jelenlegi horvát autonomia mindaddig illuzorius, amíg a miniszterelnök proponálja a királynak a bán kinevezését. Ez a Magyarország elleni elégedetlenségnek legfőbb oka. Szükséges tehát, hogy a bánnak mint az autonóm kormány fejének kinevezése függetlenül, a magyar kormány ingerenciája nélkül történjék. Máskülönben Dalmácia sem egyezne oelle a visszacsatolásba. Polónyi kijelentette kíméltó beszélgetés után, hogy nincsen ellenkező véleményem! En készen nyilatkoztam Polónyit általánosságban támogatni. Ő kijelentette erre, hogy a magyar koalíció hajlandó tárgyalni minden, a mi részünkről jövő követelésről.

Supiló a hírlapírók előtt felolvasta a táviratot s a következő kijelentéseket fűzte hozzá:

— En a Polónyi és Trumbics közti beszélgetésben szintén résztvettem s kijelentem, hogy Trumbics állítása szóról-szóra megfelel a tényeknek. Polónyi azt válaszolta Trumbics kérdésére, hogy majd talál módot a koalíció a horvát követelések érvényesítésére. Nagyon sokáig tárgyaltak a bán kinevezéséről s azt a lehetőséget is megemlítették, hogy ha a bán kinevezésénél nem lehet, legalább a bánhelyettesnek szerezzenek parlamentáris pozíciót olyképpen, hogy a bánhelyettes mindig a többség soraiból kerüljön ki.

Polónyi Géának, ki szintén jelen volt a képviselőház mai ülésén, megmutatták a táviratot. Polónyi a következőket jegyezte meg Trumbics nyilatkozatára:

— Amit ez a távirat mond, úgy van csoportosítva, hogy hozzáilleszkedjék a horvátok mai magatartásához. Csodálkoztam volna, ha nem nyilatkoznak a fiumei rezolúció kérdésében. Az, hogy ők mint vélekednek az államegységről, nem változtát a törvényen semmit. Egyebekben fenntartom mindazt, amit mondtam. Az tény, hogy rokonszenves fogadtatást helyeztem kilátásba a horvátokvak. Ez meg is történt volna az akkori politikai viszonyok között. Ha a horvátok akkor idejönnek, ez demonstráció lett volna a koalíció mellett; természetes, hogy akkor lelkesedéssel fogadjuk őket.

Zágrábi hangok.

Zágrábban az összes lapok az új bán kinevezésével és a megváltozott politikai helyzettel foglalkoznak.

A „Narodne Novine“ a többek közt ezt írja:

Az új bán mindazon horvát körökben, melyeknél érintkezésben állott, magas tiszteletnek örvend, mert szolgálata közben mindig kitűnt, hogy helyén áll. Természetes, hogy magas méltóságában is meg fogja őrizni ezen sajátosságát karöltve a teljes felelősséggel és az összes körökkel szemben. E felelősség azonban nemcsak az új bán, hanem az összes pártok és a horvát országgyűlés felelőssége. A kölcsönös támogatással és egyetértéssel e tényezők hivatottak megkeresni a nyugodt és hasznos munka feltételeit, amelyekre a nemzetnek szüksége van. A szakadatlan rázkódtatások, az egyik vagy másik oldalról tett meggondolatlan lépések nagy és maradandó kárt okozhatnak nemzetünknek és dr. Rakodczay, az új bán, bizonyára

meg fogja tudni ezt akadályozni. Mi teljes bizalommal üdvözöljük az új bán.

A többi lapok elutasító álláspontot foglalnak el az új bánnal szemben.

A zágrábi hivatalos lap ma a következő közlönyt közli:

Egyes külföldi lapoknak azon tendenciózus hírével szemben, hogy dr. Nikolics osztályfőnök memorandumot terjesztett a kabinetiroda elé, illetékes helyről felhatalmazást nyertünk annak kijelentésére, hogy ezen hír elejétől végig teljesen alaptalan. Ugyanily alaptalan egyes magyar lapoknak azon híre, amely szerint dr. Nikolics arra kérte Lipót Szalvator főherceget, hogy intervencionáljon a horvát kérdés érdekében az udvarnál.

A zágrábi polgárság egy része ma este gyűlést tartott, amelyen a koalícióhoz tartozó összes pártok tagjai megjelentek és a melyen állásfoglalást Rakodczay dr., az új bán ellen. A gyűlés után a tömeg az új bán abuzugolva oszlott szét, a nélkül, hogy rendezavarás történt volna.

A horvátok osztrák vendége.

Dr. Spincics Alajos osztrák reichsráthi képviselő ma este Budapestre érkezett és közvetlenül a horvát delegátusokhoz hajtatott, kik éppen értekezletre gyűltek össze és a követendő eljárás felett tanácskoztak. A mikor az értekezlet terembe lépett, a koalíció tagjai lelkesült zsvívi-kiáltásokkal fogadták. Csakhamar szót emelt Spincics és kijelentette, hogy az ausztriai horvát, szerb és többi szláv képviselőknek üdvözlétet tolmácsolja, kik egyértelműen teljes elismerésüket nyilvánítják horvát testvéreiknek, kik a magyar országgyűlésen a horvát nyelv jogáért küzdenek. E küzdelmet az ausztriai horvátok, szerbek és szlávok nemcsak helyeslik, hanem erkölcsileg támogatják is, sőt az osztrák képviselőházban akcióit is indítanak a horvátok érdekében. Holnap sürgős interpellációt intéznek a miniszterelnökhöz, melyben tiltakoznak oly kiegyezés ellen, mely Horvátország közbejötté nélkül létesülne. Miután Horvátország a kiegyezési tárgyalásokban képviselve nincs és az 1868: 30. t.-cz. kimondja, hogy a kiegyezés csak Horvátország közbenjöttével köthető meg, kérdik, hogy hajlandó-e a miniszterelnök a magyar kormányral a tárgyalásokat megszakítani, míg e hiány pótolva nem lesz. Az ősz politikai közlései a pártkörben nagy érdeklődést kellettek. Spincics holnap estig marad a fővárosban.

Budapest, június 27.

A miniszterelnök látogatásai. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt látogatást tett báró Aehrenthal külügyminiszternél, báró Beck Vladimir osztrák miniszterelnöknél s Korytowski pénzügyminiszternél.

A kvóta. A magyar kvótabizottság első jegyzékét, Széll Kálmán elnök és Földes Béla előadó aláírásával, ma küldték el az osztrák kvótabizottságnak, melyben a tegnapi határozatok értelmében kérdést intéznek, hogy az osztrák kvótabizottság hajlandó-e a szóbeli tárgyalásokat felvenni. Az osztrák kvótabizottság szintén héttagu albizottságot küld ki a szóbeli tárgyalások vezetésére. Az osztrák albizottság valószínűleg a jövő hét első napjaiban érkezik Budapestre, ahol aztán a szóbeli tárgyalásokat nemcsak felveszik, de rövidesen be is fejezik.

A kvótabizottság tegnapi üléséről szóló tudósításba jelentéktelen hiba csuszott be. A nuncium harmadik pontjára nézve ugyanis nem azon indítvány alapján döntött a bizottság, mely általában a számot megjelölni nem akarta, hanem az elnöknek azon indítványa szerint, hogy a múlt évi kvóta megtartását hozza javaslatba az idő rövidségénél fogva.

A bécsi Reichsrath mai ülésén az osztrák kvóta-deputáció tagjait megválasztották: Ellenbogen, Nemeč, Cöllestin, Baumgartner, Steiner, Kaiser, Urbán, Prasek, Povcc, Abrahamovic és dr. Stransky képviselőket. A kvóta-deputáció ma délután alakult meg. Elnökké Czjrarz lovagot, elnökhelyettesé Abrahamovic lovagot, előadóvá Schlegel bárót választották.

Az alkotmánypárt vacsorája. Az alkotmánypárt csütörtökön este a városligeti Kovács-féle vendéglőben tartotta heti pártvacsoráját, amelyen száznál többen voltak jelen a párt tagjai. Résztvettek a vacsorán Justh Gyula képviselőházi elnök, Rakovszky István képviselőházi alelnök, Földes Béla és még több más pártbeli képviselő mint vendég. Az alkotmánypárt részéről ott voltak: Széll Kálmán a párt elnöke, gr. Andrássy Gyula és Darányi Ignác miniszterek, Bolgár Ferenc államtitkár, Semsey László, báró Malcomes, Libits

Adolf, Szilassy Zoltán, Jekelfalussy Zoltán, gróf Zichy Béla, gróf Thorotzkay Miklós, továbbá Retsig Ede, gróf Bánffy Miklós és Kabdebó Gergely főispánok, örgróf Pallavicini György, báró Révay Simon, gróf Esterházy Móricz és még számosan a párt képviselő- és kültagjai sorából. Rendkívül melegen ünnepelték a jelenvoltak az alkotmánypárt jegyzőjét és a párt életének legtevékenyebb tényezőjét, Semsey Lászlót névnapja alkalmából.

Ifj. Ugron Gábor lemondása. Ifj. Ugron Gábor bejelentette gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek, hogy Maros-Torda vármegye főispáni állásáról lemond. — Értesülésünk szerint Ugron lemondása a vármegye belső viszonyaival van összefüggésben. A belügyminiszter még nem nyilatkozott, hogy elfogadja-e a lemondást.

Marosvásárhelyt ma délután rendkívüli városi közgyűlés volt ifj. Ugron Gábor főispán elnöklésével. A közgyűlésen a főispán bejelentette, hogy a vármegyei zavaros állapotok miatt, melyeknek békés szanálása az ő legjobb igyekezete és messze kiható méltányos eljárása dacára nem sikerült, a kormánynak rendelkezésére bocsátotta állását és lemondását bejelentette.

Fájdalmas neki, ugymond, szeretett szülővárosának vezetését elhagyni, hol annyi előlegezett bizalommal odaadó munkatápokra táit.

Petri Zsigmond függetlenségi pártelnök, dr. Fenyvesi Soma országos képviselő, dr. Bernády György polgármester beszédekben mély sajnálattal veszik tudomásul a lemondás bejelentését és hivatkozva a szeretetre és a bizalomra a főispán iránt, kérik, hogy bármily áldozat árán is, vonja vissza lemondását. A főispán meghatva köszöni a bizalmat, de ragaszkodik lemondásához, miután szülővármegyéjében nem tudja a békét megteremteni.

A közgyűlés további folyamán a katonai alreáliskola versenytárgyalási eredményét olvasták fel. Az öt ajánlat közül egyhangulag a Grünwald-testvérek budapesti cég ajánlatát fogadták el, és a céget kötelezték az összes munkáknak normális árak mellett a helyi iparosoknak való kiadására. Ezután a vízvezeték és a csatornázás kérdésében pályázat íratott ki. Feltételek 73.876 korona üzemi költség, 671.676 köbméter vízszolgáltatás városi házban. A közgyűlés végül az évekkel ezelőtt bérszavaltott villanyvilágítást 750.000 koronáért visszaváltotta.

A zárszámadási bizottság ülése. A képviselőház zárszámadási bizottsága ma délután 5 óraker Hentaller Lajos elnöklésével ülést tartott. Jelen voltak az állami számvevőszék részéről Dárday alelnök, Szukováthy tanácsos és Klimes osztálytanácsos. A bizottság ülésén Éber Antal előadó előterjesztette az 1903. évi magyar-horvát elszámolásra, valamint az 1898—1902. évi zárszámadások összefoglalására vonatkozó jelentéseit, amelyeket a bizottság egyhangulag vita nélkül elfogadott. Azután előterjesztette Éber előadó az 1904. évre vonatkozó összjelentését, amelynek egyes tételénél élénk vita indult meg. Így a közönségi kiadásokra vonatkozó passzusnál Hencz Károly azt vitatta, hogy e kiadásokra vonatkozólag a képviselőház egyáltalán nem illetékes határozni, mert ez a kérdés egyedül a delegációk hatáskörébe tartozik. Ezzel szemben a bizottság magáéva tette az előadó álláspontját, amely szerint a közönségi tulkiadások utalványozásáért a magyar pénzügyminiszternek egyedül a magyar országgyűlés adhat felmentvényt. A báró Fejérváry Géza nyugdíjára vonatkozólag Hencz Károly azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a Fejérváry nyugdíjának kiegészítését mondja ki a bizottság törvénytelennek, míg Éber előadó azt vitatta, hogy Fejérváry testörkapitányi fizetése, minthogy ezen állás sem törvényileg szervezve, sem annak költségei a budgetba felvéve nincsenek, semmi vonatkozásba nyugdíjával nem hozható és így a nyugdíj megszabása és kiutalása törvényesen eszközöltetett. A bizottság az előadó felfogásához csatlakozott és Hencz indítványát elvetette. Mindkét elvetett indítványa tekintetében Hencz Károly különvéleményt, a Tisza—Hieronymi-ügyre vonatkozólag pedig kisebbségi véleményt jelentett be. Végül a bizottság felhatalmazta Éber Antal előadót, hogy az 1903. évi zárszámadások képviselőházi tárgyalásán ugyanoly határozati javaslatot terjeszzen a Tisza—Hieronymi-tételre vonatkozólag, mint a melyet az 1904. évi 200,000 koronára nézve a bizottság elfogadott.

A t. Házból.

I. Taktikák és járulékaik.

Tegnap nagy elhatározásukra aludtak egyet a horvátok és reggelre kelve meggondolták a dolgot.

A technikai obstrukciót bírják — ez bizonyos. Egy-egy ülésnyi időt eltölteni haszontalansággal nem nehezebb, mint egy cigarettát elszívni. A tegnapi sikerült s gondolták a mai se lesz nehezebb. Azonban mára már némely névszerinti szavazást határoztak el abban a kérdésben, hogy vajon lehet-e pusztán horvát nyelvű határozati javaslatokkal boldogulni és ha több egyforma szövegű határozati javaslat van, azok közül csak egyről kell-e döntenie, vagy valamennyiről. Ugy volt, hogy az ezek felett megállapított névszerinti szavazással kezdődik a mai ülés.

Am reggel összegyülekezvén a Continéntálban, így szólt az ősz kecskeszakálás horvát a fekete szőrűhöz:

— Te, sógor, csuf álmodom volt az éjszaka: azt álmodtam, hogy mindkettőnk egy szekér elé fogtak, mint ahogy a Kun László szekérébe voltak fogva az emberek s nekünk azt huzni kellett. A szekérben Justh Gyula ült s a bakon Rakovszky István egy ostorral csattogtatott a füllünk mellett, a te pófádra rá is vágott.

Alig hogy magukhoz tértek az ijedelemről, jön az Erazmus nevezetű szent életű horvát:

— Barátaim, barátaim — ujszólja hüledezve — az éjszaka maga-magától kinyílt a vízvezeték csapja s a nagy zuhogásra felébredtek; hát azt hallom, hogy a fürdőkád mögött egy szellem horvátul szól: „Erazmus, Erazmus kedves fiam, vigyáz hogy a testvéreid a jogot el ne adják egy tál lencséért, egy napi örömrért, vigyáz Erazmus!”

Supiló is sápadtan jött. Gyűrődött volt az arca s a szemei az álmatlanságtól vörösek. Bárhol, ahol megállott, a padlót nézte és reszketett. Maga mellé huzta Popovics Dusánt, félrelépett, odaállította, ahol ő állott és kérdezte:

— Dusánkám, Dusanikicsikém, nem hallasz-e semmit?

— Nem én, egy hangot se.

— Én igen. És most már itt hallom. Akárhova állok, bármerre lépek, mintha a föld mélyéből jönne, hallom a nagy Jellasic hangját...

— Mit mond a nagy Jellasic?

— Azt mondja, egyre azt kiáltja: Ne — szá—vaz—za—tok, — Ne — szá—vaz—za—tok. Ne szavazzatok!”

Lorkovics lépett a csoporthoz. Egy papírlapot hozott, melyet rendesen éjjel az ágya mellé szokott tenni a szekrényre, hogy ha valami gondolata támad, feljegyezhesse. E papírlapot mutatta. Rajta koromkrétával egy emberi alak volt rajzolva s a nyakán kötél. Magyarázat gyanánt alá volt írva: „Lorkovics, te lurkó, hurkot vetnek a magyarok a nyakadra. Vigyázat!”

E jeleket, intelmeket, álmokat elmondták egymásnak, s nagyon izzadtak, hogy megfelejtsék jelentőségüket. Kombinációkkal és átutalási eljárással kísértették a következőket:

Ha a névszerinti szavazást megtartják, akkor kétségtelenül megszavazza a többség az elnök által hangoztatott értelmezést; akkor végérvényesen kimondatik, hogy a magyar országgyűlésen a horvát irás nem vétetik tekintetbe. Akkor tisztázzák a jogot s mindig elutasíthatják vita nélkül a horvátokat. Ha így történik, holnap vagy holnapután már a horvát beszédeket

is leszavazhatják, leszavazhatják a horvát gyorsírókat s általában mindent, amit ők akarnak.

— Tulajdonképpen tehát — hangzott a konstatació — a mi obstrukciónkkal magunk részére csinálunk hurkot. (Ez a lurkó nyakán mutatott hurok jelentése.) Meg kell fogadnunk a figyelmeztetést, hogy ne szavazzunk.

— Tako je! Tako ie! Ugy van! Helyes!

Siettek a Házba. Itt már össze voltak gyülekezve a magyarok nagy csoportjai, ahogy őket álmukból verték fel, ahogy a telegráfrót folytonos zörgésére ma reggelre a vidékről érkeztek vasuton, amiként a ősbudavári berkekből szállították ide őket. Mindenütt mozgás, hangos táborozás, gyorsan kergetőző füstkarikák között konyakgőz és parfümillat vegyesen, élénk harci kedv, melyben időnként vitázó kiáltás hallatszik:

— Gyertünk csak, gyertünk csak, azzal a szavazással...

Bedőházy János is jó kedvvel törtet előre s a hasát fogván, mondja:

— Jaj, be szavazhatnám!

Fenyvessy Soma tódítja, Molnár Jenő pótolja, a tulsó oldalon Semsey adja tovább, Csekonics nevet rajta:

— Jaj, de szavazhatnánk.

Amikor a horvátok látják, hogy még nem nyílt meg az ülés, megkönnyebbülten sóhajtanak fel:

— Hála Jellasic szentjeinek, nem késünk el.

Upre, upre! Hamar befelé. És a másik perczben, amint az ülést megnyitották, a horvátok gyorsan jelentették, hogy a névszerinti szavazásra vonatkozó kérésüket ezennel tisztelettel és alázattal visszavonják.

— Á—á—h! — nagy csodálkozás a magyarok oldalán — oh be kár!

Tán még lehet segíteni rajta. Ha a határozati javaslatokat nem vonják vissza, akkor a horvát nyelvet mégis le lehet szavazni. Csak hogy most sorra felállanak a határozati javaslatok benyújtói és jelentik, hogy visszavonnak mindent. Csak Ilics Gedeon és Novoszelo Mátyás nem áll fel, nem von vissza, mert a két horvát nincs itt. Így még lehet szavazásról reménykedni. Azonban itt van Popovics Dusán és Ilics meg Novoszelo helyett visszavonja a határozati javaslatokat. Rakovszky nyugtalanodik, agitál és tiltakozik, mert a házszabályok nem adnak jogot arra, hogy egyik képviselő a másiknak az indítványát visszavonja. Mi lenne például abból, ha teszem fel Hentz Károly benyújtana egy indítványt a nem keresztény birtokok elkobzásáról és egyszer csak bejönne Leitner Adolf és visszaadná a Hentz Károly indítványát. De már késő. Justh Gyula akceptálta, hogy Popovics visszavonta az Ilics és Novoszelo határozati javaslatát.

Mi következik most? Következik a vasuti pragmatikáról, mint elsősorban kitűzött javaslatról az általánosságban való szavazás. Mi léssen most a taktika? A parlamenti harcban tudvalevőleg a taktika a legfőbb ur, minden egyéb csak ágyutöltelék. A technikai obstrukciónál még az ágyutöltelék is taktikából áll. A horvátok ki vannak merülve, az éjjeli álomlátások kifárasztották őket, ezenkívül sok zágrábi levelet kell olvasniok s innen oda sok levelet kell írniok. Legyetek csak nyugodtan — mondja Popovics Dusán, aki a technikai vezetést átvette — mindjárt hazamehetünk.

Felvisz az elnökhöz egy technikai ívet, melyen a pragmatikáról szóló javaslatra névszerinti szavazást kérnek és a szavazásnak holnapra való halasztását.

Ugy-e bár, most már világos, hogy mind-

járt vége lesz az ülésnek, mert csak holnap lehet szavazni. Justh már ki is nyilvánítja, hogy csak holnap szavazhatnak. És haraggal kél fel Kossuth Ferencz és a horvátok felé fordulva beszélni kezd, hogy őt megbotránkoztatja a technikai obstrukció és hogy kérni fogja a Házat, szakítsa félbe a fizetésrendezésről szóló javaslat tárgyalását.

De mi ez? Justh Gyula nem engedi, hogy Kossuth Ferencz bevégezze a mondatot, félbeszakítja és utasítja:

— Az indítványnak csak a napirend megállapításánál lesz helye majd.

Csend keletkezik. A képviselők megérezik, hogy történni fog valami váratlan, rendkívüli: a taktikával szemben ellentaktika.

És csakugyan. Justh Gyula nagyon gyorsan elmondja, hogy a pragmatikával csak holnap lehet kezdeni, ez a tárgy tehát holnapra marad névszerinti szavazásra, ahogy azt a horvátok kívánták. Igen, de napirenden van ezenkívül a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat. Tessék erre szavazni. Még gyorsabban beszél és expressz-vonat gyorsasággal felteszi a kérdést: általánosságban elfogadja-e a Ház a fizetésrendezésről szóló törvényjavaslatot. A karzaton elhülnek, elámulnak, hármán megmerednek, egyet megüt a guta, ötöt vízzel kell felloccsolni. A magyarok fellélegzenek: „Helyes! Helyes!” „Elfogadjuk”.

— A Ház általánosságban elfogadja a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot... enuncziálja Justh Gyula olyan gyorsan, aminő gyorsasággal egy békát sem lehet eltaposni, még ha a béka meg is van fogva.

— Következik a részletes tárgyalás.

És már olvassa Thoroczkay Miklós az első szakaszt, a második szakaszt... elfogadtatik. Elfogadtatik...

Nagy zsidobongás van, a magyarok közt az öröm fényébe a kérdések tömege kerül: „Hát most hogy leszünk a junktimmal és egyebekkel?” A horvátok összebujnak, az írásokat keresik. „Már most hogyan obstruáljunk, ha ily váratlan dolgok történnek?”

Ugy ám. Ha csak taktika kell, az van itt is. Justh Gyula elégedetten nézi őket:

— Io sono anche pittore!

* * *

II. Akadályok és junktimok.

Egyik paragrafus pereg a másik után s egyre hallatszik a monoton kijelentés: „Elfogadtatik! Elfogadtatik!” Ezalatt magukhoz térnek a módosítók mindkét részen. Kubik Gyulának van egy módosítása. Kossuth Ferencz hamar elfogadja. De odamegy már Kossuth Ferenczhez és Szerényihez Batthyány Tivadar is és ingerülten gesztikulál, hogy ő a maga módosításait nem hagyja. „Mire szaporítani a szót?”, „Én nem!” visszamegy a helyére, lecsapja az irományait és felkél módosítással és hirtelen így kezdi:

— Távol áll tőlem, hogy a törvényjavaslat tárgyalását megrövidítem... meghosszabbítsam...

Kossuth Ferencz elfogadja az ő módosításait is.

Mennek tovább. A 9-ik paragrafusnál már horvát módosítások is vannak, Surmin a horvátok részére kér kedvezményeket.

— Hogyne! Éppen jókor! — kiáltják balról.

Tovább... tovább.

... És mi lesz a junktimmal, hogy a fizetésrendezés csak akkor léphet életbe, ha a pragmatika meg van. Holott most a fizetés-

rendezést megszavazzák s a pragmatika felett már az obstrukció Damokles kardja lebeg. Hogyan lesz a junktim, hogy egyik kézben a pallos, a másik kézben a kenyér?

— Majd átesünk rajta — mondja a politikai informáló. Ha a fizetésrendezést az országgyűlés megszavazza, akkor a pragmatikára nézve felhatalmazást adhat, hogy a kormány rendeleti uton léptethesse életbe. Mert a junktim most már nem a javaslatokra vonatkozik, hanem a kormány intézkedéseire nézve. Ha megszavazzatik a pénz, a kormány rendelettel állapíthatja meg a feltételeket.

— Azonban — hallatszik az ellenvetés — a horvátok folytatják holnap az obstrukciót a lehető legobstrukciósabb technikázzal.

— Az is jó — feleli az államférfi — a kormány terveire hasznos az, hogyha ezek a horvátok, az izgágáskodók, egy darabig ittmaradnak Budapesten, mert az alatt Horvátországban az új bán berendezkedhetik.

... Ahogy azonban e felfogásnak a magyar képviselők közt híre ment, nagy fajveszélés támadt.

— De bizony nem jól volna így — sóhajtoztak és siránkoztak — hogy technikai obstrukció nőjön ki a könyökötökön! Az új horvát bán csináljon rendet, ahogy tud, de azt ne követelje tőlünk, hogy amiért ő Zágrábban rendet csinál, azért mi Budapesten ugrándozunk úgy, amint a horvát technikai obstrukciósok füttyülnék. Nekünk nem a horvátországi rend kell. Nekünk vakáció kell... vakáció... vakkáció... vakkáció.

— Ó-ó-ó — ó-ó-ó vakáció! — húzódik végig a sóhajtás a t. Ház egész területén.

Budapest, június 27.

A kivándorlási bizottság ülése. Az országgyűlési függetlenség és 48-as párt kivándorlási bizottságának pénteken, a hó 28-án délután 5 órára hirdetett ülése elmarad. A bizottság július 2-án, kedden délután 5 órakor tartja meg ülését.

A közlekedési bizottság ma dében Lázár Pál elnöklésével ülést tartott, amelyen a kereskedelmi minisztérium részéről Szterényi József államtitkár és Stettina József miniszteri tanácsos voltak jelen. A bizottság Pogány Lajos előadása alapján elfogadta a duna-ípolvyölgyi h. é. vasutáról szóló törvényjavaslatot. Tárgyalta azután a borsavölgyi gazdasági vasutáról szóló javaslatot. Nyegre Lászlónak alkotmányjogi és magánjogi aggályai vannak a javaslattal szemben, amiket osztott Sümegi Vilmos és gróf Eszterházy Móricz is. Szterényi József államtitkár és Stettina József min. tan. szakaszerü felvilágosításai után módosítva elfogadta azt. — Az országos közlekedési tanácsról szóló törvényjavaslaton eszközölt főrendiházi módosításokhoz a bizottság Szász József előadása alapján hozzájárult.

Küldöttségek. A II. kerületi iparos kör Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert és Szterényi József államtitkárt alapító tagjaivá választotta meg. Az alapító tagsági oklevelet Németh József, az iparos kör elnöke ma délelőtt nyújtotta át népes küldöttség élén, amelyet Somogyi Aladár képviselő vezetett. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter és Szterényi József államtitkár szíves szavakban mondottak köszönetet a kitüntetésért. A küldöttség azután Németh József elnök vezetésével gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél jelent meg, hogy elégtételt kérjen tőle azért a brutalitásért, amit a VII. ker. rendőrség egy iparos ellen elkövetett. Ez a sérelem, amint a főkapitányhoz intézett fegyelmi feljelentés eladja, abból áll, hogy a 853. sz. rendőr Bagyik Vincze budai vendéglőst, aki egy bérkocsissal támadt differenciájának elintézése végett hozzája fordult, nemcsak durván elutasította és sértő szavakkal illette, hanem oldalba is rugta, sőt az őrszobán rendőrtársaival egyetemben alaposan elverte, utóbb pedig lecsukta. — Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternél ma délelőtt a képviselőházban Nagysáp küldöttsége tisztelgett Zlunzky István orsz. képviselő vezetésével. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy az új vasutonalat Ebszöny felé közszéktől vezessék át. Kossuth Ferencz megígérte, hogy a kérdést tanulmányozni fogja és amennyiben lehetséges, utasítja a vállalkozót arra, hogy ebben az irányban építse ki a vasutonalat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 27.

Ma név szerint kellett volna szavazni arról, vajjon van-e joguk a horvát képviselőknek horvát nyelvű határozati javaslatok benyújtásához? Ennek az elvi kérdésnek az eldöntését megelőzték a horvátok azzal, hogy a horvát nyelvű határozati javaslatokat sorra visszavonták s így a szavazás tárgyalanná vált. Most már föltehető a kérdés az elnök: elfogadja-e a Ház általánosságban a részletes tárgyalás alapjául a vasutasok pragmatikájáról szóló törvényjavaslatot? De szavazás ismét nem lehetett, mert a horvátok a névszerinti szavazást és annak holnapra való halasztását kérték. Ez meglepte a képviselőházat. De a horvátokat is meglepte, mert ők azt hitték, hogy ez által a mai tárgyalást lehetlenné tették; arra nem gondoltak, hogy a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat is napirenden van és így ehhez nyomban hozzáfoghatnak. Hozzá is fogtak, de nem a nélkül, hogy Kossuth Ferencz a horvátok technikai obstrukciója fölött fölháborodását ki ne fejezte volna. A fizetésrendezésről való javaslat tárgyalása kissé nehezen ment, mert a képviselők a pragmatikáról szóló javaslat tárgyalására készültek. Ehhez faragták ki indítványait és módosításait. Az első három paragrafust szó nélkül is fogadták el; de addigra már jó csomó módosítás készült el. Kubik Gyula és Batthyány Tivadar az előléptések dolgában ajánlottak módosításokat, melyeket Kossuth Ferencz el is fogadott. A lakberek megállapításánál Surmin György horvátul beszélt, mire a kereskedelmiügyi miniszter megjegyezte: csodálatos, hogy Surmin olyan nyelven akarja őt valamiről meggyőzni, melyet ő (Kossuth) nem ért. Batthyány Tivadar majdnem mindegyik paragrafusnál fölszólt és módosításokat ajánlott. A horvátok ebből a részletes vitából nem vették ki oly nagy mértékben a részüket, mint az általános vitából. Itt-ott indítványoztak valamit, de olyan sután, hogy egyizben a saját indítványuk ellen szavaztak. A tizenötödik szakasznál meg névszerinti szavazást kértek, de ezt a kérésüket a Ház oly zajjal fogadta, hogy ijedten meghátráltak. Nagyobb vita kerekedett akkor, amikor annak megállapításáról volt szó, hogy mely időponttól fogva élvezzék a vasutasok a fölemelt fizetést. Batthyány azt kívánta, hogy 1907. január elsejétől. „Ez lehetetlen” — tiltakozott Popovics pénzügyi államtitkár. „Julius elsejétől” — mondotta Kossuth Ferencz. Tehát akár meddig tart is a horvát obstrukció, a vasutasok július elsejétől már a fölemelt fizetést fogják élvezni. A javaslatnak hátralévő részét vita nélkül fogadták el. Holnap a pragmatikáról szóló törvényjavaslatot fogják tárgyalni.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. negyedtizenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Thoroczkay Miklós és Hammersberg László.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Bernát István, a munkásügyi bizottság előadója bemutatja a bizottság jelentését a főrendiháznak a cselédtörvény egyes szakaszain eszközölt módosítás tárgyában. Adandó alkalommal napirendre tűztetik.

Az elnök: Bemutatja a geryeszegi körletben megválasztott Désy Zoltán képviselő megbízó levelét, mely jelentéstételt végett kiadatik az állandó igazoló bizottságnak. Bemutatja egyúttal Désy Zoltán levelét, melyben bejelenti összeférhetlen

ségi állapotát. Bemutatja Lázár Pál levelét, melyben 4 heti szabadságot kér.

A Ház a kért szabadságot megadja.

Bemutatja a kassai kir. főügyész felterjesztését, amelyben a büntetőtörvénykönyv 269. §-a értelmében felhatalmazást kér a „Kassai Munkás” című hírlapban megjelent cikkelyvel a képviselőház sérelmére elkövetett rágalmazás megtorlására. Javasolja, hogy tárgyalás és jelentéstétel végett adassék ki az igazságügyi bizottságnak.

A Ház elfogadja a javaslatot.

Következett a vasutas-javaslatok tárgyalásának folytatása.

Visszavont indítványok.

Budiszavljevics Bude, Brlic Vratoszlav, Modrusan Gusztáv, Lorkovics Iván, Supiló Ferencz, Penjics Bogdan, Bauer Antal, Vinkovics Buzsó, Liszavac Mladen, Lukinics Odón, Popovics Dusan, Pinterovics Antal és Zagorac István egymásután felállanak és horvát nyelven visszavonják indítványait; **Popovics Dusan** kijelenti ezenkívül, hogy **Novosel Máttyás és Ilics Gedeon** indítványai alól visszavonják az aláírásukat.

Pinterovics Antal ezenkívül a tegnapi ülésben az elnöki javaslattal szemben tett indítványát is visszavonja.

A horvátok technikáznak.

Az elnök: Minthogy az indítványok mind visszavonattak, eszik az a javaslat is, amelyet a tegnapi ülésben tett. Következik tehát a szavazás a törvényjavaslatok felett általánosságban. A szavazásra vonatkozólag azonban 20 képviselő aláírásával névszerinti szavazás kéretett a pragmatika javaslata s ennek a szavazásnak a holnapi ülésre való halasztása. A napirendnek azonban egy másik pontja a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat is.

Felteszi a kérdést erre a javaslatra.

A Ház a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. Elfogadja egyúttal gróf Batthyány Tivadar határozati javaslatát is, mely szerint utasítatik a kormány, hogy évenként jelentést tegyen a Háznak arról, hogy a magán-birtokban levő vasutak mennyiben követik az államasutasok fizetésrendezését.

Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi miniszter: Felháborodását kell kifejeznie amiatt, hogy a horvát képviselők ilyen áldatlan technikai obstrukcióval hátráltatják a magyar parlament működését. Javasolja, hogy a fizetésrendezés választassék el a pragmatikától.

Az elnök: Javasolni csak a napirend megállapításánál lehet.

A részletes tárgyalás.

Az elnök: Következik a fizetésrendezési javaslat részletes tárgyalása.

Az 1., 2. és 3. §§-okat vita nélkül fogadják el.

A 4. §-nál

Kubik Gyula határozati javaslatot terjeszt be, hogy az államvasut hivatalkaira felállított fizetésrendezés a mérnökökre is kiterjesztessék. (Helyeslés.)

Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi miniszter: Kubik javaslatához hozzájárul.

Gróf Batthyány Tivadar: Szükségesnek tartja, hogy az ötödik és hatodik bekezdés összhangzásba hozassék és keresztülvitéssék az az elv, amelyet a pénzügyi bizottságban a kereskedelmi miniszter már magáéval tett, hogy t. i. ne kizárólag a képesség és érdem szerint történjék az előléptetés, amit én a gyakorlati életben igen sok esetben egyszerűen protekciónak nevezek, hanem, hogy bizonyos sorrend állapítsassék meg.

Ez a kérdés indítvány alakjában nagyon könnyen megoldandó. Kérem a t. minisztert, hogy indítványomhoz annál is inkább járuljon hozzá, mert ez a módosítás képezi a legfontosabb részét a javaslatnak az összes B. csoportbeli alkalmazottakra nézve. Ugyanis azon három vagy négy kategóriának, amely a B) táblélába van felvéve, legnagyobb és legfőbb panasza az, hogy nekik biztosítva van ugyan az illető fizetési csoportban bizonyos maximumig az előléptetés, de a felsőbb fizetési csoportban biztosítva nincsen. Így a kategóriának egész sorozata, mondhatni, hogy a leg-súlyosabban sértve érzi érdekeit azért, hogy a felsőbb fizetési fokozatba való feljutás kizárólag a felsőbbesség jóakaratajának lenne átengedve.

Ezen szakasz 5. bekezdésének ezen szavai: „Valamely csoport legmagasabb fizetési fokozatán túl a további előmenetelre igény nem biztosított,” törlendő.

Azután az 5. bekezdés is törlendő és helyébe a következő új szöveg teendő: „A B) táblélzatban felsorolt alkalmazottaknak az alacsonyabb fizetési csoportból a megfelelő magasabb fizetési csoportba való előléptetésre és pedig az eddig élvezett fizetéshez legközelebb álló magasabb fizetéssel történik. Az előléptetés, kivéve a soron kívüli előléptetésnek eseteit, (8. §.) a rendszeresített állások számához képest a rangsor, illetőleg a szakvizsga letételének sorrendjében történik.”

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: Az előléptetések alkalmával tejjesen ki akarta küszöbölni a pártosságot. Lehetetlennek tartja azt, hogy az előmenetel a számláira szerint történjék, mert akkor a személyes ambíció teljesen értékét vsszíténé. Batthyány módosítását elfogadja. A Ház Kubik határozati javaslatát és gróf Batthyány Tivadar módosítását elfogadja.
A 7-ik §-nál

Vizy Ferencz: Kéri a minisztert, hogy Ruttkát legalább is a harmadik lakbérosztályba vegye fel, mert ott a lakásviszonyok sokkal kedvezőlenebbek, mint a többi nagybelföldi állomásokban.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: Erre vonatkozólag a pénzügyminiszterrel egyetértőleg fog eljárni.

Surmin György horvát nyelven hosszabban azt ajánlja, hogy Zágráb az első, Eszék a második lakbérosztályba vétessék fel. Megfelelő módosítást ad be.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: Nem fogadja el a Surmin módosítását, mert tudomása szerint Zágráb az ötödik katonai lakbérosztályba tartozik, tehát nincs joga arra, hogy a vasutás javaslatban az első lakbérosztályban legyen.

Gróf Batthyány Tivadar: Már a pénzügyi bizottság ülésén szóba hozta, hogy Zágráb az első lakbérosztályba soroztassék. Ez udvariassági tény akart lenni, meg is marad álláspontja mellett, de nem csodálja, ha a horvátok udvariatlan viselkedése után a miniszter és a Ház a módosítás ellen foglalnak állást. A kezelőnk áthelyezésénél történő lakbérfizetési tarthatatlan állapotok megszüntetésére nézve nyújt be módosítást.

Lorkovics Iván terjedelmesebb fejtegetés kíséretében hozzájárul Surmin ama módosításához, hogy Zágráb az első lakbérosztályba soroztassék.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: Pénzügyi szempontból lehetetlen elfogadnia Batthyány módosítását a maga teljességében, de nem zárkózik el annak intencziója elől s a következő módosítást ajánlja elfogadni:

A 9. szakasz végére ítéssék a következő szöveg új bekezdés gyanánt: „Kezelőnk részére eddig érvényben levő lakáspénzek mértéke továbbra is érvényben marad.“ Az árvákra nézve megjegyzi, hogy ezekre elsősorban szokott tekintettel lenni.

Gróf Batthyány Tivadar módosítását visszavonja a kereskedelmi miniszter kijelentése folytán. Csodálja, hogy Popovics vele polemizálván, neki a horvátok iránt táplált rosszindulatot imputál. Ez nem áll, annál kevésbé, mert ő a pénzügyi bizottságban kifejtett álláspontjánál megmaradt most is, magukra vessenek a horvátok, ha az irántuk való jóindulatot eljásztották.

Popovics Dusan röviden válaszol Batthyáynak. Az elnök bezárja a vitát.

A Ház a szakaszt Kossuth kereskedelmi miniszter módosításával fogadja el, Surmin módosítását mellözi. — A horvátok tévedésből Surmin módosítása ellen szavaznak, ami nagy derűtlenséget keltett.

A 10. szakasznál
Vizy Ferencz: Az 1. sor végére, e szó után „kijelölt“, beszúrandonak tartja: „— rendbehozott és fizetésigba lévő“ szavakat.

Kossuth Ferencz nem fogadja el a módosítást, mert nem is tartozik a javaslatához.

A díjnokok.

Gróf Batthyány Tivadar: Az állam szolgálatában álló díjnokok fizetési viszonyai nem kielégítőek. Noha intelligens emberek, fizetésüket sok helyütt még a munkásoké is felülmulja. Módosítást ad be arra nézve, hogy akiknek Budapesten fizetése nem éri el az 1300 koronát, ennyire egészítsék ki.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: Mindössze 759 díjnok van, akik közt sok a nyugdíjas.

A napidíjasokról különben miniszteri körrendelet intézkedik, mely megállapítja a fizetési maximumot a különböző állomáshelyeken. A kormány elment addig a határig, ameddig lehetett ezen a téren, az adózó polgárok túlterhelésére nem szabad javítást eszközölni. Egyébként elfogadja Batthyány módosítását.

A Ház Batthyány módosításával fogadja el a szakaszt s Vizy módosítását mellözi.

A 14. §-nál
Gróf Batthyány Tivadar: A művezetők nézve némi aggálya van. A felsőbb ipariskolát végzett művezetők most az 1600 koronás osztályba jönnek, jóllehet több évi várakozási idejük van. Az újabb művezetők nézve az előny, de a régieknek nagy hátránnyal jár. A művezetők részéről felmerült az a kérdés is, hogy azok, akik szakfelfolyamat végeztek, ne munkások, hanem művezető gyakornokok legyenek. Együttal stílári módosítást is nyújt be.

Frivol játék.

Lorkovics Iván: Horvát nyelven szól a szakaszhoz s módosítást ad be arra nézve, hogy azon

vasutások fizetése, akiről a javaslatban gondoskodás nincs, 20%-kal emeltessek.

Molnár Jenő: Milyen nagylelkűek! Előbb megakadályozzák a tárgyalást s most emelni akarják a fizetést! (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Beszéljenek magyarul!
Az elnök (csenget): Molnár képviselő urat kérem, maradjon csendben. A horvát képviselőknek joguk lévén horvátul beszélni, nem engedhetem, hogy zavarják őket.

Szterónyi József: Az a frivol játék, amelyet a horvátok ezzel a javaslattal tiznek, legjobban jellemzi magatartásukat. Nagyon természetes, hogy a módosítást a kereskedelemügyi miniszter már ezért sem fogadhatja el. (Helyeslés.)

Mantu Gyula: Ez nem indok. (Zaj.)
Szterónyi József: Arról az oldalról nem fogadok el leztek! Batthyány indítványára megjegyzi, hogy a művezetőkkel a legméltányosabban járt el a kormány. Az alsóbb ipari szakiskolák végzéséért külön előnyt adni, a többi munkásokra való tekintettel, aggályos.

Az elnök tiz percze felfüggeszti az ülést.
Szünet után
Az elnök az ülést újból megnyitja.
Surmin György horvát nyelven támogatja Lorkovics indítványát.

Az elnök bejelenti, hogy 20-nál több képviselő névszerinti szavazást kért. (Nagy zaj.)

Hódy Gyula: Kik azok? Hátha nincsenek itt! (Zaj.)

Popovics Dusan visszavonja a névszerinti szavazásra vonatkozó ívet.

Felkiáltások: Ugy-e, mondtuk, hogy hamisítottak; nincsenek itt! (Zaj.)

Az elnök: Dehogyan nincsenek itt. Ne tessék felesleges lármával hátráltatni a békés tárgyalás menetét.

Szmercsányi György: Nem mi hátráltatjuk, hanem ők.

Az elnök: Ne tessék az elnöki kijelentéseket vita tárgyává tenni. Ezért Szmercsányit rendretusítom.

A Ház a szakaszt gróf Batthyány Tivadar módosításával fogadja el.
A 16. §-nál.

Gróf Batthyány Tivadar: Kisebb módosítást ajánl, melyet a Ház elfogad.

Január 1. vagy július 1.?

A 20. §-nál
Gróf Batthyány Tivadar Indítványt nyújt be, hogy a fizetésrendezés visszahatólag január 1-én lépjen életbe.

Éber Antal: Van pénz?

Gróf Batthyány Tivadar: Pénz is lesz, mert kell lenni. Valamely tizemet jól csak jól fizetett személyzettel lehet vezetni. Ot erkölcsi obligója köti arra, hogy indítványát beterjessze. Már több ízben elmondta a Házban is, hogy Ludvígh Gyula, az államvasutak elnökgazgatója folyton izgatta a kedélyeket, s hogy mindenképen árhasson, a vasutások közé egy speciális fizetésrendezési tervezetet dobott. Küldöttséget is vezetett a miniszterhez s azóta dotálódik az igazgatóság. Elmondhatjuk tehát, hogy éppen az államvasutak elnökgazgatója volt az, aki az izgatás magvát elhintette. Ő küzdött mind mai napig, s elmondhatja, nem eredménytelenül. Kéri indítványának elfogadását.

Popovics Sándor pénzügyminiszteri államtitkár: Mindazok, akik ezen javaslat elkészítésében résztvettek, a lehető legnagyobb előzékenységet tanusították a személyzetel szemben s a határt csupán az állam pénzügyi helyzete, valamint az adózó polgárok állapota szabták meg. Ezen a határon túlterjeszkedni, nézeted szerint, nem szabad. Batthyáynak az államvasutak bevételeire vonatkozó megjegyzését helyesnek nem fogadhatja el. Mindnyájan tudjuk, hogy nem a személyszállítási hanem áruszállítási díjszabás határozza a bevételeket. A szakasz változatlan elfogadását kéri. (Helyeslés.)

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter: Batthyány határozati javaslatát nem fogadja el, óhajtja ugyan a vasutások helyzetének javítását, de ez nem történhetik az adózó polgárok rovására. Minden fizetésjavításnak van raczionális határa. (Ugy van! Igaz!) A jelenleg horvát részről folyó s eléggé nem itélhető obstrukció alkalmából kijelenti, hogy a fizetésjavítási törvény rendelkezései a javaslatban kontemplált időben fognak visszamenőleg életbelépni, azaz július 1-től kezdőleg. (Élénk helyeslés.)

Lorkovics Iván: Batthyány módosítását helyesli.

Az elnök bezárja a vitát.

A Ház a szakaszt változatlanul fogadta el s Batthyány módosításait mellözi.

A többi szakaszt változatlanul fogadták el.

A B. táblázatnál

Gróf Batthyány Tivadar megjegyzi, hogy az állomási tisztekre van egy kívánalma, de nehogy a táblázat összezevartassék, a módosítást ráér a végrehajtási rendelkezés kibocsátásakor is életbe-

léptetni. Módosítást ad be, hogy a kocsiszítók kocsiállományoknak neveztessenek s az egyes címek megfelelőbb névvel helyettesíttessenek.

Csépány Géza a kertészek, főkertészek, fumei tűzőtők és gépfelvigyázóknak magasabb fizetési csoportba való sorozására vonatkozó módosítást nyújt be. (Helyeslés.)

Szterónyi József: Batthyány módosításai nem állanak szerves kapcsolatban a javaslattal. Az állomásvigyázók és állomáslőjárókra vonatkozó kérelmét legfeljebb a költségvetés során fogja teljesíteni a miniszter. A kocsi-lakatosok és tisztítók és egyéb állások elnevezésének átminősítése és átcserelesése a miniszter beleegegyezik.

Az elnök bezárja a vitát.

A táblázatot Batthyány és Csépány módosításaival fogadja el a Ház.

Szavazunk!

Az elnök: Konstatálja, hogy a fizetésrendezésről szóló javaslatot általánosságban és részleteiben letárgyalta a Ház, mivel a javaslat benyújtásakor a kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy junkliumot akar a két javaslat közt létrehozni, javasolja, hogy a harmadik olvasását a javaslatnak akkorrára halasztsák, mikor már a pragmatikáról szóló javaslatot általánosságban és részleteiben is letárgyalták. A következő ülés idejére és-napirendjére nézve tesz előterjesztést.

Szunyogh Mihály indítványozza, hogy a következő ülés napirendjére tüessék ki a közgazdasági bizottságnak a Ház tisztviselőinek szolgálati és fizetési viszonyaira vonatkozó jelentése.

Bakovszky István: Ez mégis hallatlan!

Felkiáltások: Nem tűzzük ki!

Kossuth Ferencz: Kéri a Házat, hogy az elnök által megállapított napirendet fogadja el. (Helyeslés.)

Szunyogh Mihály visszavonja indítványát.
Az elnök az ülést fél három órakor berekeszti.

Budapest, június 27.

Függetlenségi pártiszervezkedés. A nagysomkúti függetlenségi és 48-as párt a környék választópolgárságának bevonásával legközelebb szervezkedő nagygyűlést tart. A nagygyűlésen egyben újjászervezik a pártot.

Egyenes adók reformja. A pénzügyminiszterium tiz évi adókivetés eredményeit könyvbe foglaltatta s az utolsó a VII-ik kötet most hagyta el a sajtót egy másik könyvvel, amelynek a czime „Korunk nevezetesebb adóreformjai“. Az adóstatistika az együtt könyvelt egyenes adók és hadmentességi díj 1902. évre szóló kivetésének eredményeit mutatja és ismét egy év adataival bőviti az adóreform anyagát. Ebben a kötetben az 1893—1902. évi kivetés eredményeire támaszkodva, kimutatja minden egyes adónemnél vármegyénként a tehernek fejenkénti átlagát s az összkivetésből az egyes adónemre eső kivetési százalékokat. A másik könyv az adó reformjának egyik becses anyaggyűjteménye. A pénzügyminiszterium még 1895-ben egy gyűjteményt adott közre, mely Angolország, Ausztria, Franciaország, Olaszország, Poroszország és Szászország egyenes adóörvényeinek ismertetését, illetőleg fordítását foglalja magában. Azóta az osztrák adóreform tényleg megvalósult; Poroszországban és Szászországban pedig szintén nevezetes újítások léptek életbe, melyek adóreformunk szempontjából reánk nézve is különösen tanulságosak és értékesek. A hivatkozott gyűjteménynek ezen értéktelenedett részeit pótolja ez a könyv. Bevezetést Pap Mihály miniszteri osztálytanácsos irt hozzá, akinek a fordításban Szabó Károly és dr. Exner Kornél miniszteri titkárok és Wangler Mátyás számellenőr segítettek.

A polgári radikális párt mozgolódása. A „Figyelő“ jelenti: Sopronból az ottani radikális demokrata-párt a következő iáviratot intézte a polgári radikális párt elnökéhez, Kaffka Lászlóhoz: Sopronban a 11 év óta működő radikális demokratapárt örömmel vett tudomást az Országos Polgári Radikális párt megalakulásáról, egyhangulag csatlakozását mondotta ki s méltóságodat ez alkalomból a legmelegebben üdvözlö. A pártvezetőség, Kaffka László elnök a csatlakozásra és üdvözlésre a következő távirattal felelt. Radikális demokrata elnökének Sopronban. Csatlakozásukat örömmel fogadom, üdvözlötöket hálásan köszönöm. Kaffka László.

A Z EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18—25. szám.

Az osztrák képviselőház ülése.

Bécs, június 27.

Az Egyetértés mai számában már jelentette, hogy az osztrák kormány a házszabályokat revideálatni fogja, s hogy ez iránt legközelebb már javaslatot is terjeszt a birodalmi gyűlés elé.

Báró Beck osztrák miniszterelnök ma hosszabb beszédben fejtette ki a reformnak alapelveit, mely, bármennyire magyarázta is, mégis csak a klotírnek egyik enyhébb faja. Hogy az osztrák politikai közvélemény hogyan fogja fogadni, azt egyáltalán nem lehet még tudni, s be kell várni a pártkörök állásfoglalását.

Ma különben a ház egy lojalitási nyilatkozattal válaszolt a trónbeszédre. Ezuttal nem volt felirati vita, mert a kormány tudta, hogy olyan felirati tervezetet nem tud készíteni, amit az osztrák pártok közül vagy a németek, vagy a szlávok meg ne obstruálnának. Ezért egészen lemondott arról, hogy a birodalmi gyűlés a trónbeszédre felirattal válaszoljon.

Az osztrák képviselőház különben ma tartotta első érdemleges ülést. A napirend első tárgyát az országos pénzügyek szanálásáról szóló sürgősségi indítvány képezte, amelynek sürgősségét Gessmann képviselő indokolta. Koritowsky pénzügyminiszter jelenti, hogy ősszel betérjesztik a megfelelő javaslatot.

Az ülést Weisskirchner elnök nyitotta meg a következő beszéddel, amelyet a képviselők állva hallgattak meg:

A király e hó 19-én ünnepélyesen nyitotta meg a Reichsrathot. A trónbeszéd a Ház összes tagjainak élénk visszhangra talált. Kérem a tisztelt Ház felhatalmazását arra, hogy az elnökség a legmagasabb trón lépcsőjére helyezhesse a Ház legmagasabb köszönetét a választási reform szentesítéséért, valamint azon nagylelkű szavakért, amelyekkel a felség kegyes volt a Reichsrathot üdvözölni és illő formában fejezte ki a képviselőház változhatatlan hálás érzelmeit és legmélyebb tiszteletét ő felsége előtt. (Helyeslés.)

Ezután báró Beck miniszterelnök betérjesztette az öt havi költségvetési provizóriumra vonatkozó javaslatot és a következőket mondja: Tisztelt Ház! A költségvetési javaslat benyújtásának alkalmát felhasználom arra, hogy néhány szót intezzek a tisztelt Házhoz. Nemcsak régi parlamenti szokásnak, hanem valóságos szükségletnek teszek ezzel eleget. Ott állottam a Ház bölcsőjénél, minden erőmmel közreműködtem a létesítésére irányuló reform megvalósításában és védtem s képviseltem a nyilvánosság előtt. (Élénk helyeslés.) E nagy művet, aminő más államokban csakis külföldi bonyodalmak nyomán, vagy hosszas sulyos belső rázkódtatások után létesül, — szabad elhatározásból a legteljesebb bel- és külbéke idején teremtetük meg. Egyre újból és újból merül fel az a kérdés, vajjon teljesíteni fogja-e a reform a hozzáfűzött reményeket, el fogja-e oszlatni a felmerült aggodalmakat, teljesíteni fogja-e azt, amit ígért, ad-e a közéletnek új tartalmat, biztosítja-e a harmonikus haladást? E kérdésekre a lakosság várja a feleletet és csak e ház adhatja meg azt. Az általános szavazati jog alapján választott ház, melynek révén a munkásosztályok is részt nyertek a politikai élet intézésében, legjelentékenyebb funkcióját csakis a munkában találhatja. Ha nem akar a reform alapelveivel ellenkezésbe jutni, lételének alapfeltételeit nem akarja veszélyeztetni, pozitív munkát kell végeznie, mert csak ez adhatja meg az államnak és polgárainak azt, amit évek hosszú során nélkülöztek: nyugodt, állandó, céltudatos fejlődést a politikai és gazdasági élet minden terén.

A választójog reformjának ítéletét látjuk abban, hogy a szociáldemokrácia az ötödik kuria homályából a parlamenti jogegyenlőség napfényébe került, ahol a szenvedett jogsérelmek ürügye nem adja meg a küzdelemre azt a lendületet. Sokkal szívesebben látom a szociáldemokráciát e házban, mint azon kívül, mert itten be fogja bizonyítani, mennyi alkotóerő rejlik eszméiben, mennyi munkaerő képviselőikben.

Seitz képviselő: Mindenütt ott fog találni benünket.

Báró Beck miniszterelnök: Kérem, önnek még hat éve van erre. Ezen időből csak néhány percet akarok igénybe venni. (Derűltség.) Tudom, hogy a szociáldemokráciát nagy szakadék választja el. De, amit programjuk valódi szociálreformátort tartalmaz rejt magában — és ez nem csekély — annak megvalósítására a kormány is törekedni fog. A szociálreformátort eszme valamennyiünk közös tulajdona lesz, mert pozitív teremtő munka nélkül egyetlenegy párt sem állhat meg az általános választójog itélőszéke előtt.

A házszabályok részleges megváltoztatására vonatkozó javaslat a kormány indítványainak tárgya-

lására vonatkozik. Ezen indítványok az urakháza napirendjének megállapításakor elsőbbséget élveznek a többi, még nem tárgyalt javaslatokkal szemben. A képviselőházban a kormány javaslatai a keddi és szerdai üléseken tárgyalandók, de a ház elnökének indítványára névszerinti szavazásban a kormányjavaslatoknak a hét másik napján leendő tárgyalását is el lehet határozni. A kétharmad többség elhatározhatja, hogy más fontos tárgyak a kormányjavaslatok helyett kedden és szerdán tárgyalandók. A pénteki üléseken a ház által kezelt tárgyak, valamint a szóbeli interpellációk tárgyalandók. A keddi és szerdai ülések csak kétharmad többség határozata esetén esnek ki. Első olvasás alá a javaslat csak az esetben kerül, ha egy képviselő írásbeli kívánságát a javaslat szétosztását követő üléseken 99 képviselő támogatja. Az első olvasás csak a javaslat általános alapelveire terjed ki. Kétharmad többség elhatározhatja a javaslatnak azonnali második olvasását előzetes bizottsági tárgyalás megkerülésével. A házszabály reformjavaslat további rendelkezései az általános és részleges vitára, a javaslatok harmadik olvasására, valamint a ténybeli helyreigazításokra vonatkoznak. Névszerinti szavazást 100 képviselő kér. A költségvetési javaslat második olvasásánál a főelőadón kívül egy képviselő sem beszélhet általános vitánál háromnegyed óránál, a részleges vitánál husz percnél hosszabb ideig. Azon képviselők, akik az üléseken vagy azonkívül nagy rendezvényt követnek el, az elnök indítványára kétharmad többség határozatával vita nélkül öt, visszaesés esetén 14 napra kizárhatók a Házból és a kizárás tartama alatt napidíjat nem huznak. Az interpellációknak az urakházában legalább is 10, a képviselőházban legalább is 15 képviselő által aláírottak kell lennie. A házban csak az interpelláció tárgyát olvassák fel. Az interpellációk írásban adott válaszokat felolvasás nélkül kinyomatják.

A miniszterelnök így végzi beszédét: Álláspontom az, hogy az összes egyének és összes nemzetek teljesen egyenlőek, mert csak ez az egyenlőség békíti ki a tényleges egyenlőtlenségből, amely a természet és a történelem következménye. De, miként az államhatalom az egyéneknek és a népeknek alapjogokat ad és biztosít, úgy az egyes állampolgároknak és néptörzseknek biztosítaniuk kell az államhatalom lételének alapfeltételét, morális tekintélyét és a fennállásához szükséges anyagi eszközöket. Az állam tekintélye és hatalma nézetem szerint a polgár becsületét, szabadságát és biztonságát garantálja. Épp ezért törekvésem ez irányban megfelel ennek a jelszónak: tekintély az egészben, egyenjogúság a részletekben, az állam hatalma és az állampolgárok és nemzetiségek jóléte. Ez uton az államhatalmat és külső kifejezését, a koronát, legmagasabb közös politikai kincsünket a pártok, osztályok és népek viszálykodásai fölé fogjuk emelni, el fogjuk szigetelni a napi harcoktól és küzdelmektől és benne fogjuk látni a szabad, gazdag és boldog Ausztria biztos jelszót. (Élénk helyeslés és taps. A miniszterelnököt számosan üdvözlöik.)

A vita során Bienerth belügyminiszter is felszólalt, és kijelenti, hogy a kormánynak nem szándéka az általános választójogot a tartománygyűlések részére is behozni.

A miniszter e szavaira a szociáldemokraták viharos ellenmondással válaszoltak.

Schumayer felkiált: Annak idején Gautsch is így beszélt, de azért az általános választójog a tartománygyűléseken mégis csak meglesz!

Más szociáldemokraták ezt kiáltják: Ilyen dolgokat mi nem tűrhünk el! A népek joga van arra, hogy az általános választói jogot a tartománygyűléseken is megkapja!

Az ülést, miután a ház elhatározta, hogy belemege a tartományi pénzügyek orvoslására vonatkozó sürgős indítvány részletes tárgyalásába, három órákor berekesztik. Legközelebbi üléseken a vezérszónokok beszédére kerül a sor.

Benyújtott javaslatok.

A beérkezett javaslatok közt van Choc képviselőnek és társainak a hivatalnokok megrendszabályozására, valamint a szolgálati pragmatika rendezésére vonatkozó sürgős javaslata. Ugyane tárgyra vonatkozik több pártköz tartozó képviselőnek ma benyújtott javaslata is. Javaslattal nyújtottak be az agkori és rokkantsági biztosításra, a munkátlanság elleni biztosításra, a paraszti munkások tehermentesítésére, a bányákban a 8 órai munkaidő bevezetésére, a gyárakban és műhelyekben a 10 órai munkaidő bevezetésére. A keresztényszociálisták a honvédelmi törvény reformjára vonatkozó javaslatot terjesztették be, amelyben a német veszényszó és a hadsereg egységének fenntartásával a tényleges szolgálat idejének két esztendőre való leszállítását, a fegyvergyakorlatokra való bevonulás megkönnyítését ajánlják. Egy másik javaslat a bányászati államosítására vonatkozik. Adler dr. a nők választójoga, az illetőségi klauzula fenntartása és a reichsrathi választójognak 21 éves korhoz való kötése érdekében nyújtott be javaslatot. Wytlik

képviselő és társai Lembergben egy ruhen főiskola létesítését kívánják. Hybesch képviselő és társai Brünneben cseh egyetemet akarnak létesíteni, Sustersitz pedig dél-szláv egyetem felállítását ajánlja. Peschka és társai munkaügyi minisztérium létesítését javasolják, míg Kaiser és társai a cukoradó leszállítását métermázsánként 12 koronával, valamint az egyenes fejadóra vonatkozó törvényi rendelkezéseinek módosítását javasolják. Chiari képviselő és társai az alelnöki állásoknak szaporítása, az alelnökök egyenjogúsítása és 15 jegyzői állás létesítése tárgyában nyújtottak be javaslatokat. Lueger és társai 26 tagú jubileumi bizottság kiküldését ajánlják. Végül Leitner, Kaiser és társaik a 14. §. hatályon kívül helyezését javasolják. Ezenkívül még számos interpelláció érkezett be.

KÜLFÖLD.

Posadowszky bukása. A németországi sajtó és közvélemény még mindig rendkívüli sokat foglalkozik Posadowszky hirodalmi belügyminiszter távozásával. Pedig a pozíciója már akkor megdőlt, mikor a birodalmi gyűlés nyílt ülésén elmondta azt a beszédét, melyben nagyon skeptikusan nyilatkozott Bülow „block-politikájáról.” Akkor egyenesen Bülownak köszönhetette Posadowszky, hogy meg nem bukott. A császárt, aki teljesen a block-politika híve, ez a beszéd nagyon felháborította. De mint mondtuk, Bülow kérésére a császár tovább is hivatalban tartotta Posadowszkyt, aki ott maradhatott volna végleg a belügyminisztérium élén, ha időközben ő is a block-politika hívéül csapott volna fel s ha az új helyzethez alkalmazkodott volna. Ezt nem tette meg, s ezért bukása egészen méltányos volt. A Vorwärts értesítése szerint Posadowszkyt nagyon bántotta elbocsátásának módja. Még mielőtt a császár megkaphatta lemondó kérvényét, a kieli tanácskozással eredményét már közölte a Nordd. Allg. Zeitung, tehát a császár már döntött elbocsátásáról és utódjának kinevezéséről, még mielőtt lemondó kérvényét megkapta volna. Posadowszky a jövő hónap közepe táján felosztatja háztartását s családjával együtt hosszabb időre Tirolba megy. Posadowszky végtelenül visszavonul a magánéletbe s ha esetleg állást akarna foglalni valamely fontos politikai kérdéshez, akkor ezt mint a porosz urakházának tagja fogja megtenni. Posadowszky nem akar nyilatkozni visszalépésének okairól s azt mondja, hogy nem egyeznék meg méltóságával, ha ellenfeleit most kövel akarná hajgálni. Egy ismerősének ezt mondta: Ha egy hadvezér elveszt egy csatát, akkor nem illik, hogy hátulról golyót röpítsen a testébe. Ilyenkor az a feladata, hogy lábhoz tett fegyverrel vesztleg maradjon.

A hágai konferencia. Az angol delegátusok más államok delegátusaival a fegyverkezés megszorításáról tanácskoztak. Az angol delegátusok kijelentették, hogy hajlandók ebben a kérdésben javaslatokat előterjeszteni. Franciaország javaslata, amely az ellenségeskedések megindítására vonatkozik, azt mondja: A szerződő államok elismerik, hogy az ellenségeskedések csak előzetes bejelentés után kezdődhetnek. E bejelentés formája vagy az indokolt hadüzenet, vagy pedig az ultimátummal kapcsolatos feltételes hadüzenet. A háború megindítását haladéktalanul közölni kell a hatalmakkal. Angliának a tengeri döntő bíróságra vonatkozó javaslata 16 cikkből áll. A javaslat állandó nemzetközi felelősségi bíróság felállítását tervezi. E bíróság illetékes lesz mindazon esetben, amikor a tengerészeti bíróság döntése egy semleges hatalom vagy pedig annak alattvalóinak érdekeit sérti, itélkezni. A bíróság alakítását illetőleg a javaslat azt indítványozza, hogy a jelen konferencia aktáinak ratifikálására szükséges három hónapon belül a szignatar hatalmak mindenike, amelynek kereskedelmi flottája 800.000 koronánál nagyobb, egy kiváló hibern álló jogászt nevezzen ki, aki a nemzetközi jog terén jártas és kész a bírói hivatalt elfogadni. Az elnök egy évig marad hivatalban és hivatalba lépése január 1-ére esik. A hágai döntőbíróság nemzetközi elnöksége utasítandó, hogy a rendelkezéseket megvalósítsa. A szignatar hatalmak kijelentik, hogy a felelősségi bíróság ítéletének alávetik magukat és azt saját állampolgáraikkal szemben is alkalmazzák, továbbá, hogy törvényhozájukban az ítéletnek megfelelő, szükséges változtatásokat megteszik. Az indítvány egy fontos rendelkezése, hogy a viszály-

kodó hatalmak által kinevezett bírák a viszály ügyében hozandó ítéletben nem vesznek részt. A hatalmak képviselői között a tengeralatti uszók-aknak kérdésében nézeteltérés merült fel. Az egyik indítvány úgy hangzott, hogy az aknak olyképen legyenek megszerkesztve, hogy azokat, mihelyt elindulnak, automatikus uton lehessen a tenger alá süllyeszteni. Ezáltal kikerülhetnének a sokszor fenyegető katasztrófákat. Az Egyesült Államok delegáltjai azonban elvetették ezt az indítványt, mert nézetük szerint az uszóaknak szükségessége háború esetén vita tárgyát nem is képezheti. A japáni delegáltak szintén azon véleményüknek adtak kifejezést, hogy ily humánus indítványt nem pártolhatnak. E pillanatban még az a helyzet, hogy a felmerült ellentéteket nagyon nehéz lesz elegyengetni.

A békekonzferencia elnökségét négy újabb alelnök és két titkár megválasztásával kiegészítették. Alelnökké megválasztották Samad Kahn Montasos Sultaneh (Perzsia), Milovanovics (Szerbia), Rangabe (Görögország) és Gavah (Chile). Titkárokká választották Schewen (Németország), valamint a kínai delegáció egyik tagja. A tengeri fő-döntőbíróvára vonatkozó kérdőív kidolgozására kiküldött bizottság befejezte munkálatait. A kérdőívet azonban még nem teszik közzé, hanem az még legközelebb revízió tárgya lesz. A legközelebbi ülés kedden lesz.

A harmadik bizottság első albizottságának mai ülésén Hagerup elnök beszédet mondott, amelyben kiemelte, hogy a bizottság feladatát alkotó kérdéseknek (bombázás, aknak elhelyezése) technikai jellegük van. Mindezen eljárásokat emberséges szempontból kell szabályozni. Ez esetben a technikusok a diplomákkal és jogtudósokkal együttesen fognak dolgozni. Elnök indítványára a munkálatokat két részre osztották. Az egyik rész a bombázással, a másik az aknavetéssel foglalkozik. Elhatározták, hogy a második részzel kezdik a munkát, mert az első igen komplikált. Tornielli olasz delegátus bejelenté, hogy az olasz delegáció a bombázás ügyében javaslatot fog bejelenteni. Ugyaníly tartalmu bejelentést tett az orosz delegátus. Az olasz javaslat abból a szempontból indul ki, hogy az olasz partvidék nagy kiterjedése szükségessé teszi, hogy annak védelméről aknak elhelyezése által gondoskodjanak. Hír szerint Olaszország Franciaországnak az ellenségeskedések megkezdésére vonatkozó javaslatához módosítványt fog benyújtani, valószínű még, hogy Olaszország a döntőbírósg ügyében is javaslatot fog tenni.

A válság Portugáliában. Portugáliában a helyzet nagyon komoly. A hatóságok, mint már ismételtelen jelentettük, rendkívül szigorú cenzurát gyakorolnak a Portugáliából elindított összes táviratokon. A hatóságok önkényesen megváltoztatják a táviratok tartalmát s egyszerűen kitérlik azokat a helyeket, amelyekben a helyzet komolyságáról van szó. Az egész országban a forradalom legkomolyabb jelei mutatkoznak. Károly királynak az az elhatározása, hogy parlament nélkül kormányozzon, nagyon veszedelmes kísérletnek bizonyul. Nem sikerült neki a politikai ellenállást meghiusítani s a mellett a legélesebb ellentétbe jutott népével. *Amália királyné, a kit a helyzet nagy nyugtalansággal tölt el, két külföldi udvarhoz fordult, hogy befolyását a királynál érvényesítse.* Ennek a következménye az, hogy Francis Villiers, a liszaboni angol követ tegnap sokáig tanácskozott Franco portugál miniszterelnökkel. A tanácskozás arról folyt, hogy milyen intézkedéseket kellene tenni a normális állapot visszaállítására végett, amire Anglia s különösen Edvárd király, Károly portugáliai királynak rokona, nagy súlyt vet. *Edvárd király különben erre vonatkozó tanácsait már a londoni portugáliai követ útján is megküldte Károly királynak.* A londoni portugáliai követ ez időszakra ebben a misszióban Portugáliában van. *Amália királyné is határozottan azt akarja, hogy Károly király mielőbb összehívja a parlamentet s Francot, akit általában a király rossz szellemének hisznek, azonnal elbocsássa. De a királyné befolyása nem terjed a miniszterelnökig s a király föltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy a parlamenti pártok teljes indemnitást biztosítsanak az utóbbi hetekben végbevitt kormányselekedetekért s hogy bejegyezzenek a civillista fölemelésébe.* Franco miniszterelnök aközben a legnagyobb energiával elnyom minden tüntetést. Az ország különböző váraiban kétszázötven politikai fogoly ül s a Spanyolország felől jövő összes vonatokat szigorúan megvizsgálják.

Egy liszaboni hírlap jelentése szerint az összes politikai pártok vezetőit, a volt és a jelen parlamenti tagokat, ugyszintén az egyetemi tanárokat kongresszusra hívták egybe, amelyen az alkotmány revízióját fogják tárgyalni.

A helyzet Oroszországban. Az orosz forradalmi bizottságnak az a határozata, hogy a дума feloszlására újabb forradalmi tettekkel felel, úgy látszik csakugyan megvalósul. Számos városból érkeznek jelentések véres merényletekről, amelyeknek magas állású hivatalnokok estek áldozatul. A tiffiszi városi parancsnokot, Kukudsanov tábornokot revolverrel lötték le, Levikovot, a bakui rendőrfőnököt és a rosztovi fegyházgazgatót, Serbakovot megölték.

A rendőrség különben megkerítette azon halálraítéltek lajstromát, akiket a forradalmi párt már halálraítélte. A strasnojarski katonai főőrséget, ahol sok politikailag gyanús katonát fogva tartanak, az éjjel fegyveres sokaság támadta meg. A parancsnokot és az őrséget meggyilkolva, a foglyok egy részét kiszabadították. A harc hevében két főlkelő is elesett. A pétervári rendőrséget értesítették, hogy a forradalmárok összeesküvő terveiket különböző állami épületekben tartott gyűléseken szövik. A rendőrség ennek következtében több ilyen épületben házkutatást tartott. *A hadügyminisztérium palotájában éjjel titkos rendőrök jelentek meg, akik ott a forradalmi katonai szövetség egy bizottságát találták együtt, amint éppen a legközelebb végrehajtandó tervekről tanácskoztak.* Sok embert, köztük a hadügyminisztérium portásának a fiát, letartóztatták és sok kompromittáló iratot lefoglaltak. A moszkvai szemsztvo-kongresszus tegnap az elnökség határozati javaslatát tárgyalta, amely hathatós intézkedéseket követel a forradalom ellen. 22 kongresszusi tag kijelentette, hogy a szavazáson nem fog résztvenni, mert bár ők is elítélik az anarchiát és erőszakosságot, mégis a politikai agitációktól tartózkodni kívánnak. Elénk vita után ez a 22 tag elhagyta az üléstermet. Azután a kongresszus az összes szavazattal kettő ellenében elfogadta az elnökség határozati javaslatát.

Pétervárt *Nikiti* titkos tanácsost, a földművelési miniszter helyettesét nagy csalások és sikasztások miatt perbe fogták. Az elsikkasztott összeg több millióra rug. A bűnös tüzelmeket a helyettes földművelési miniszter koronauradalmak megmivélése, czári bányák kiaknázása körül követte el. A vizsgálatot a szenátus vezeti.

Radziwlowban az osztrák-orosz határon kózákok bementek Eisner korcsmárhoz, aki nem akart nekik pálinkát adni. Erre a kózákok karddal és puskatussal agyonverték a korcsmárost, feleségét és apját, aztán lerészegedtek és odébb állottak. Később két kózák visszatért a korcsmába, valószínűleg azért, mert a rablott holmiból, amelyen orosz területen osztozkodtak, nekik kevés jutott. A két kózák bement a korcsmába és fosztogatni kezdett. Közben betért a korcsmába a meggyilkolt Eisnernek menyéje. A kózákok karddal halálra sebeztek az asszonyt és menekülés közben egy 16 éves csaposlégényt is halálosan megsebesítettek. Mind a két kózákot sikerült elfogni. A gyilkosokat a bródyi börtönbe szállították.

Berlinben újabban megint két orosz diákot és diáknőt utasítottak ki. A letartóztatott Kaszunkstein báránybőr sapkájának belésében ajánlóleveleket találtak, amelyeket az orosz titkos forradalmi bizottságok intéztek ismert nevű orosz agitátorokhoz.

Hírszerint Svanebach birodalmi ellenőr lemondása összefüggésben áll annak a Stolypin-kormány legutóbbi akciójával szemben elfoglalt ellenzéki álláspontjával. Kilépése a jelen politikai irányt semmiben sem változtatja meg. Azt hiszik, hogy távozása nem fogja maga után vonni a kormány más tagjainak lemondását.

Az angol-német barátkozás. A Morning Leader berlini tudósítója azt jelenti, hogy Bülow herceg egy hivatalnok útján fölhatalmazta őt annak a közlésére, hogy az angol király novemberre meghívta a német császárt párt. A német birodalmi kancellár sajnálja, hogy ez idő szerint nincs abban a helyzetben, hogy a látogatás politikai jelentőségéről nyilatkozzék. A német császár ma küldte el válaszáat az angol királynak. Vilmos császár meleg szavakkal köszönte meg a meghívást, amelyet elfogadott. A látogatás napját még nem állapították meg, de valószínű, hogy a német császári pár november 20-ika körül utazik el Angliába. Az összes politikai körökben nagy meglepéssel utalnak az angol-német viszony megjavulására s arra, hogy már az angol újságírók és a londoni polgármester látogatása is jelentékenyen hozzájárult a két nemzet barátságának megszilárdításához. Az angol újságok barátságos hangon írnak s a hivatalos körök is nagyon örülnek a látogatásnak. A mai londoni lapok a látogatás pusztá hírére melegen üdvözik Vilmos császárt.

Bulgária királyság loss. Évek óta ismételtelen felmerült az a hír, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem királylyá akarja magát koronáztatni. Szófiából jelentik most, hogy úgy látszik, hogy ez a szándék a megvalósulás felé közeledik. A jól értesült körökben tudni vélik, hogy a fejedelem a folyó évi augusztus hó 15-én bekövetkező 20 éves uralkodói jubileuma alkalmával fogja magát királylyá kikiáltatni. Azt hiszik, hogy a fejedelem legutóbbi találkozására Károly román királylyal ezzel az ügygyel áll összeköttetésben. Moglehet azonban az is, hogy a bolgár fejedelemnek mindez egyelőre csak jámbor óhaja, mert hisz az az alárendeltségi viszony, amelyben Bulgária Törökországgal áll s amelyet a berlini szerződés is szentesített, a kérdést nagyon komplikálja. És lehetetlen, hogy a szerződés ezen pontjának revíziója és Törökország meghallgatása nélkül a hatalmak ebbe beleegyezessenek.

A délfrancia borkrisis. Albert Marcelin visszaküldte Clemenceau miniszterelnöknek a kölcsönként száz frankot. Montpellierbe való elutazása előtt a következő levelet írta Clemenceaunak: Tudatom önnel, hogy úgy cselekedtem, a hogyan önnek megígértem. Két-három nap mulva meg fog erről győződni. Idecsatolom azt a száz frankot, amelyet ön rendelkezésemre bocsátott s fogadja szivességéért köszönetemet. Még ma rendelkezésére bocsátom magamat a montpellieri törvényszéknek. Azokról a körülményekről, amelyek között Albert a száz frankot elfogadta, még a következőket jelentik: Albert ötven frankkal utazott Párisba. Azt hitte, hogy nincsen több pénzre szüksége, mert meg volt róla győződve, hogy a belügyminisztérium palotájában le fogják tartóztatni. De másképp történt; Clemenceau ékesszólása győzedelmeskedet rajta s Albert meggyőzette magát arról, hogy a felelősség után, amelyet magára vett, más kötelességet kell teljesítenie. Azt mondta Clemenceaunak: — Csak ötven frankom van. Azt hiszi ön, hogy ez elég a visszautazásra?

Clemenceau: Nem tudom, de el akar-e fogadni száz frankot?

Albert: Elfogadom.

Clemenceau: Vagy talán többre van szüksége?

Albert: Nem. Száz frank elég lesz.

Ez volt Albert büne s jól tudta, hogy emiatt mi vár rá. Még ezt mondta Clemenceaunak: *Ott-hon azt fogják mondani, hogy áruló vagyok s eladtam magamat.*

Clemenceau: De legalább nyugodt lesz a lelkiismerete.

Albert megbecstelenedve került haza, ahol halállal fenyegették, úgy, hogy egy barátja azt mondta: Sokkal jobb lesz, ha bevonul a montpellieri börtönbe, mert itt Angeliensben veszedelem fenyegeti az életét.

Albert délelőtt Montpellierbe ment, hogy a bíróság elé álljon. Előzőleg Albertet egy rögtönzött vinczellér-bíróság elé állították. A bíróság éjjel a szőlőkben összeült és Albertet hosszas tanácskozás után arra ítélte, hogy tartozik azonnal, mint fogoly, a montpellieri törvényszék előtt jelentkezni, mert helye a fogházban, elcsábított társai mellett van. Albert alávetette magát a vinczellérek rögtönzött bíróságának és csak egy napot kért, hogy kipihenhesse magát és alhasson, amire igen nagy szüksége van. *A vinczellérek azonban, kik gyanakodtak, hogy Albert meg akar szökni, csak reggelig engedtek neki időt és elhatározták, hogy Albertet automobilon Angeliensből Montpellierbe viszik.* A vinczellér-bizottság négy tagja egész éjjel őrt állott Albert mellett, ki reggel hét órakor megjelent a bizottság helyiségében és esküvel fogadta, hogy azonnal jelentkezni a montpellieri törvényszéknél. Még ekkor sem hitték neki, de végre beleegyeztek, hogy Narbonneon át Montpellierbe utazzék. A vinczellér-bizottság elnöke követte Albertet, ki a narbonnei pályaudvaron mint teljesen megtört és kétségbeesett ember érkezett meg. A vinczellér-bizottság elnöke ezután elkísérte Albertet Montpellierbe, hol átadták a törvényszéknek.

Albert táviratot kapott Clemenceau miniszterelnöktől, amelyben ez megemlíti azt a lovalitást

amelylyel Albert önkéntesen adott ígéreteit beváltotta és hozzáteszi, hogy mindent el fog követni arra nézve, hogy a nyugalmat helyreállítsa. Első kihallgatása alkalmával kijelentette Albert, hogy sem a törvények, sem az emberek ellen nem akart háborút indítani, hanem a börtömelést akarta megmenteni.

Az Elysée palotában ma tartott minisztertanácsban Clemenceau miniszterelnök jelentést tett a déli kerületek helyzetéről. A prefektusoktól vet jelentések szerint a mozgalom egyre gyengül.

Az angol felsőház reformja. Az angol alsóház 315 szavazattal 100 ellenében elvetette Henderson munkáspárti képviselő azon indítványát, amely a felsőház eltörlését ajánlja. A kisebbség a munkáspártiakból, a nacionalistákból és néhány radikálisból állott. Ezután a kormány a felsőház reformjára vonatkozó indítványa került szavazás alá, amelyet 432 szavazattal 147 ellenében elfogadott az alsóház.

A párisi rendőrfogházban.

(A ház, ahol szüntelenül járnak-kelnek. — Átkutatás. — Termék és czellák. — A bluzterem. — A fekete frakk terme. — Nő-osztály. — Halottfelirat.)

Páris, június 25.

„A depot-ba szállították.“ A reggeli és esti lapok helyi tudósításaiban ezt a kifejezést naponta olvashatni, A „depot“ a nagy rendőrfogház, melyről egy krónikás mondotta: „Ez az a ház, amelyben a járás-kelés sohasem szűnik meg. Szüntelenül robognak a tolonczkocsik a kapun az udvarba, mely a rendőrfogházhoz vezet, megállnak a rácsos kapu előtt és beszállítják élő áruikat a depotba, a foglyokat és letartóztatottakat. Igaz ugyan, hogy az ide bevonuló foglyoknak nem kell minden reményről lemondani. Mert hisz a depot csak az előszoba, ahonnan részint a vizsgálóbíróhoz, részint a kihágásokról ítélkező rendőrbíróhoz, részint az esküdtszékhez visz az út. Az igazság e helyein döntenek a letartóztatottak sorsáról, ott mondják ki az ítéletet, mely a szabadságnak vagy börtönnel adja át őket. A depot tehát csak átmeneti állomása a raboknak.

A párisi rendőrfogház az ősi igazságügyi palotában van, melynek homlokzata a Szajna bal partja felé tekint. Helyiségei a tárgyaló termek alatt vannak, óriási souterrain-t alkotnak, mely nem kevesebb mint 5376 négyzetmétert foglal magában. Ezekben a helyiségekben, melyeknek rácsos, szűk ablakain alig jut be világosság, megtalálható az utcák összes erkölcsi romja. Gyilkosok, betörők, zsványok, sikkasztók, kőborlók, kerítők, iszákosok, prostituáltak, koldusok, hajléktalan aggok, külföldi büntetettek, akikre az országuknak való kiszolgáltatás vár, ezek évről-évre a rendőrfogház lakossága.

Az érkező megrántja a kapus csengőjét és a súlyos vaspántos új kapu kinyílik előtte. Két lépés és magas, aránylag hosszú gót csarnokban van. Háromszor napjában zajos sokadalom veri fel és csarnok csendjét. Megérkeznek a tolonczkocsik és ebbe a gót dómba ontják emberrakományukat, melyet a különböző rendőrtanyákon gyűjtöttek össze. Ide-oda tolnak férfiak és nők, fiatalok és öregek, némelyek kötegekkel és csomagokkal, mások üres kezekkel; ha nem volnának az egyenruhás örök, az ember azt hinné, hogy kirándulási irodában vagy éjjeli menedékhelyen van. De már megkezdtek az örök a behozó lapokkal kezükbe az osztályozás munkáját, kis termekbe vezetik a foglyokat, ahol legott kimotozzák őket. E termék falain sajtóságos ritkaságok láthatók. Hatalmas karton lóg ott, melyre az örök rászögezték a foglyoknál talált hamis pénzeket. Ott a hamis louis'or és ott a 25 centimes nikkelpénz értéktelen fémből készült utánzata.

A foglyoktól elvesznek minden kézben vitt tárgyat: botot, esernyőt, kést, ollót, fegyvert, kulcsot, vasdarabot, övet, köteget, csomagot és kartont — semmit sem hagynak náluk. Minden tárgy fiókba jut és a fogoly megkapja a megfelelő szá-

mot. Pénz sem maradhat náluk. Elveszik és letétbe helyezik. Biztosításul azonban színes nyugtát kapnak róla.

Azok a letartóztatottak, akik vizsgálati fogházban vannak, a szomszédos teremben testük újabb átkutatását kénytelenek eltűrni, mely igen szigorú és igen intim. Ebben a teremben csütörtököt mond a foglyok összes ravaszága, akik valamely tárgyat el akarnak rejteni, a vizsgáló személyzet tapasztaltsága és éles tekintete előtt, e gyakorlati emberek figyelmét ki nem kerülí semmi, még oly ravaszul elrejtett tárgy sem.

Ha a vizsgálat véget ért, a foglyokat a felvételi irodába viszik. A megkivánt alakiságok elvégzése után a föld alatti helyiségbe jutnak, ahol szétosztják őket a termekbe és czellákba. De ezzel még nem ért véget az első nap. Az ugynevezett douche-fürdőkbe kénytelenek menni, ahol megtisztítják őket. Aközben ruháikat a deszficiáló kemenczébe dobják és annak nagy hőfoku levegőjében fertőtlenítik. Sok a rabok közül itt ismer meg először a fürdő és a tisztaság jótéteményét. A nagyváros e söpredékei többnyire hihetetlen piszokban élnek. De némelyik annyira irtózik a víztől, hogy a vizsugár első hatása alatt valóságos síró-görcsbe tör ki. Ismételt látta ajúlásokat is a douche alatt. Ezek oly szerencsétlenek voltak, akik valószínűleg éveken át nem érintettek vizet.

Ugy a férfi-, mint a nő-osztálynak vannak gyűjtő termei és egyes czellái. A férfiaknak két nagy termék van, az egyiket úgy hívják: a „bluzok terme“, a másikat „a paletot-k terme.“ A két név könnyen érthető. A bluzok termében a foglyok alja van. Ott hihetetlen piszok uralkodik. A foglyok dohányoznak, bagóznak, köpködnek; a fal mentén fölállított tábori ágyak csak úgy duzzadnak a szeméttől. A börtönök csendjéből nem lehet itt semmit sem észrevenni; folyton fecsegnek, beszélnek, vitáznak. Ez a terem valódi melegágya egyébként új bűnösöknek és bűnösöknek. Itt ismerkednek meg mindenféle egyének egymással és megegyeznek kiszabadulásuk idejére lopásban, betörésben, gyilkosságban.

Egészen más hang — hogy ezt a szót használjuk — uralkodik a „paletot-k termében“, melyet a „fekete frakk termék“-nek is hívnak. Itt sem uralkodik valami különös tisztaság, de az ide beszállított egyének igyekeznek, hogy bizonyos méltóságot megőrizzenek. Ebben a teremben nincsen nagy zaj, sőt inkább a foglyok némák és zarkóztok, hallgatagok és szomorúak, nem kötnék ismeretséget és pajtáságot. Mindenki elrejteti és eltitkolja bűnét és gyalázatát. A „paletot-k termében“ nem nevetnek, nem tréfálnak, hanem sóhajtoznak és éjjel titkon sírnak . . .

A nőosztály két részre tagolódik: az egyikben vannak a vétségek és kihágások miatt elfogott nők, a másikban a letartóztatott prostituáltak. Ha az egyik vagy másik terembe belépünk, feltűnik a türethető tisztaság; női kezek, még ha gyilkosok és kéjnők kezei is, működnek itt reggelenként több-kevesebb érzékkel a rend iránt. Hanem micsoda fegyverhiány! Mind kiabál, ordít, sir. Némelyek erősítgetik az ártatlanságukat, tiltakoznak elfogásuk ellen és eget földet hívnak tanunak; mások az utca iparszerű vétkezői, cinikusan dicsekesznek kalandjaikkal. Az ajtó fölé e szavak vannak vésvé: „Csend, rend, erkölcs.“ De halott betűk csupán, melyek mintha gunyolódának ott a falon.

Egy pillantás a falra, felvilágosítja a látogatót a „társaság“ szeileméről, mely itt akaratlanul összegyűl. A falak tele trágár, ocsmány feliratokkal. Szinte úgy látszik, hogy egy elbukott sem akarta e helyet elhagyni anélkül, hogy ne hagyna írott jelet — és micsoda kifejezésekben! Ha az egyikkel vagy másikkal találkozunk, amint ör ki-séretében a folyosón megy, akkor váratlanul a legaljasabb szitkokat kaphatjuk tőle; nem fél az őrtől, aki büntetéssel fenyegeti és utánunk üvölti a maga átkait, szidalmait, aljas kifakadásait. „Minden prostituáltan, mondta egy bírő, egy hiéna lappang.“ Örök igen gyakran tapasztalhatják foglyainknak ezt az ösztönét.

A depot, amint látjuk, korántsem kellemes tartózkodási hely. És mindazonáltal vannak embe-

rek, akik szívesen jönnek ismételtten vissza. Ilyenek az éhezők és hajléktalanok. Ezek, kivált télen, „örömmel“ kerülnek fogságba. Mert hiszen a rendőrfogságban mindenesetre biztos nekik a mindennapi kenyér és az ágy. Észrevették azt is, hogy a kőborok száma különösen vasárnap nagy a depot-ban. Vasárnap a foglyok tudniillik húst is kapnak. És az a falat hus megér a szerencsétleneknek egész heti börtönt. Igen, nem is hinné az ember, hogy az éhezőknek milyen serege rejlik a fényes, gazdag, vakító, az örökké mulató Páris falai között. A rendőrség depot-ja sokat mesélhetne róla. . .

A folytonos jövőről és menésről, a depotban való szüntelen forgásról egy szám tanuskodhatik. Párisban naponta átlag háromszázötven embert hoznak a rendőrfogházba. E szám egyuttal fogalmat adhat a bűnösök világának folytonos növekvéséről és a nyomor szüntelen gyarapodásáról a nagyvárosban. És kétségtelenül a nyomor kerget számtalant a bűn karjaiba . . .

TÁVIRATOK.

Az osztrák politikai helyzet.

Bécs, június 27. (Saját tudósítónktól.) A cseh pártok klubja elhatározta, hogy feltétlenül ragaszkodik ahhoz a követeléséhez, hogy a képviselőház jegyzőkönyvébe a cseh beszédeket csehül vegyék fel és az indítványait is cseh nyelven foglalják jegyzőkönyvbe. Kimondták, hogy követelésük teljesítésére néhány napi határidőt szabnak és addig tárgyalásba bocsátkoznak a kormánnyal, közben pedig nem vesznek részt a képviselőház tárgyalásaiban. A cseh radikális párt abban is megállapodott, hogyha a jelzett időpontig a kormány nem teljesíti a csehek követelését, akkor a párt megkezdi az obstrukciót.

A cseh klub elnöksége már ma felkereste báró Beck miniszterelnököt, aki azt felelte, hogy ez a kérdés felette nehéz; mindenesetre érintkezésbe fog lépni a német pártokkal és a jövő héten a pártok elnökeinek konferenciája elé terjeszti a dolgot.

A szerb kereskedelmi szerződésék.

Bécs, június 27. (Saját tudósítónktól.) A szerb kereskedelmi szerződéses tárgyalások simán haladnak és a provizórium néhány nap alatt létre fog jönni. A szerb delegátusok legnagyobb részét elfogadták Ausztria-Magyarország követeléseit, így a kézmű- és rövidáruk, valamint a vasárúk vámtereleit is, csak a cukor- és papír-vámtarifák körül voltak nagyobb ellentétek, de a cukorra nézve a 40 frankos tétel helyett máris beleegyeztek a 25 franknyi maximális tételbe és a papír-vám tekintetében felmerült differenciákat is 2-3 nap alatt el fogják oszlatni.

A szocialisták és a дума.

London, június 27. A nemzetközi szocialista bizottság a békekonferencia és a дума feloszlása tárgyában manifesztumot bocsátott ki, amelyet az angol szocialisták nevében Keier Hardie és Hyndman, a németek nevében Bebel és Singer, a francziák nevében Jaures és Weiland, továbbá majdnem az összes államok szocialistáinak vezetőemberei irtak alá. A manifesztum azt mondja, hogy a дума feloszlása egész Európára nézve veszélyt képez. Az összes államok munkásainak feladata, hogy orosz társaik segítségére siessenek. Angolország július 14-én, a Bastille ostromának évfordulóján tiltakozni fog az egyre ismétlődő államcsinyek ellen, amelyeket azok szerzői csak hazugsággal és álnoksággal igyekeznek indokolni.

Báró Czikkann visszahívása.

Belgrád, június 27. Báró Czikkann osztrák-magyar követ szombaton fogja átadni a királynak visszahívó levelét. A király hétfőn Knovle Horacet, az új amerikai követet fogadja.

Válasz az osztrák trónbeszédre.

Bécs, június 27. (Saját tudósítónktól.) A reicherath elnöksége ma hivatalos értesítést kapott a kabinetirodától, hogy a király szombaton délelőtt fogja fogadni a képviselőház küldöttségét, amely a trónbeszédre válaszképpen hódolatát fogja kifejezni.

Nasi az olasz kamarában.

Róma, június 27. A kamara a Nasi-ügyet tárgyalja. Ugy a terem, mint a karzatok teljesen megteltek. Nasi 3 órákor jelent meg a teremben. A kamara élénk érdeklődése közben az elnök emelvényhez megy, kezét nyújtja az elnöknek s ezután helyet foglal. Több képviselő, a kikkel jó barátságban van, szívélyesen üdvözi. A Nasi ügyben feliratkozott szónokok töröltetik neveiket a listából. Ezután Nasi emelkedik szólásra. Kezdetben láthatólag meg van hatva, később azonban már nagyobb biztonsággal beszél. Hosszasan vázolja ügyét, védekezik az ellene elhangzott vádak ellen és azt mondja, hogy boldog abban a tudatban, hogy az állami törvényszék előtt megjelenhetik, ahol bebizonyíthatja ártatlanságát. Tiltakozik több bíró ellen, akiket azzal vádol, hogy nem pártatlanok és végül kijelenti, hogy bízik abban, hogy a szenátus megadja neki az abszolutoriumot.

A kamara a legnagyobb csendben hallgatta meg Nasi háromnegyed óra hosszúra tartó beszédét. Beszédének bevégeztével Nasi elhagyja a termet, mire a kamara egyhangulag elfogadja Turachi javaslatát, mely szerint a külön bizottság indítványának értelmében Nasi az állami törvényszékké alakuló szenátus elé állíttatik. Egyben elhatározták, hogy szombaton három biztost választanak, akik az állami törvényszék előtt képviselni fogják a vádat. A kamara ezután törvényjavaslatot fogadott el, amely Garibaldi születésnapját nemzeti ünnepé deklarálja.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, június 27. Gabonatözsde. Zárlat. Buza irányzata szabálytalan, júliusra 95³/₄ K., szept.-re 99 — K., — Tengeri állandó, júliusra 53¹/₂ K.

Csikagó, június 27. Terménytözsde. Zsir jul.-ra 8.75, tegnap 8.87, szeptemberre 8.97, tegnap 9.07. Szalonna short clear — tegnap, —. Sertésus júliusra 15.95, tegnap 16.05.

New-York, június 27. Terménytözsde. Gyapot. New-Yorkban 12.90, jun.-ra 11.72, szept.-re 11.41. New-Orleansban 12³/₈. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.40. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir. Vestern Steam 9.20. Rohe testvérek 9.25. — On 43. — 43.50. — Réz 24.00 — 24.05.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Városok új törvénye. A belügyminisztériumban most készült elő az új közigazgatási törvényjavaslatot, amelyet az őszszel tárgyal a képviselőház. Lovass Zsigmond, Győr város h. főmérnöke, aki a városi ügyek terén országosan ismert és helyesléssel találkozó mozgalmat indított meg a múlt évben, a kormányhoz, a városokhoz és Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek terjedelmes javaslatot terjesztett be, amelyik hivatva van a városok és községek egészséges és modern fejlesztését czélszerű közigazgatási szervezettel biztosítani. A városok, valamint a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Lovass javaslatát egész terjedelmében magukéivá tették és a legközelebbi napokban nagyobb küldöttség fogja azok megvalósítását a kormánytól kérelmezni. Minthogy a kormány a vidéki városok fejlesztésére különös súlyt helyez, kétségtelen, hogy a javaslatot — mely anyagi áldozatokkal alig jár — a kormány teljes egészében megvalósítja.

Komárommegye tisztikara Ghyczy Dénes alispánnak, kit Feszty Béla és Kubinyi Géza a „Komárommegye” című lapban nyílt levélben megtámadtak, a napokban tartott értekezletén egyhangulag bizalmat szavazott és őt ragaszkodásáról

és szeretetéről biztosította s kijelentette, hogy a valódi tényállásnak az alispánnak a nyílt levélre adott válaszában foglaltak felelnek meg. A tisztikar e határozatát minden bizottsági tagnak megküldötte és a legközelebbi közgyűlésnek hivatalosan is tudomására hozza. A méltatlanul megtámadott alispánhoz a vármegye közönsége is ragaszkodik.

Torontálmegye törvényhatósága ma Botka Béla főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a király koronázási jubileumi éve alkalmából a községi jegyzőknek ez év kétszeresen számítassék be. Jankó Agoston alispán ezután terjedelmes jelentést tett a közgyűlésnek a borscai, bárányosi és rudolfsznadi árvizről. Még mindig nem állapíthaták meg, hogy kit terhel a felelősség a rudolfsznadi gátszakadásért. A jelentés beszámol arról, hogy összesen 300 épület omlott össze és hogy a kár összesen mintegy 2 millió koronát tesz. A segélyezési akció széles alapon megindult ugyan, azonban a lakosságnak sürgősen kell pénz élelmszerekre és ezért az alispán kéri a közgyűlést, szavazzon meg 5000 koronát és írjon fel a megye a földmívelési kormányhoz ingyenes vetőmagért. Végül azt az indítványt terjeszti elő, hogy Torontálmegye köztörvényhatósága hívja fel az ország törvényhatóságait adakozásra. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és az indítványokhoz hozzájárult. Kardos Samu orsz. képviselő biz. tag indítványára a köztörvényhatóság köszönetet mond az alispánnak és a hatóságnak az árvíz körül kifejtett tevékenységükért. Több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Szolnokmegye. Gróf Almássy Imre elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen tárgyalták több társ-törvényhatóságnak pártolás végett megküldött köriratát. Ezek elfogadása és az azokban foglalt kérések pártolásának elhatározása után Lipich Gusztáv ny. főispán indítványt terjesztett elő az egygyermekrendszer és hasonló szociális kérdések megoldása tárgyában. A közgyűlés elhatározta, hogy népmozgalmi bizottságot alakít és ugyancsak Lippich indítványára elhatározták, hogy az ország közgazdasági érdekeinek istapolására orsz. mezőgazdasági érdekképviselet szervezése érdekében felhívják a városok és megyék köztörvényhatóságait; ennek érdekében felírnak a földmívelési kormányhoz. Azután betöltötték a tiszti fő-ügyészi állást, melyre dr. Kele Józsefet, árvászéki ügyészszé Hajdu Bélát választották meg egyhangulag. A tiszai középjárás főszolgabírójává Borbély György cs. kir. kamarást választották meg dr. Nagy Ottó vármegyei jegyzővel szemben. Borbély György valamikor a szabadelvűpárt tagja volt.

EGYETÉRTÉS.

Julius 1-től új előfizetést nyitunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése most lejár, méltóztassanak az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gondái szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

A fürdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova ponicsan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhivatalunkban idejekorán bejelentik.

Mozgó képek.

Nyári idillek.

Addig-addig tervezte Báltint ur és k, neje ő nagysága Borbála, hogy olcsó magyar fürdőbe mennek, míg aztán kiválasztották a legdrágábbat azért, mert Báltint urnak tengeri levegő Borbála ő nagyságának tengeri fürdő kell.

Báltint, a férj.

Báltint (a kávéházban ül és boldogan beszél): Nagyszerű! No hát ezt nem vártam! Alig vagyok itt fél órája és már ismerősökkel találkozom . . .

Az egyik: Téged miért küldött ide az orvos?

Báltint: Azt mondja, hogy gégehurutom van, tehát menjek a tenger mellé.

A másik: Azt mondta . . .

A harmadik: Nekem is.

Báltint: Szigoruan a lelkemre kötötte, hogy mindig a szabadban legyek.

A másik: Nekem is odakötötte.

A harmadik: Nekem is.

Báltint: Azt mondta ne igyam szeszes italt, ne izgassam magam, füstben ne legyek, és sokat mozgjam.

A másik: Épügy, mint nekem.

A harmadik: A doktorok összebeszéltek.

Báltint: Miután én megfogadtam, hogy követem a tanácsát, tehát mindjárt sétálni megyek . . . Jöttök?

A másik: Még borzasztóan sűt a nap . . .

A harmadik: A szél is fúj . . .

Báltint: Igen, akkor inkább maradjunk. Beszél-gessünk.

A másik: De ne a politikáról, mert az izgat.

A harmadik: Se a szerelemről, a szép asszonyokról, mert az is izgat.

Báltint: Könyvekről, regényekről se — — az unat.

A másik: Engem is. Hát akkor inkább utazások-ról, az itteni vendégekről . . .

A harmadik: Törődöm is én velük! Pfuj, de me-leg van!

Báltint: Izzadok, mint egy tevé! Inni kellene va-lamit. Hm . . . vizet?

A másik: Itt rossz! Inkább egy kis sört . . .

A harmadik: Azt nem szabad! Az orvos megtil-totta a szeszes italt . . . meg itt nem is jó a sör . . . hanem egy kis bort . . .

Báltint: Pinczér! Bort és . . . hej! nincs itt a pi-pám . . . Otthon hagytam! Nem szabad pipáznom! Nem akartam kísértésbe esni . . .

Az egyik: Jól tetted! Ne is pipázzál! legföllebb egy könnyű szivart . . .

A harmadik: Itt nagyon jó . . . világos . . . pöty-työs . . . ropogós . . .

Báltint: Igen! Pinczér! néhány szivart! (Pinczér bort, szivart, hoz. — Töltenek, rágyujtanak.)

Az egyik: Ej? de jó itt! Vajjon mit csinálnak ott-hon . . .

A másik: Irigyelnek minket! Azok a füstös kávé-házban ülnek és kártyáznak . . .

A harmadik: Kártyáznak! Hej! hej! Alsóst . . .

Báltint: Tulival, Fedák Sárral, Gromobojjal . . .

A másik: Az jó lehet! Egy kis kontra kassza.

A harmadik: Ne keserítsd a szívem . . .

Báltint: Hát miért ne — —

A másik: Játszanánk?! Csak nem ezt akartad mondani?

Báltint: Isten ments!

A harmadik: No azért! Mert megfogadtuk . . .

A másik: Meg . . . meg . . . de . . . azért . . . Én szeretnék játszani. Én beteg leszek, ha nem ját-szom . . . már pedig én gyógyulni jöttem ide . . .

Báltint: Én is! Pinczér! Kártyát! Gyorsan!

A másik:) Egy! kettő!

A harmadik:) Egy! kettő!

(A pinczér kártyát hoz; Báltint kever, oszt.)

Báltint: Pinczér! Csukja be az ablakot! Bejön ez a bűdös tengeri levegő!

Borbála őnagysága.

Őnagysága: Juli, hogy tetszik itt?

Juli: Hiszen szép . . . szép . . . de nem fél attól a nagy víztől a nagysága?

Őnagysága: Nem bizony. Abban kell fürdenem, hogy egészséges legyek. Ideges vagyok.

Juli: Bizony, a doktor ur a lelkemre kötötte, hogy a nagyságos asszony szorgalmasan fürödjön. Aztán, hogy kényelmesen, nyugodtan éljen . . .

Őnagysága: Ugy is fogunk élni . . . Hoztunk egy csomó pongyolát, mindig abban fogok járni . . .

Juli: Igen . . . Mikor fog a nagysága fürdeni? Reggel?

Önagsága: Hogy is ne! Majd én a fürdőért korán kelek...

Juli: Igaz... Hát délelőtt? Önagsága: Akkor nem! Akkor sétálok a parkban...

Juli: Akkor talán délelőtt? Önagsága: Nem lehet; a séta után hazajövök, átöltözöm és ebédre kell felöltözni...

Juli: Igaz; jobb is lesz délután... Önagsága: Nem hiszem, hogy lesz érkezésem. Az ebéd után hazajövök és átöltözöm, mert látogatóba kell mennem...

Juli: Helyes, nagyságos asszony. Igaza van! Este kell fürdeni! A holdvilág, a csillagok...

Önagsága: De a víz hűvös este! Nem azért jöttem ide, hogy náthát kapjak!

Juli: Hát akkor mikor fürdik? Önagsága: Majd lefekvés előtt melegítesz a kádban egy kis vizet...

Juli: Jesszusom! hát akkor minek hoztunk annyi sok szép fürdőruhát?

Önagsága: Te csacsi! Csak nem jövök fürdőre fürdőruha nélkül...

Box.

UJDONSÁGOK.

A kém.

Olaszországban ismét elfogtak egy osztrák kémeket, egy műszaki századost, ki fényképfelvételeket készített az olasz határ mentén.

A kémek elfogatása ma már napirenden van, hiszen minden államnak főtörkvése, hogy a véleomszédságban levő hatalmak hadikészültségéről biztos értesülést nyerjen és ezért elárasszja stratégiaialag nevezetesebb pontjait kémekkel.

Béke idején az elfogott kémek, úgy ahogy szárazon viszik tettüknek következményeit, legfeljebb egy-két évi fogházbüntetést kell elszenvedniük. Háboru idején azonban a legdicstelenebb halál, a kötélfal várakozik rájuk.

Aki a kémkedés hátlatlan szerepére szánja el magát, az már leszámol az élettel, mert a feladat, melyre vállalkozik, a legrettenetesebbek egyike.

A japánok kémei az orosz háboruban a legképzettebb tisztekből kerültek ki, mert azok sokkal jobban tudják megítélni, hogy a hadvezetőségnek milyen adatokra van szüksége. Ha az ellenség egy ilyen kémét elfog, ki természetesen állítottatban végzi munkáját, akkor részére nincs kegyelem. Ugy hal meg mintegy közönséges gonosztevő, még az emléke is elmosódik, mert ezeknek a hősöknek tetteit nem örökíti meg senkisé.

Pedig ők a valódi hősök. Vállalkozásuk nem hoz részükre babért, s míg bajtársaikat a harcmezőn, kevesebb veszéllyel küzdve, a dicsőség glóriája övezi, addig ők embertelen fardalmakkal küzdve, folytonos életveszély közepette gyűjtik az adatokat, melyek nyomán mások az örök halhatatlanságot vívják ki maguknak.

Mekkora foka kell ahhoz az önmegtágadásnak, a kötelelességtudásnak, hogy valaki, csupán abból a szempontból kiindulva, hogy övének érdeke parancsolja, részánja magát erre a munkára.

Mert hiszen a kém szó már magában foglalja a megvetésnek bizonyos fokát. Az ember szinte borzadva néz olyanra, kiről tudja, hogy valaha kémkedéssel foglalkozott, pedig nem tett egyebet, minthogy csupán kötelelességből szemébe nézett néhányszor a legrettenetesebb halálnak, nem is dicsőszomjtól ösztökélve, hanem csak azért, mert a körülmények úgy hozták magukkal, hogy egy nagyobb cél megvalósításáért ő dobja oda áldozatul az életét.

A japán-orosz háboru idején gyakran volt alkalmunk tapasztalhatni, hogy egyik-másik tiszt kisebb rangu haditényekért napokig ott szerepelt a lapok hasábjain, míg bajtársáról, ki leirhatatlan veszélyek leküzdése után, mint kém az ellenség kezébe került, legfeljebb azt a sablonos frázist mellékelték, hogy bátran lépett az akasztófa elé.

Az ő dicsőségéről nem zengenek dalokat a poéták, utjait nem hintik be virágokkal szép asszonyok, pedig az ő hősiességének sokkal tiszt-

tább a forrása, mint azé, ki a dicsőség mámorátó elvakítva rohan a halál torkába.

Ezért tartok minden hadikémet hősnék.

S-u.

Napirend. Napjár: Péntek, június 28. - Római katolikus: Irenaens - Protestáns: Irén. - Görög-orosz: június 15. Amos pr. - Zsidó: Tham. 16. - A nap két reggel 4 óra 5 perczkor, nyugszik este 8 órakor. - A hold két esti 8 óra 25 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 51 perczkor. A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órakor. - A belügyminiszter fogad d. u. 8 órakor. - A földmivelésügyi miniszter fogad d. e. 11 órakor. - A közoktatási miniszter fogad d. u. 4 órakor. - A belügyi államtitkár fogad d. u. 2 órakor. - A közoktatási államtitkár fogad 12-2 óráig. - A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor. - A képviselőház elnöke fogad fel 9-től 10-ig. - A képviselőház ülése d. e. 10 órakor. - A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. e. 10 órakor. - A Magyarországi Artista Egyesület rendkívüli közgyűlése d. u. 2 órakor Erzsébet-körút 27. sz. a. - A képviselőház közgazdasági bizottságának ülése. - A Nemzeti Szalon nyári kiállítását nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. - Az Uránia Kirgótári szalonja nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. - Állandó művészeti kiállítás a Könyves Kálmán műintézetben. (Nagymező-utca 87-89. sz.), nyitva egész nap. Belépődíj nincs. - A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva délelőtt 9-2 óráig. - A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. - A Fővárosi Múzeum nyitva 9-1-ig. - A földtani intézet múzeuma zárva. - A Mezőgazdasági Múzeum nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. - A Szechenyi Múzeum megtekinthető 1 korona belépődíjjal. - A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 9-12 óráig. - A Góthe-szoba nyitva 9-12 óráig. - A Nemzeti Múzeum Növényára nyitva 9-12 óráig. - Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9 órától 1 óráig és 3-6 óráig. - A Közlekedési múzeum nyitva 9-12-ig és 2-6-ig. - Az aquineumi múzeum nyitva egész nap. - A Technológiai iparmúzeum és könyvtára nyitva 9 órától 1 óráig. - A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. - Az Akadémia könyvtára nyitva 8-7-ig. - Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. - A Keresk. Múzeum Könyvtára nyitva 9-2-ig és 8-8-ig. - A pedagógiai könyvtár és tanterületiállítás zárva.

- Személyi hír. Izabella főhercegnő herceg Eszterházy Miklós és családja látogatására tegnap Kismartonba érkezett. Herceg Esterházy édeanyja, néhai Croy-Dülmen hercegnő tudvalevőleg testvérnéje volt a királyi hercegnőnek. - Abbasz basa kedive ma érkezett Konstantinápolyba. - Nanadovics új konstantinápolyi szerb követ fűrdőhasználatra Belgrádból Karlsbadba utazott. - Báró Nishi japán tábornagy Bécsből Berlinbe utazott. - A román királyi család nyári tartózkodásra Sinajába utazott.

- Új főparancsnok és új csapatfőfelügyelő. A hivatalos Rendelet Közlöny holnapi számában fog megjelenni Frigyes főherceg kinevezése az osztrák Landwehr főparancsnokává. Egyidejűleg kinevezte a király báró Alborit, a 15. hadtest parancsnokát és Bosznia országos kormányának főnökét Frigyes főherceg utódává csapat-főfelügyelőnek.

- Kitüntetés. A király a közlekedésügyi terén szerzett érdemeik elismerésül Kuranda Emil udvari tanácsosnak, az Adria magyar tengerhajós-részvénytársaság vezérigazgatójának a Ferencz József-rend közepkeresztjéért és Elditz Hugónak, a társaság igazgatójának, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet felsőági előnévvel díjmentesen adományozta.

- A japán nagykövet fogadása. Adamóczi Ambró Béla, Ausztria-Magyarország japáni nagykövete ma délelőtt tette le a király kezébe a titkos tanácsosi esküt; ez ünnepies alkalommal báró Aehrenthal közös külügyminiszter és báró Gudenus főkamarmester működtek közre, míg az esküminált Berger udvari tanácsos olvasta. Ambró nagykövetet azután a király kihallgatáson fogadta. - Holnap délután két órakor lesz a szokásos nagy pompával Uchida új japán nagykövet fogadtatása a Hofburgban, aki ebből az alkalomból megbízólevelét rendkívül értékes kazettában átnyújtja. A nagykövetet és kíséretét ez ünnepélyes aktushoz udvari diszkocsikban hozzák el.

- A pusztaszéri országos Árpád-ünnep. Árpád halálának ezeréves fordulója alkalmából, ez év szeptember havának elején országos, nagy emlékünnepet ülnek a szeri pusztán levő millenáris emlékművet környező nemzeti parkban. Az ünnep előkészületeit egy rendező nagybizottság végzi, melynek tulnyomó részben országgyűlési képviselők és a székesfőváros polgárságának színe-java a tagjai. de helyet foglal benne Szeged város egész intelligenciája, közte dr. Kelemen Béla Csongrád megye és Szeged kir. város főispánja, dr. Cicatrici Lajos alispán, dr. Lázár György szegedi polgármester és sokan mások. Az emlékünnepély ügyében buzgólkodó Szalai Károly tanár és író tegnap lenn járt Szegeden. - Dr. Becsey Károly országgyűlési képviselő, a Pusztaszéri Árpád-Egyesület ügyvezető alelnöke ez alkalomra összehívta az egyesület választmányát. Szalai Károly előadta a fővárosi bizottság eddig végzett munkájának eredményét, amit az összegyűlt nagy lelkesedéssel fogadtak és elhatározták, hogy teljes erejével és lelkesedésével csatlakozik a hazafias mozgalomhoz s e végből Szeged szab. kir. városot erkölcsi és anyagi támogatás adásáért is megkeresi. Ezt a támogatást Lázár György polgármester készségeggel megígérte.

A társadalmi mozgalom sikere érdekében a fővárosi bizottság már a kormányelnök támogatását is kikérte és annak teljes jóindulatával talál-

kozott. Kilátásba helyezték a nemzeti park rendezését, vízzel és más szükséges dolgokkal való ellátását és az emlékmű kitározását is. A részvétele felszólított hatóságok és testületek az országos ünnepélyen való megjelenésüket mindannyian megígérték.

- A közös hadügyminiszter a földmives gazdákért. A delegációk tárgyalásai során évről-évre felmerült az a kívánság, hogy a hadügyminiszter a földmiveléssel foglalkozó legénységet az aratás idejére szabadsággolja, hogy segítségére lehessen hozzátartozóinak és hogy maguk is dolgozhassanak a termés betakarításán. Lovag Schönaich hadügyminiszter most kísérletképpen két hadtest területén megengedte, hogy a fegyverszünetelés ideje ugy állapítsák meg, hogy az a legfontosabb aratási munka idejével összeessék. A temesvári és a lembergi hadtest-parancsnokságokhoz tartozó ezredeknél mindazok kaphatnak két heti szabadságot, akik saját, vagy hozzátartozóik földjén akarnak aratómunkát végezni. E szabadságidő jul. közepétől jul. végéig terjedhet. A hadügyminiszteri rendelet azonban határozottan megtiltja, hogy a szabadságot legénység ezen idő alatt idegen gazdánál bérfizetés ellenében szerződészerű munkát végezzon. A két hadtestparancsnokságnál most folynak a munkálatok a földmiveléssel foglalkozó legények tömeges szabadságolására. A jövő hónap második felében Schwitzer Lajos lovag temesvári hadtestparancsnok intézkedése következtében kétheti szabadságra engedi a hadtest legénységének azt a részét, melynek polgári foglalkozása a földmivelés. A hadtestparancsnokság rendeletileg értesítette már az ezredeket arról, hogy a földmives-legénységnek megadható a kétheti szabadság, amelyet azonban csak azok vehetnek igénybe, akik saját vagy hozzátartozóik földjén akarnak aratómunkát végezni.

- Magyar tudós kitüntetés a külföldön. Nagy Zsigmondot, a debreczeni református kollégium tudós tanárát, aki különös előszeretettel és elismeréseméltó sikerrel ismertette magyar nyelven Hollandia viszonyait, a Leidenben székelő Németalföldi Irodalmi Társaság tagjává választotta. A tudós legutóbb Hollandia irodalomtörténetét írta meg az Egyetemes Irodalomtörténet számára.

- Házasság. A következő családi jelentést kaptuk: Bassenheimi és bornheimi báró Waldbott Frigyes cs. és kir. kamarás, a magas német lovagrend tiszteletbeli lovagja stb. és neje Beust Hedvig báróné cs. és kir. csillagkeresztes hölgy örömmel tudatják leányuk bassenheimi és bornheimi Waldbott Hedvig bárónőnek Korb Weidenheim Ferdinánd báró cs. és kir. sz. k. főhadnagygyal, néhai báró Korb Weidenheim Hugó cs. és kir. sz. k. kapitány és neje Herzogenberg-Peccaduc Anna báróné fiával 1907. évi július 2-án a tolsvai kastély kápolnájában tartandó házassági egybekelését. Tolsva, 1907. június havában. - Korb Weidenheim Ferdinánd báró cs. és kir. sz. k. főhadnagy örömmel tudatja bassenheimi és bornheimi Waldbott Hedvig bárónővel, bassenheimi és bornheimi Waldbott Frigyes báró cs. és kir. kamarás, a magas német lovagrend tiszteletbeli lovagja stb. és neje Beust Hedvig báróné cs. és kir. csillagkeresztes hölgy leányával 1907. évi július 2-án a tolsvai kastély kápolnájában tartandó házassági egybekelését. Wernsdorf (Csehország), 1907. június havában.

Dr. Baán Endrének, Sopronvármegye és Sopron város főispánjának leányát, Illit, eljegyezte Schärmár Károly műépítész.

Márai Béla, a Nemzeti Színház rendezője eljegyezte Helvey Laurát, a Nemzeti Színház művésznőjét.

Keil Mihály, a Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság fiamei kivitelei telephének főtisztviselője, eljegyezte Lengyel Margitot Nagykanizsán.

- A munkásbetegség-égyelőző pénztár új székháza. A Budapesti Kerületi Általános Munkásbetegség-égyelőző Pénztár a Hársfa-utca, Dob-utca, Csengeti-utca között elterülő telektömbön új székházat és rendelő-intézetet épít. A tervek készítésére nyolcz műépítész pályázott és pedig: Bálint és Jámor, Hegedűs és Böhm, Hönig Dezső, Komor és Jakab, Sebestyén Arthur, Szombathi László, Vágó László és József és Ybl Lajos. A beérkezett terveket egy tíz tagu bizottság bírálta el, amelybe szakértőként Hausmann Alajos, Lechner Ödön és Petz Samu műegyetemi tanárokat kértek fel. A bizottság ma döntött és az első díjat Vágó László és József építészeknek ítélte, akik meg lettek bizva a kivittel is. A második díjat Bálint és Jámor műépítésznek nyerték. A terveket ki fogják állítani. Az építkezési költség másfél millió koronára van előirányozva.

... A mánygy... és szigor... teken ut... on, hog... tegutóbb... lás holn... tem dísz...

... A ges és iz... kadások... két affér... A déli s... fakadt a... a fizetés... aki ezt l...

... akik 25... nem pár... nem pár... Kell... kérdezte...

... katársait... erre Stün... Hód... József és... Hédevér... vezte me... ben Sz... Szunyog... szolgál... megszák... házi a... törvényj... rodott a... zőleg ne... a házeln...

... Szu... dár és... a közb... Rakovsz... Jenő ma... Rökk Sz... azonban... ház ülés...

... új tanít... kolai ta... magyar... get élvez... sek a n... többi ké... nek álla... június 3...

... „En... hogy O... annak a... hűségel... törvénye... vónyes i... kötelese... pontosan... magyar... ugy seg...

... Az... segítség... mozható... gyelmi... tóság t... állami i... ban. A... János k... jelen v... házmeg... valamir... megbíz... egy 25... Lőrincz... beszéde...

... zött le... követke... lan, ho... a kifeje... a napl... történt... és sér... jelentke... nem... végzem... történt... külön... Béla...

— **Az utolsó doktoravatás.** A budapesti tudományegyetemen véget értek az összes vizsgálatok és szigorlatok. Az egyetemi tanács holnap, pénteken utoljára ül össze a most folyó iskolai évben, hogy felavassa azokat a doktorjelöltöket, akik legutóbb tették le a vizsgát. Az utolsó doktoravatás holnap déli 12 órakor lesz a központi egyetem dísztermében.

— **Afférok a Házban.** A Ház levegője ma ideges és izgatott. Könnyen születtek ingerült kifakadások, éles szóváltások. Ma nemkevesebb, mint két affér pattant ki ebből az izzó atmoszférából. A déli szünet alatt *Sümei* Vilmos képviselő kifakadt a folyosón, hogy a vasutasoknak oly kevés a fizetésük, hogy valóságos páriák. *Hódy* Gyula, aki ezt hallotta, odaszólt Sümeinek:

— Páriák? Hát a Magyarország munkatársai, akik 25—30 forintot kapnak egy hónapra, azok nem páriák?

Keller István, aki szintén hallotta ezt, megkérdezte Sümei-től:

— Tényleg így fizetik a Magyarország munkatársait?

— Az is gazember, aki ilyesmit állít! — szőtt erre Sümei.

Hódy Gyula rögtön provokálta Sümei, *Szász* József és *Pogány* Lajos képviselők útján. Sümei *Hédervári* Lehel és *Molnár* Jenő képviselőket nevezte meg segédeikül. A másik affér az illésteremben *Szunyog* Mihály beszéde alatt történt. *Szunyog* Mihály azt javasolta, hogy holnap a szolgálati pragmatika törvényjavaslat tárgyalásának megszakításával tárgyalják le a képviselőházi alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot. *Rakovszky* István, aki fölháborodott azon, hogy *Szunyogh* ezt az indítványt előzőleg nem beszélte meg sem a kormányval, sem a házelnökséggel, közbe kiáltott:

— Ez szemtelenség!

Szunyog Mihály erre megbizta *Burgyán* Aladár és *Molnár* Jenő orsz. képviselőket, hogy erre a közbeszólásra nézve magyarázatot kérjenek *Rakovszky* Istvántól. *Burgyán* Aladár és *Molnár* Jenő ma este megjelentek *Rakovszky* Istvánnak *Rökk* Szilárd-utca 7. szám alatti lakásán, mivel azonban nem találták otthon, holnap a képviselőház ülése előtt újból felkeresik.

— **A tanítók esküje.** A július elsején életbelépő új tanítói törvény értelmében az összes elemi iskolai tanítók kötelesek esküt tenni a királyhoz s a magyar hazához való hűségére. Az állami segítséget élvező tanítók 1907 szeptember 30-ig kötelesek a megszüntetett esküt magyar nyelven letenni, a többi községi és hitfelekezetek tanítói pedig, akiknek állami segítségük nincsen, kivétel nélkül 1908 június 30-ig. A leteendő eskü így hangzik:

„Én N. N. rendes tanító, esküszöm az élő Istenre, hogy O felsége apostoli királyom, magyar hazám és annak alkotmánya iránt tántoríthatatlan és rendületlen hűséggel viselkedem, az ország szentesített törvényeit és törvényes szokásait megtartom, a hazai hatóságok törvényes rendeleteit, valamint a tanítói tisztemmel járó kötelességeket mindenkor lelkiismeretesen, hiven és pontosan teljesítem és a gondjaimra bízott ifjúságot a magyar haza szívében fogom nevelni. Isten engem úgy segítjen!”

Az eskütételnek igazolása nélkül az állami segítségéről szóló nyugtát a tanfelügyelő nem látta-mozthatja s az esküt megtagadó tanító ellen fegyelmi eljárás indul meg. A komárommegyei tanítóság tegnap tette le az esküt Komáromban az állami polgári leányiskola díszes tornacsarnokában. A vármegyét *Ghyczy* Dénes, a várost *Domány* János kir. tanácsos polgármester képviselte, de jelen volt azonkívül az esztergomi érseki főegyházmegye, a győri püspök, a pannonhalmi főpát, valamint a protestáns egyházkerületek egy-egy megbízottja is. A komáromvármegyeyi tanítók mintegy 250-en jelentek meg az eskütételre s hozzájuk *Lőrinczy* György kir. tanfelügyelő intézett lelkes beszédet.

— **A Feszty—Kánya-affér.** A Feszty—Kánya között lefolyt párbajra vonatkozólag *Feszty* Béla a következő nyilatkozat közlésére kér fel: 1. Valótlan, hogy a megyei gyűlésen rám vonatkozólag ez a kifejezés „gazember” hangzott volna el. Ez sem a naplószerű jegyzőkönyvben nincs, sem meg nem történt, sem pedig nem vállalja senki, hogy ezt mondta volna. 2. Valótlan, hogy a rám vonatkozó és sértő közbeszólások miatt Kányán kívül többen jelentkeztek volna. 3. A párbajban én súlyosan nem sebesültem meg, mert azóta fennjárom és végzem dolgomat. 4. Végül a sértő fél részéről történt kezdeményezés folytán a párbaj után kibékülés történt. Ez az igazság. Tisztelettel *Feszty* Béla.

— **A Polónyi—Lengyel-ügy.** Amilyen vehemenciával jött ez a szenzáció, éppen olyan hirtelen jutott stagnációra. A mai nap sem hozott benne semmi újat. Mindössze annyi történt, hogy *Selley*, a soros királyi ügyész, ma hozott végzésében elutasította *Lengyel* Zoltán följelentésében a vád képviselőt. *Lengyel* az ügyészi határozat ellen holnap, ügyvédje *Vázsonyi* Vilmos útján fölfolyamodással fog élni.

Ezenkívül csak egy epizódja van még az ügynek. *Varga* Sándor igazságügyi miniszteri tisztviselő, ugyanis akit rendkívül kínosan érint öcsésének szereplése és félti őt a dolog következményeitől, ma reggel megjelent dr. *Boda* Dezső főkapitánynál és tanácsot kért tőle.

— Az én öcsém nem józan eszű ember, — mondotta. — Egész életén keresztül beszámíthatatlan volt s mi, hozzátartozói mindig féltettük, hogy valami kárt tesz magában. Most jött ki a a kórházból s azt hittük, hogy egészséges. De néhány nap óta ismét erőt vett rajta súlyos ideg-baja. Mit csináljak vele, méltóságos uram?

— Én csak mint magánember adhatok önnek tanácsot, — felelte a főkapitány. — Vizsgáltsa meg egy elmeorvossal. Egy szaktekintélyvel, akinek okvetlenül el kell fogadni a véleményét, mondjuk *Moravcsik* tanárral.

Varga Sándor megköszönte a főkapitány tanácsát. Azt mondotta, hogy megvizsgálattja az öcsését. Nem lehetetlen tehát, hogy *Varga* József, néhány nap múlva újra szanatóriumba vonul.

— **A berlini tűz.** A berlini Viktoria-raktár tüzéről ma a következő részleteket kaptuk: A tűz, mely a társaság istállóiban és raktáraitban gyúlt ki, óriási mérveket öltött. A raktár teljesen elpusztult és még szerencsése, hogy a tűzoltóság, mely Berlin minden tüzőltő laktanyájából kivonult és teljes erővel dolgozott, megmentette legalább a körülvevő épületeket és elejét vette a közelben felhalmozott benzin felrobbanásának, ami óriási katasztrófát idézett volna elő. Három nagy négyemeletes raktárépület teljesen leégett. Egy fiú és egy lovas eltűnt. Nagymennyiségű szalma, széna, zab, két automobilomnibusz és számos berendezési tárgy esett a tűznek áldozatul. A nagy benzin- és spiritusz-készlet, mely két méternyire a föld alatt szénasav-réteg alatt volt elrejtve, megmentették. Tudósítónk ma feladott táviratában még a következő részleteket jelenti: — A Viktoria raktárház épületportjának égésénél ismét kitűnt, hogy vannak tüzek, melyekkel szemben a tűzoltóság teljesen tehetetlenül áll. Amíg csak éghető anyag volt a raktárhelyiségekben, a tűz tovább égett és minden oltási kísérlet hiábavalónak bizonyult. A rendkívül nagy számmal kivonult tűzoltóság ugyszólván csak arra szorítkozhatott, hogy a tüzet lokalizálja és a körülvevő épületeket megmentse. A tűzoltóság teljes erővel működött ugyan a gőzfecskendőköt és óriási víztömegeket zúdított az égő raktárakra, de ezek a rettenetes hőségben azonnal gőzzé változtak. A tűzoltóság végre belátta, hogy minden oltási hiábavaló és kénytelen volt bevárni, míg a raktárak teljesen kiégnek. Az óriási raktárház középső része teljesen összeomlott. A romok alól még most is lángok csapnak ki és napokig el fog tartani, míg az izzó tömeg kihűl és az eltakarításhoz hozzáfoghatnak. A tűz keletkezésére vonatkozólag csak feltevésekről lehet szó. Csak sejtik, hogy a tüzet villamos rövidzárlat okozta, teljes bizonyossággal azonban ezt nem lehet megállapítani, mert az összes berendezések elégték. Egy másik verzió szerint a tűz a felvonógépben keletkezett, a tűz azonban a raktárépületekben levő összes felvonógépeket is teljesen megsemmisítette.

— **Petkov gyilkosa.** A Petrov-perben dr. Balkanski államügyész ma tartotta vádbeszédét, amelyben a vádiratban emelt összes vádakat fenntartja. Petrov és vádlói-társai, *Chránov* és *Pikow* ellen a törvény alkalmazását kívánja, amely ugy a gyilkost, valamint a gyakosságra való felbujtót hallállal sújtja. Gerótot illetőleg büntönbüntetést ajánl, másrészt a törvényszékre bizza, hogy e vádlottat, ki alig látszik bünsőnek, a törvényszék felmentse. Holnap a védők tartják meg beszédeiket.

— **Napidíjasok mezei munkában.** Zágrábban az államiapidíjasok szövetsége memorandumot küldött a báni kormánynak s kérte, hogy aapidíjasok állását véglegesítse, adjon nekik nyugdíjat, sorolja be őket a segédítisztviselők állományába, emelje fel aapidíjukat s bocsássa el a szolgálatból azokat aapidíjasokat, akik régebbi állásuk után nyugdíjat kapnak. A kormány azzal felelt a memorandumra, hogy a háromkoronásapidíjakat leszállította két korona ötven fillérre. A szövetség most újra felírt a kormányhoz s szírájkkal fenyegetőzött arra az esetre, ha kérésüket nem teljesítené. Mivel a kormány a fenyegetésre nem is felelt, a szövetség vezetői arra akarják aapidíjasokat rábírní, hogy szegődjenek el mezei munkára. Kétezer ember el is szegődött állítólag.

— **Titkos akták.** Kaptuk és adjuk a következő levelet.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A mai lapokban olvasható, hogy a katonaság ruházatában és fegyverzetében mily nagy és fontos változások fognak történni. A nagyközönség rendszeresen csak annyit lát, hogy a katona-kabátban, ahol sárga gomb volt, ott egyszerre csak fehér van; hol piros hajtka volt, ott zöld van, ami lent volt, az fent van, ami fent volt, az kűnn van; ami kűnn volt, az benn van, ami benn volt, az nincs sehol és ami sehol se volt, az mindenütt ott van. De hogy e változások miért történtek, azt nem tudja. Alkalmam volt a mostani változások indoklását a hadügyminisztériumban őrzött titkos aktákban olvasni és sietek önökkel tudatni.

A főelv a hadsereg harcképességének fokozása; ennek érdekében történtek a következő változások:

1. *A mente hátsó részét nem készítik egy darabból, hanem a közepén behasítják.*

Indokolás. A lovasság mentéjén már évek óta nem változtattunk semmit. A lovasság tehát magát méltán tarthatná mellőzöttnek. Ez a kis behasítás majd élénken bizonyítja, hogy a lovasság is szívével fekszik és ez mindenestre emeli a katonaság önértékét, bizalmát. Az a behasítás közjogi szempontból is jelentőséggel bír, különösen a magyarok szemében. Eddig a mente egy darabból volt, de most közepén be van hasítva, tehát mintegy két részből látszik állani. Ezen a kettéosztott kabátban kifejezésre jut a hadsereg közönsége, tudniillik, hogy a kabát egyik részét magyar, a másik részét osztrák pénzen csinálták.

Magyarországon ez a nemzeti vívmány mindenestre jó vért fog szűlni.

2. *A kabátban eddig nem volt zseb. ezentúl kettő lesz.*

Indokolás. A katonaság és polgárság közötti viszony sokszor kiélesedett, mert a katonák semmit sem vághattak zsebre, — nem lévén nekik elegendő zsebtük. Ezentúl kettő lesz és így azután a hadsereg is polgárság közt a viszony szívélyesebb fog lenni.

Harcászati szempontból is jelentős ez ujtás. Az u. n. „*taktische Rückwertkonzentrierung-Laufmarsch*” sem *Königrätz*nél, sem *Solferinónál* nem sikerült, mert a katona nem szívesen vált el egy és más kedvenc tárgytól, amelyeket nem vihetett magával, mert nem volt ideje és zsebe. Most már van zsebe és így a futás, vagy menekülés könnyebb és fegyelmesebb lesz.

3. *A kabátba és zubbonyra a kék hajtka helyett rózsaszín hajtókát varrnak.*

Indokolás. Erre az ujtásra lélektani tanulmányok vezették a vezetőséget. A katona lelki erejét növeli, ha a jövőt rózsaszínben látja. Eddig azonban minden ment és jövőt kék színben látott, ami deprimálólag hatott kedélyére.

A többi változtatásoknak semmiféle okát nem találtam, tehát azok valószínűleg ok nélkül történtek.

Fogadja szerkesztő ur szívélyes üdvözlőmet.

Tiszteelő híve.

— **A kard.** *Nagyszöllősen* a nagyvendéglőben néhány fiatal ember mulatott *Várady* Sándor szatmári honvédhadnagy társaságában. A hadnagy, a kinek, úgy látszik, fejébe szállott a bor, csakhamar kihívóan kezdett viselkedni, mire a társaság egy másik szobába ment, hogy elkerülje az összeütközést. De a hadnagy nem tágitott s gazembernek nevezte a társaság tagjait, mire *Niczky* Sándor megyei tisztviselő arculütötte. A hadnagy kardot rántott, de rövidesen lefegyverezték. Később kérésére visszaadták a kardját. Amikor a társaság erre távozni készült, a hadnagy újra megtámadta s *Kovács* tanítót kardjával súlyosan megbesíttette. A fiatal emberek erre rávetették magukat, újra elvették a kardját, összetörték s a hadnagyot alaposan elverték.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Csécsi Miklós, a fővárosi társas élet egyik kedvelt s kiváló alakja, a gróf Károlyi család uradalmi főpénztárnoka a kir. táblán mai napon véget ért ügyvédi vizsga sikeres letételével ügyvédi oklevelet vevő.

— **A Balaton-ünnep.** A közelgő szombaton és vasárnapon a Balatonon végig nemcsak a zalai oldalon gyulnak ki az örömtűzek, a balatoni vasútépítés megkezdése alkalmából, hanem a somogyi oldalon fényes ünnepségre készülnek Balatonföldváron gróf Széchenyi Imre mellszobrának a leleplezése alkalmából. Ezen az ünnepségen részt fog venni Darányi Ignác földművelésügyi miniszter is, ezenkívül képviselve lesznek Somogyvármegye, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, az Országos Iparegyesület, a Gazdaszövetség, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a Gazdák Biztosító Szövetkezete, az Országos Kaszinó, a Magyar Athletikai Club, a Balaton Club, a Balatonföldvár Fürdőszövénnytársaság, a Szigetközi Armentesítő-Társulat, az Országos Halászati és a Balaton-tavi Halászati-Társulat, a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület, a Köröshegyi Olvasókör és még számos testület.

— **Tömögös kegyelmezés.** Tavaszszal, mint annak idejében hírül adtuk, nagy parasztlázadás volt Romániában, amely valóságos forradalomra fajult már. Körülbelül tízezer ember jutott fogságba akkor, úgy, hogy Románia összes börtönei megteltek. Ezek az emberek nagyrészt még most is fogságban vannak, mert a román igazságszolgáltatás, mely amugy is lassu, nem képes az ügyeket lebonyolítani. A kamara legutóbbi ülésén ezeknek az érdekében Jorga Miklós képviselő szólt fel. Arra kérte a kormányt, hogy szerezzen kegyelmet a fizezer rabnak. Elmondta, hogy a parasztokat elviselhetetlen gazdasági helyzetük kergette lázadásba, azután azt mondta:

— A mi parasztunk a legszerencsétlenebb parasztja egész Európának. Szegény, műveletlen és egyáltalán semmi polgári joga sincs.

A kormány nevében a belügyminiszter felelt Jorgának s megígérte, hogy a mennyire a közrend és a társadalom biztossága enged, a királyi kegyelmet fog gyakorolni a zendülőkkel szemben. Jorga különben egyike volt a zendülés szervezőinek, ő bujtogatta a parasztokat Moldvában s ő vezette a diákokat is.

— **Bádogosmesterek és munkások harcza.** A Budapesti Bádogos és Szerelómesterek Szövetsége a mai reggeli lapokban megjelent közleménnyel szemben kijelenti, hogy nem három, hanem két évvel ezelőtt kötötték a szervezettel a kollektív-szerződést, mely e hó 1-én lejár. Meghívták a munkások szervező-bizottságát újabb szerződés-kötés végett közös tárgyalásra, — ezek meg is jelentek és daczára hogy a mesterek anyagilag jobb szerződést kínáltak, azt még a tárgyalás alapjául sem fogadták el, még pedig azért, mert vezetőhatalmat akartak magoknak biztosítani a munkások felett. A mesterek nem rendelkeznek el munkazárókat, sőt minden műhelyben kihirdették, hogy dolgozni fognak s hogy a dolgozni kívánó munkásokkal egyenként szerződést kötnek, jobb anyagi feltételekkel, mint eddig.

— **Vasúti hivatalnok szerencsétlensége.** Borzaimas szerencsétlenség történt tegnap a kolozsvár-nagyvárad-i vonalon. Egy vasúti hivatalnok fel akart ugrani a robogó vonatra, megbotlott, a kerekek alá esett, melyek holtra zúzták. Butyiri Flórián vasúti hivatalnok végzte tegnap éjjel a forgalmi szolgálatot Bucsa állomásán. A Nagyváradtól Kolozsvár felé közlekedő 560. számú tehervonat beérkeztekor rendes szokás szerint a vonatvezető kicsijába, az u. n. podgyászokcsiba akart ugrani. A vonat még nem állott meg, a hivatalnok azonban menetközben akart a podgyászokcsiba jutni. Ezért megfogta az ajtó rudját, miután azonban a vonat sebessége még elég nagy volt, a rudat fogva néhány lépésnyire a vonattal együtt szaladt, hogy azután kellő lendületet nyerve, fel tudjon ugrani. Ám a szaladás volt veszte. Nem vette észre, hogy a perronlámpa ellőtte áll. Beleütötte a fejét, még pedig oly erősen, hogy elszédült és elesett. A vonat haladásának irányába esett és így azonnal a kerekek alá került, melyek jobbkezt lementették, fején, oldalán és jobb lábán pedig életveszélyes sérüléseket okoztak. Akkor állott meg a vonat. A vonatvezető, aki az ajtóban állott és tanuja volt a rémes szerencsétlenségnek, anélkül, hogy módjában lett volna azt megakadályozni, rögtön segítséget hívott és több emberrel együtt kiemelte a félholtra zúzott embert. Butyiri Flóriánt az 501. számú gyorsvonattal Nagyváradra szállították, ahol a bihari kórházba vitték a mentők. — **A betegszárlító kocsin megható jelenet játszód-**

dott le. Az addig eszméletlenül fekvő Butyiri itt eszméletre tért és mikor meglátta lementett jobb karját, azt baljába fogva megcsókolta és könyezve mondta:

— Mit fogok én csinálni te nélkülöd?

A szerencsétlen ember akkor még nem tudta, hogy a balnak sem fogja többé hasznát venni. A sérülések oly nagyok voltak, hogy Butyirit nem lehetett megmenteni. Reggel 4 órakor meghalt. A megrendítő szerencsétlenség óriási részvétet keltett mindenfelé, mert Butyirit, aki elsőrangú hivatalnok volt, mindenki szerette. Butyiri csak néhány héttel előbb lépett elő és július 1-én állomásfőnöki minőségben Brátka állomásra kellett volna mennie. Az áldozat családos ember volt.

— **Gyerektár.** Ha van *kelléktár*, ahol a színházi kellékeket őrzik; *levéltár*, ahol régi levelek vannak; *ruhatár*, ahol az ember a felöltőjét hagyja, akkor lehet gyerektár is, ahová a színházba menő szülők kisdedeiket leteszik. Mi ezt az újítást még nem ismerjük, de azért amerikaiak az amerikaiak, hogy ökle legyenek a kezdeményezői és ezért választ el minket Amerikától egy jó nagyocská tenger, hogy el is higgyünk minden onnan érkező hírt. Ha már bevettünk annyi más szédítő amerikai újdonságot, vegyük be ezt is. Newyorkban — mint ottani lapok írják — a Siegel Cooper és Co. czég híres áruháza, hogy az anyákról levegye a gyermekfelügyelet gondját, amíg azok nála bevásárolnak, gyerektárt létesített. Amikor az anya belép gyermekeivel az üzletbe, a kicsinyeket átadják a felügyelő apácának, aki azokat egy liften felviszi a háztetőn létesített nagy kertbe. A kertben természetesen bőséges gondoskodás történik a gyermek üdüléséről és szórakozásáról. A mama is, a csemetéje is a 14-ik emeletre való felszállás előtt számozott czédulát kapnak és amint a mama végzett a bevásárlással, a pénztárnál a pénzével együtt leadja a számot is, amire néhány pillanat múlva megjelenik az apáca karján a gyerek és ez is leadván a számozott czédulát, immár boldogan borulhat anyja kebelére. Igazán megható. A bevásárló mama, ha egy méter szalagot akar venni, nem kell sietnie, egész nyugodtan tölthet el egy teljes délutánt vagy estét az üzletben. De már látjuk a közel jövő látványos népdramáit. A Siegel-czegnél bevásárol az anya; alávaló zsebtolvajok azonban kilopják pénztárcáját, amelyben a gyermek száma is benne van. Az anya sikoltva rohan fel a 14-ik emeletre, de mikor felér, megtudja, hogy gyermekét már kiváltották.

No hát, aki ezt nem tartja drámai magnak, az egész bátran pályázhatik a Teleki-díjra, mert fogalma sincs arról, hogy mi a drámai tárgy.

— **Leégett nagy malom.** Pécssett este féltíz órakor kigyulladt Pécs egyik legnagyobb gőzmalma, a Weidinger-féle gőzmalom, mely a pécsi kölcsonös segélyező-egyesületnek képezi tulajdonát. A kár eddig meghaladja a 200.000 koronát. A malom melletti szomszédos ház ugyancsak tüzet fogott s bár az oltási munkálatok teljes erővel folynak, a tűz még egyre pusztít. A tűz következtében a vilamos világítás az egész városban fél óra hosszúra szünetelt.

— **A szocialisták és a rendjelek.** A szocialdemokraták tudvalevően az összes rendjelek eltörlését hirdetik és pedig radikálisabban, mint mások. Nem is volt eddig példa rá, hogy valamely — a szocialdemokrata pártához tartozó — ember kapott, vagy épenséggel elfogadott volna bármilyen rendjelet is. Most történt az első eset. Kopenhágából érkezik annak a híre, hogy Andersen saiborgi gyáros elfogadta a Daaneborg-rend lovagkeresztjét, amelyet az alkoholelles mozgalom érdekében szerzett érdemeiért adtak neki. Az elvtársak emiatt megtámadták. Hogy Andersen hibáját korrigálják, nagy pártgyűlést hívtak össze, amely kizárta a pártból Andersent, aki semmi áron sem akart lemondani a lovagkeresztéről, azzal okolva meg makacsságát, hogy ő a rendjelet mint anti-alkoholista és nem mint szocialdemokrata kapta.

— **A brünni sztrájk.** A Weinberger-Löw-Beer és Kohn-gyárak munkásainak bizalmi férfiai a morvaországi gyárosszövetség tegnapi manifestumára válaszolva, ma reggel iratot intéztek a gyárakhoz, amelyben arra kérik, hogy haladéktalanul kezdjék meg a szakszervezetekkel és a szakszervezeti bizottságokkal a tárgyalásokat, egyben azonnali választ kértek. Weinberger, Löw és Beer, valamint a Kohn szövögyárak munkásai, számránéve mintegy ezren ma felmondás nélkül beszüntették a munkát. A többi munkások passzív rezisztenciában maradtak.

— **Rémes hajótörés.** A Violette shoner, amely Gradelinesből érkezett, az izlandi parton, nem messze Dünkirkentől, hajótörést szenvedett. A hajó kapitánya és tizennyolcz matróza életét vesztette. A hajó szállítmánya odaveszett.

— **Elfogott gyilkosok.** Az utolsó két héten belől Galicziában feltűnést keltő gyilkosságokat követtek el, anélkül, hogy a tettesek kézrekerültek volna. Tizenkét nap előtt Grodekben Rotmann korcsmárost és a múlt héten péntekről szombatra virradó éjjel Tuliglovában Schlaf korcsmárost gyilkolták meg. Mint Rotmann állítólagos gyilkosát rögtön letartóztattak egy Podjak nevű embert és a szeretőjét. A tuliglovai gyilkosság után azonban a bírák meggyőződtek róla, hogy Podjak nem lehet a gyilkos. A csendőrség megállapította, hogy a gyilkosság napján a korcsmában megfordult három ember egy félszemű asszony kíséretében. További kutatások eredményeképpen megállapították, hogy a vak asszony Lembergben tartózkodik. Ott ki is nyomozták és letartóztatták. Czylak Máriának hívják. Tyszek nevű vejét is letartóztatták. A házkutatás alkalmával több revolvert és valószínűleg a rablőgyilkosságokból származó ékszerket találtak. Továbbá elfogták még Czylakné Péter nevű fiát is egy helybeli korcsmában és egy Haluszcsak nevű 18 éves suhancot, ki hosszú vállalat után megvallotta, hogy a gyilkosságot Czylak Péter követte el, míg Tyszek abban csak segédkezett; ő ellenben mint néző szerepelt. Haluszcsak megvallotta, hogy az egész társaság 10-én Samborba utazott, de utközben több kisebb tolvajlásokat követtek el az egyes állomásokon. Dobrovice-ban huzamosabb ideig tartózkodtak és ott leltek egy korcsmárost, kinek nevét nem tudják, házat pedig kirabolták. Azután követtek el Grodekben Rotmann korcsmáros meggyilkolását, majd Czernakban megtámadtak egy Hanzl nevű korcsmáros, ki felmenekült a padlásra, de ott Czylak Péter két revolverlövessel a karján megsebesítette. Erre Hanzl lejtött a padlásról és 80 koronát adott át a rablónak. Az utolsó gyilkosságot Tuliglovában követtek el. Schlaf korcsmáros felesége, kit a gyilkosok életveszélyesen megsebeztek, tegnap belehalt sebeibe. A gyilkosokat átadták a törvényszéknek. Czylak Péter azelőtt kalauz volt a lemergi lóvasutnál, majd Lemberg közelében hentesboltot nyitott; később kivándorolt Oroszországba, honnan csak három hét előtt tért vissza Lembergbe.

— **Véres végezetű gyermekidill.** Idillikus mozzanatokkal kezdődött Szentés városában két gyermekifju szerelme, de csakhamar tragikus fordulatot vett s csaknem halállal végződött. Gyovai Mihály szentesi földmives tizenegy éves fia halálosan beléseretett Tábít Mari nevű ugyancsak tizenégy éves leányba. A gyermekleány viszonzta az ifju szerelmét, de csakhamar összeszólalkoztak valami fölött. A leány — úgy látszik — hallani sem akart udvarlójáról. Erre a legény véres tette határozta el magát. Megleste a leányt az utcán és revolverét nyolczszor rásütötte. Szerencsére egyetlen golyó sem sebesítette meg a leányt sulyosan. A fiut letartóztatták. Azt vallotta, hogy előbb a leányt, azután magát akarta megölni, mert féltékeny volt.

— **Archimedes kézírata.** Adtunk hírt róla, hogy a konstantinápolyi Phanar-könyvtárban Archimedesnek egy kéziratát találták, amely eddig ismeretlen volt. Most erről a fölfedezésről, mely az egész tudományos világban a legnagyobb feltűnést kelti, a következőket jelentik:

A kézirat *pergament*, amely egy másik szöveggel van átirva. Régebben a Jeruzsálem mellett levő Szt. Száva-kolostorban őrizték és a szerzetesek aligha sejtették értékét, mert a régi szöveg fölé keresztbe szent mondásokat írkáltak... A kéziratot valószínűleg valamelyik patriarcha vitte Jeruzsálemből Konstantinápolyba. A kéziratot egy orosz archeologus fedezte föl, aki az orosz kormány megbízásából végez kutatásokat a középkori kolostori könyvtárakban. A tudós, látván, hogy a kézirat geometriai ábrák vannak, azonnal értesítette egyik németországi ismerősét, hogy küldjön egy jeles matematikust Konstantinápolyba. A német tudós Heiberg, kopenhágai matematikust szemelte ki erre a célra, aki azonnal el is utazott. Érdekes, hogy a török kormány megtiltotta a kézirat publikálását, de Heibergnek mégis sikerült fotografálás útján a kéziratot lemásolni, amelynek nem minden része érdekes, mert sok ismert dolog van benne. Két fejezete azonban teljes új dolgot tartalmaz és azt bizonyítja, hogy a syracusai tudós Leibnitz és Newton előhírnöke volt. „A rendszer” című dolgozat 60 lapból áll és kitűnik belőle, hogy Archimedes a geometriai problémák megoldásánál a mechanikára támaszkodott, amit eddig nem tudtak.

— **A konak tolvajai.** Királyi palotákat rendszeresen jól szoktak őrízni, de a belgrádi konakot még sem tudták úgy megőrizni, hogy furfangos és vakmerő tolvajok oda is be ne hatoljanak. Egy zimonyi szerb daloskór a szerb pünkösdi ünnepek alkalmából negyvenéves jubileumát ülte s egyúttal zászlószentelést is tartott. Magyarországból, Horvátországból, Szerbiából, Boszniából több énekes ment az ünnepségre. Programba vettek egy belgrádi kirándulást s többek közt a konakot is meg akarták tekinteni. A konak udvarába azonban annyi látogató özönlött, hogy a vendégeket nem tudták kiszolgálni. A tisztartóság több kocsi küldött a városba, hogy sört és harapni valót hozzanak. A vendégekkel együtt azonban néhány zseb-tolvaj is belopódzott, akik többek zsebéből kilopták órájukat, lánczukat és erszényüket. Két tolvajt a konak bejáratánál elfogták.

— **A középiskolai tanárok gyűlése.** Fiumében a középiskolai tanárok gyűlése július 3-án lesz. A gyűlésen résztvevők 2-án este érkeznek, míg másnap a filharmóniai egyesület helyiségében megkezdődik a kongresszus, mely két napig tart és amely után kirándulás lesz a kormányzó által felajánlott hajón.

— **Pusztító tűz.** Ungvárt ma délben a Rákóczi-utca egy háza kigyuladt, mely csakhamar oly arányokat öltött, hogy egy óra után tizenkét ház állt lángokban. Eddig leégett: a régi zsinagóga, a gör. kel. templom, melyet régebben Ungváron és a környékén lakó görög kereskedők használtak, továbbá az erdészeti kincstárnak három épülete és több magánház. Ugyanegy időben a város egy másik részéről is tűz híre érkezik. Itt a Medve vendégfogadó tetőzete gyuladt ki és veszélyeztette a környékbeli házakat. A tűzoltóságon kívül, amely emberfeletti erővel működik, a katonai parancsnokság katonaságot küldött a vész színhelyére, amelynek segítségével a tüzet lokalizálni remélik. Az oltást megnehezíti a nagy szárazság és a vízhiány.

— **Viperamarás.** Ambrus Mihály kassai lakost a kavacsányi erdőben való útjában egy vipera megmarta. Ambrus futva ment vissza Kassára, hogy sebet orvosoltassa, azonban a város első utcáján összeesett és kezei, valamint az arca dagadni kezdett. A mentő Ambrust a kórházba szállították. Állapota reménytelen.

— **Díjnokok mozgalma.** Az állami díjnokok országos szövetsége egyesületi helyiségében (VII. Hársfa-utca 59.) e hó 29-én szombaton, délután 3 órakor közgyűlést tart a következő napirenddel: Jogos-e a díjnokság mozgalma? A díjnokok és a választói jog. A kezelő-gyakornokok helyzete és teendője.

— **Ünnepelt nyomdatulajdonos.** Derék vidéki nyomdászok és könyvkiadók, Kner Izidor gyomai nyomdatulajdonosnak, a nyomdaipar terén 25 esztendő alatt kifejtett buzgó tevékenységét és közhasznú ipari munkálkodását nagyszabású ünnepség keretében ünnepelte meg Gyoma város közönsége. Az ünnepést Kner Izidor megérdemelte, mert a huszonöt esztendő előtt átvett jelentéktelen vidéki nyomdából, fáradhatatlan munkásságával a kor színvonalán álló és országosra jelesen ismert hatalmas nyomdavidálmányt teremtett. A szorgalmas munkálkodást elismerte Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter is, aki a jubiléumhoz elismerő levelet intézett, amelyben meleg hangon emlékszik meg annak huszonöt esztendői eredményes tevékenységéről. Az ünnepség napján már a kora reggeli vonatokkal számos budapesti és vidéki vendég érkezett Gyomára, ahol őket a rendezőbizottság fogadta. A vendégek között jött Fábry Károly is, Gyoma országgyűlési képviselője. Az ünnepély a községházán tartott diszgyűléssel vette kezdetét, melynek elnökéül Garzó Gyula ev. ref. lelkész, jegyzőül pedig Teleky Sándort választották. A jubiléum nyomdatulajdonosát küldöttség útján hívták meg a diszgyűlésre, ahol Garzó Gyula tartalmas beszédben üdvözölte és 25 esztendői munkásságát kiemelve, szerencsét és sikert kívánt további működéséhez. Kner Izidor meghatottan köszönte meg az irányában megnyilvánult közbizalmat és szeretetet, amelyet jövőbeli munkásságával még jobban ki akar érdemelni. Jantyk Mihály főszolgabíró ezután felolvasta Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter és dr. Fábry Sándor már fentebb említett elismerő leveleit. Meleg hangon emlékeztek meg Kner Izidor érdemeiről Tanay József és Falusz Ede, végre Garzó Gyula a diszgyűlést bekezdette. A diszgyűlés után Kner tiszteletére szépen sikerült társaslakomát, este pedig táncz-vigalommal egybekötött hangversenyt rendeztek, melyeken egy a vendégsereg, mint a helybeli intelligencia majdnem kivétel nélkül résztvettek.

— **Örültek a rendőrségen.** Sthey Miklós 50 éves pomázi gazdaember tegnap este 14 esztendősi fiának azt parancsolta, hogy csavarja ki egy tyuknak a nyakát. Mikor a fiu ezt megtagadta, dühösen ráordult és megfenyegette, hogy akkor kitekeri az ő nyakát. A gyerek, bátyja oltalmába menekült. Sthey ekkor berontott a lakásba, ahol idősebb fia felesége fektült betegen és meg akarta fojtani csecsemő unokáját. Szerencsére még idejekorán lefogták, megkötözték és ma reggel behozták a rendőrségre. A rendőrorvos megállapította, hogy közveszélyes örvült. — A másik elmebajos a kapuczinusok templomából került a rendőrségre. Özv. Zeller Edéné, postatiszt özvegye a kapuczinusok templomában ma délelőtt énekelni kezdett. A vontatott hangú éneklés feltűnt a sekrestyének, aki az örvült asszonyt beszállította a rendőrségre. A rendőrség mindkét örvült bevittette a lipótmezei elmeógyógyintézetbe. — Egy harmadik örvült is volt ma a rendőrségen, sőt egy negyedik is. Az egyiket a városligetben fogták el. A főkapitányságon első dolga volt, hogy a rendőrtisztviselőnél, aki kihallgatta őt, bepanaszolja a rendőrt.

— Le akartam szurni — mondotta — de később megszántam és megkegyelmezttem neki. Roszszul tettem. Kénköves esőt fogok a házára zudítani. Ott fog pusztulni a kutya.

— De hát kicsoda maga?

— Én vagyok az isten. Ma neveztek ki Istennek.

Ezzel előhuzott a zsebéből egy papirost és megmutatta a rendőrtisztviselőnek. Ez volt ráírva:

Kinevezés.

Minthogy a régi Istennek a szerződése lejárt, ezennel *Vladár* Károly henteset nevezem ki új Istennek.

X. Pius pápa.

— Lássá mondotta diadalmasan — lássa, hogy én vagyok az isten! A pápa kézírása. Engem nevezett ki istennek és én új világot fogok teremteni.

Az „új isten“ zsebeit átkutatták, de más írást nem találtak nála. Valószínű, hogy *Vladár* Károly a neve. Beszállították a lipótmezei tébolydába. — *Dorsay* Imre 51 esztendősi fényképésznek Kairóban volt műterme. Esztendőig igen jól ment a sora, de az utóbbi időben sok üldöztetésnek volt kitéve. Zsarolták, sőt börtönbe is vetették. A zaklatások meghibbantították a boldogtalan ember agyát és az egyiptomi hatóság Trieszten keresztül Budapestre szállította a fényképészt, aki magyar illetőségű. *Rózsaffy* rendőrfőorvos véleménye alapján beszállították a Lipótmezőre.

— **Halálozás.** Hahn Bernát IX. kerületi templom-előjáró hült tetemét ma délelőtt kísérték nagy részvét mellett örök nyugalomra az Üllői-úti 52/a alatti gyászházba. A végültségesen a hitközség számos előjárósága, a szesz- és likőrárusok egyletének választmányi tagjai, jótékonyági egyesületek tagjai stb. voltak jelen. Gyászbeszédet dr. Hevesi Simon rabbi mondott, a temetőben Weisz Mór méltatta az elhunyt érdemeit.

Nemes Lázár Jenő hadnagy, a sarajevói társaságnak tagja, 26 éves korában Sarajevóban, a minap elhunyt, kiváló tehetségű, művelt ember volt, aki irodalmi téren is sikerrel próbálkozott meg. Holttestét Kolozsvárra, a családi sírboltba szállítják, s ott e hónap 29-én temetik. Az elhunytban Lázár Aurél kolozsvári kir. főügyész fiát, dr. Lázár Ernő budapesti törvényszéki vizsgálóbíró testvérét gyászolja.

Dr. Remetey Fülöp Zoltán budapesti ügyvéd június 25-én 44 éves korában meghalt. Ma délelőtt temették el a gyászházba.

— **Földalatti vasút Berlinben.** Berlin városa nagy földalatti villamos vasutat tervez, amely összekötné Berlin délnyugati külvárosait a stettini vasúttal és esetleg a főváros belső területén is végigmenne. A porosz vasuti igazgatóság már régóta tárgyal erről a Siemens és Halske-czeggel. A tervek már a városi tanács előtt vannak.

— **A mogoperált festő.** Ez év elején megirtuk, mily sulyos csapás érte *Moretti* Rezső festőművészt és képre Restaurátort. A boldogtalan ember mind a két szemére megvakult. A nagy beteg Bécsbe ment, a Löw-szanatóriumba, ahol a minap dr. Fuchs udvari tanácsos megoperálta. A műtét oly szerencsésen sikerült, hogy a festő visszanyerte látóképességét.

— **Politizálás közben.** Kudzsir községben Zugár György és Dregoj János a községi kovácsműhelyben politizáltak és a vita hevében egymásra kést rántottak. Zugár Dregojt oly szerencsétlenül találta megszurni, hogy az néhány pillanat múlva meghalt, Zugárt a csendőrség elfogta.

— **Halál mulatozás közben.** Ily című mai hírnkre Hajdu-Böszörményből még a következőket jelentik: Fejsz Ferenc tanácsos többedmagával mulatott a kávéházban és hegedűt vett a kezébe, a muzsikálásért pénzt és bort követelve. Kati István gazdálkodó elkezdett táncolni, mire Fejsz három koronát kért tőle és ha nem fizet, hát menjen haza. Kati abbahagyta a táncot és azt mondta, hogy hazamegy. El is indult az ajtó felé és Fejsz az ajtón át kilökte. Kati hanyatt esett és a kávé költségeit próbálta, de az nem mozdult. Bevittek a közeli városházára, ahova orvost hívtak, aki koponyarepedést és agyarázkódást konstatált. Katit délelőtt lakására szállították, ahol délután két óráig eszméletlenül fektült és ekkor meghalt. Holttestét a városi kórházba vitték, ahol tegnap este boncolták fel és konstatálták, hogy a koponya hátul kereszt alakban betört és mihelyt a bört lefejtették a csontok összeomlottak és az összeroncsolt agyvelő kifolyt. Fejsz és a tanukat a rendőrség kihallgatta és az ügyészségnek jelentést tett. Az alügyész Fejsz ellen halált okozó sulyos testi sértés büntette miatt a büntügyi eljárást folyamatba tette. Az a hír, hogy Somossy Béla polgármester Fejsz adónyilvántartót tanácsnoki állásáról lefüggesztette, téves. Fejsz ma még hivatalában volt. A polgármester most szabadságon van és kétségtelen, hogy mielőbb felfüggeszti. Katit nagy részvét mellett ma délelőtt temették el.

— **Eltűnt kereskedő.** Rozenzveig gabonakereskedő több nap óta eltűnt Eszékrol. Valószínűleg megszökött, mert nem tudott kötelezettségeinek eleget tenni. Hivatalát lepecsételték hivatalosan. Rozenzveig 50.000 koronát veszített a tőzsdén. Összes tartozásait 100.000 koronára teszik, mely összegben főleg vidéki takarékpénztárak vannak érdekelve. A kereskedő, aki fiatal feleséget hagyott vissza, nyomtalanul eltűnt.

— **Hajórajtnak Fiumében.** A fiumei rév hivatalhoz érkezett jelentés szerint az osztrák magyar hajórajt Fiuméba érkezik. A hajórajt 8 hadihajóból, 12 torpedóhajóból fog állani, 4000 főnyi legénységgel.

— **Földrengés Szlavoniában.** Kedden hajnali 2 órakor — mint Pozsegából jelentik — öt másodpercig tartó hullámszerű földrengést észleltek, amely azonban nem okozott kárt.

— **Olasz munkások sztrájkja.** Ferrarából jelentik, hogy Codigoro vidékén a mezőgazdasági munkások sztrájkja lépett. Ferrarra tartományban jelenleg tizenhatezer munkás sztrájkol. A sztrájkolók a munkaszerveződések revideálását követelik. Attól tartanak, hogy a sztrájk tovább fog terjedni.

— **Gyilkosság Vajda miatt.** *Kudzsir* hunyadmegyei községben tegnap este *Zengan* György és *Dragoj* János gazdák a politikáról beszélgettek s beszélgetés közben szóba került a Vajda-ügy is. *Zengan* pártját fogta Vajdának, míg ellenben *Dragoj* helytelenítette az oláh képviselő eljárását. A két gazda között csakhamar heves szóváltás támadt s *Zengan* annyira dühbe jött, hogy torkon ragadta ellenfelét s tüszőjében hordott kést a hátába szurta. *Dragoj* azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **Eltűnt kislány.** Tegnap délután az újpesti Árpád-ut 15. szám alatt lakó *Schwarz* Adolf nyomdász *Margit* nevű 5 és fél éves leánykája az utcán játszódva eltűnt. Az aggódó szülők ez uton kérik mindazokat, akik a leányka hollétéből esetleg felvilágosítást adhatnak, szíveskedjenek értesítéseiket fenti cím alatt lakásukra juttatni. Az eltűnt kislány szőke göndörhaju, kék szemű, zömök termétt és eltűnésekor kékes, fehérpetyyes mosóruha volt rajta.

— **Rendőri hírek.** *Lopás a vonaton:* Dr. Molnár Ákos orsz. képviselőtől a budapest-bécsi vonalon ellopták 40 koronát tartalmazó pénztárczáját. A tárczában még egy *Kabai* Sándor által aláírt 1000 koronás váltó és több névjegy volt. — *Zsebtolvajlások:* A villamoson ellopták *Erendits* Vendel kereskedő 300 koronát tartalmazó pénztárczáját. — A Lipót-köruton *Ottlik* Pálma ötven koronát érő óráját lopták el. — *Eltűntek:* A rendőrségnek a következők eltűnését jelentették be: *Gottlieb* Izsák 15 éves tanonc, *Dreher* Emma (magát *Keresztes* Gézánnak vagy *Ujvárossy* Bélának is nevezi), 28 éves nevelőnő, *Ledényi* Lajos 28 éves lakatos, *Pappler* Borbála 17 éves munkásnő, *Pappler* Emma 15 éves munkásnő, *Weisz* Henrik 8 éves tanuló és *Porkoláb* János 16 éves tanonc.

— **Luxusutazás Északolaszország és Svájcba.** A Központi Menetjegyiroda északolaszországi társasutazása július hó 5-én, noha kevés számú résztvevővel, minden bizonynyal elindul. A részvételi díj, melyben a svájci vasutakra 15 napig érvényes bérletjegy is befoglalatik, az összes költségekkel együtt 325 korona. A még résztvenni szándékozókát felkéri, hogy bejelentésüket — 50 korona előleg beküldése kapcsán — sürgőnyileg továbbítsák a Központi Menetjegyirodába (Budapest, Vigadó-ter 1°)

x **Sógor egy-e jó bor!** mondja egy ismert magyar szólás. Azt hisszük, a Weigl-féle „*Királygyöngye*” borra bátran alkalmazható ez a szólás. Azért ajánljuk, hogy aki jó asztali és pecsényebort akar inni, kóstolja meg a Weigl-féle borokat. Megrendelhetők Kállai Jenő vezérképviselőnél, Budapest, Dávid-u. 1.

x **Bob-hashajtó a legköllembesebb, 10 L.**
x **Zászlók, címerek, minden kivételben kaphatók** Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Nászajándékok** Rothauser. Deák-tér 6. sz.
x **Podor-féle vivőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Programm-vallás.

Budapest, június 27.

A kulisszák modern nemtője: Reklám aszszony, aki tudvaleg egy nagy primadonnabotrány során detronizálta a már kissé öregedő tragikát, Tháliát, szigorú hitelveket parancsol rávasz augurjainak, a színi direktoroknak. E hitelveknek nem legjelentékeltenebbje: az érdeklődés folytonos izgatása. A szezonvégi záporpróba kissé lehűti az érdeklődést, hát föl kell szökkeníteni a jövő évi program fontaine lumineusát, hadd vakulna a nép, az istenadta.

Színesnek ugyan elég színes ez a népcsalogató tűzijáték, vegyesebbet alig lehetne permutánni a szivárvány alapszíneiből. Vigjáték, színmű, bohózat, angol, francia, orosz, német, csinadratta bum-bum. De rendszer, az nincsen a szín- és hangzavar emez örületében.

A rendszer különben még nem volna kötelező. De valami, amit az erkölcsi életben meggyőződésnek s amit a színházi világban talán a legkevésbé kötelező szóval: izlésnek nevezhetnénk, valami ilyes esetleg még sem volna fölösleges? Az ujságtól, különösen belletrisztikai ujságtól megvárják, hogy egy bizonyos izlést, irányt, szint képviseljen — egyébként művészi intézménynek, úgy hiszem, nincs is természettudományos létjoga — a színházaknak azonban legfőlegbb egyetlen elve állapítható meg: az elvtelenség. Némelyiknek egyetlen izlése: az izléstelenség. Minden jó, csak némi ígéretet rejtjen — a sikerre.

Irodalmi követelményekről beszélni már kissé fájó banalitás volna, de hát nem is erről van itt szó. Ha irodalommentesség is, de legalább ebben valami tervszerűség, valami meggyőződés! Igazán nem volna érdektelen belerontgenezni egy magyar színházigazgató agytekervényeibe ilyenkor nyáron, programmvallás idején. Honnan veszi szempontjait? Mily eszmekapcsolattal tudja egybefoglalni Sardout és D'Annunziót? Bernsteint és Wildet? Az abszolút mesterembert és az abszolút művészt?

A magánszínházigazgató agytekervényeiben, úgy hiszem, csupa kassza-kimutatásra és bilancera akadnánk. Ez elvégre érthető is, hiszen nem az irodalomról, hanem a saját bőréről vagyunk szó és legfeljebb is csak józúien mosolyognunk lehet azon, hogy a Vigszínház mily babonás kegyelettel kapaszkodik azokba a szerzőkbe, akik kövér tételekkel szerepelnek a színház annáleszeit helyettesítő mérleg-könyvekben. Ezen az uton már megjelhetjük a kapcsolatot Sudermann, Gavault, Rovetta és Csehov, Berczik Árpád és Bródy Sándor között...

A szubvencionált színház igazgatójának lélekfana már komplikáltabb. A szubvenczió ugyanis, ha jól tudom, bizonyos magasabb kultuszpontok anyagi rekompenciája volna, ezzel szemben azonban a legczinikusabb siker-éhséget éppen állami színházigazgatóinknál tapasztaljuk. Vagy a jó öreg Sardou, aki otthon is már csak kegyeleti

rekvizitum, magasabb kultuszpontokat jelölne? Jól emlékszem: a Nemzeti Színház mostani igazgatója egy Sardou-reprizzel kezdte működését, melyhez már akkor nem kedvező reflexiókat fűztem. Csak az volna vigasztaló, ha most Sardouval végeznél.

Egy érdekes pont is van a Nemzeti Színház programjában. A sok kilincselő és félelmetes helyi nagyság között egy „névtelenül benyújtott szindarab” szerepel. Félvén-félek a felfedezéstől, hogy ezt is valami m. kir. belügyminiszteri hivatalnok vagy legalább is drámaíró bizottsági tag írta. (Bá.)

(*) **Budai nyári színház.** Gál Gyula a Nemzeti színház művésze, ma folytatta vendégszereplését a Budai nyári színházban. Ezuttal a Szókimondó asszonyágban mutatkozott be. Gál Napoleonja iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés, mivel a művészt ebben a szerepében a fővárosban még nem látták. A színház zsufolóság megtelt előkelő publikummal, melyben sokakat láttunk a főváros művész és színészvilágából. Gál Napoleonja a művészi erőitől és stílustól duzzadó alkotás volt. Mint minden alakítása, úgy ez is magas szinten állott. Maszkja kitűnő, de voltaképp nem is az volt, mert Gál arca maszk nélkül is erősen emlékeztet Napoleonra. Arcjátéka is nagyban emelte az illúziót, csak Napoleonnak nemely jellegzetes szokását nem láttuk eléggé ki-domborítva. Savarit Kiss Mihály játszotta, ki ebben a kevésbé jelentős szerepben is kitűnően megállta helyét. Hübscher Katát Csige Böske személyesítette igen kedvesen, sok derűtséget kelte a volt mosonói modorával. Nem értjük, hogy Mária Karolina jelentéktelen szerepét miért osztották Zöldi Elzának? A többi szereplő közül Turay, Szeghő és Zátany járult hozzá az est sikeréhez.

(*) **A szubvencionált színházak vezetése.** Közöltük minap, hogy a kultuszminisztériumban már rendezik a hivatali, amely a színészeti és művészeti ügyek vezetésére van hivatva. Ujabb értesüléseink szerint a hivatali a kultuszminisztériumban még nem szervezték s a K. Lippich Elekre vonatkozó kombináció sem a kultuszminisztérium kebeléből indult ki. A szervezés munkájával most Molnár Viktor, a kultuszminisztérium adminisztratív államtitkárja fáradozik. Nincs kétség benne, hogy az ügy fontosságának és kulturális horderejének meg fog felelni az új hivatal, mert Molnár Viktor eddigi munkássága garanciát nyújt erre. Molnár Viktor egész életét a magyar kultúra felvirágoztatásának szentelte s oly körültekintéssel, oly átható elmével s erős itélettel s ami ezzel egyenrangú, sohasem lankadó lelkesedéssel intézi el a kulturális ügyeket, amelyeket vállalt, vagy rábíztak. S mint-hogy Molnár Viktor is résztvesz a szervezés munkájában, a közvélemény nyugodtan várhatja az ügyek fejlődését. A kezelési kérdés elintézését illetőleg négy módozat közül fog, a legújabb hírek szerint, döntenie a miniszter.

1. A színészeti ügyek a belügyminiszteri rendszer alapján indendatura alá kerülnek. Az állami intézetek intendánsa ebben az esetben Molnár Viktor adminisztratív államtitkár lenne.

2. Az Operaház, Nemzeti Színház és a vidéki színészeti ügyeit a kultuszminisztérium művészeti osztálya intézné.

3. A kezelés joga az irodalmi osztály hatáskörébe utaltatnék.

4. A megosztott kezelés rendszere. Az Operaház ügyeit a minisztérium művészeti osztálya, a Nemzeti Színház és a vidéki színészeti ügyeit az irodalmi osztály intézné.

Az utóbbi három esetben az illető ügyosztályok vezetője intézkedne közvetlenül az adminisztratív államtitkár előleges meghallgatásával; a legfelsőbb ellenőrzés és intézkedés joga minden esetben az adminisztratív államtitkár hatáskörébe tartoznék, aki közvetlenül referálna a miniszternek és kérné ki jóváhagyását.

(*) **Vigszínház.** A nyári szünet előtt a Vigszínházban még három előadás lesz. Vasárnap, e hó 30-án Heltai Jenő kedvelt énekes bohóságával, a „Bernát”-tal fejezik be a szezon. Holnap, pénteken is a „Bernát”-ot játsszák. Szombaton, Péter és Pál napján, Du Maurier híres drámáját, a „Trilby”-t frissítik fel, amelynek ez lesz a 127-ik előadása. Svengálit, mint az összes eddigi előadásokban, ezuttal is Fenyvesi Emil adja, Trilbyt pedig T. Halmi Margit. A többi főbb szerepben Hegedüs Gyula, Góth Sándor, Tapolczai Dezső, Szerémi Zoltán, Tanay Frigyes, Balassa Jenő, Kazaliczky Antal játszanak.

(*) **Küry Klára századik föllépése.** Közvetlen szezonzárás előtt még egy nevezetes estéje lesz a Magyar Színház-nak: Küry Klára századik föllépése Lehár Ferencz diadalmos darabjának A vig özvegynek czimszerepében. Ez a föllépés szombaton, június 27-én este lesz. Vasárnap, amikor utolsó előadása lesz a színháznak, megkezdődik a hat hétre terjedő nyári szünet, amelynek elmúltával Küry Klára és az egész kitűnő együttes ugyanebben a darabban lép a Magyar Színház közönsége elé.

(*) **A bécsi Opera igazgatói válsága.** A legújabb jelölt a bécsi udvari Opera igazgatói állására Gregor Hans, a berlini „Komische Oper” igazgatótulajdonosa. Ha az ebben az irányban megindult tárgyalások eredményre vezetnének, abban az esetben Richter János lenne ismét a bécsi udvari Opera fővezérigazgatója, mert Gregor nem karmester és ennél fogva csak az adminisztratív igazgatói teendőket végeznél.

(*) **Rákosi Szidi színésziskolája** évzáró ünnepel fejezte be az iskolának fönnállása óta tizenegyedik évi folyamát. Az iskolának minhárom osztályát sikerrel végzett növendék négy jeles és négy jó osztályzattal kapott oklevelet. A jövő iskolaév szeptember hó elsején kezdődik. A beiratások augusztus hó utolsó napjaiban lesznek az iskola helyiségeiben: VII., Csengery-utca 28. — A Király-színház igazgatója — mint az idén — a jövőre is három — egyenként 300 koronás — ösztöndíjban részesíti az iskola szegénysorsu jó tanulóit; az intézet igazgatósága pedig öt — egyenként 100 koronás ösztöndíjat — oszt szét a növendékek közt.

(*) **Mottel kinevezése.** A régens herczeg Mottel főzeneigazgatót a kir. Opera igazgatójává nevezte ki. Ezzel a müncheni Opera vezetése művészeti tekintetben teljesen Mottelre van bízva.

(*) **A városligeti színház.** A bus özvegy óriási vonzerejére való tekintettel, az igazgatóság az újdonságot szombat és vasárnap délután és este adatja. Mindkét délutáni előadás mérsékelt helyárrakkal kerül színre.

(*) **Egyházi zene.** A budavári koronázó Mátyás-templomban 29-én, Péter és Pál ünnepén délelőtt 10 órakor a nagymise alatt Demény Dezső udvari káplán e-moll miséjét, Elweych angol szerző „Tu es Petrus”-át és Vavrincez Mór Constitues cos”-át adják elő. — Vasárnap 10 órakor a nagy mise alatt Beliczay Gyula F-dur miséje és dr. Paradeiser János szöloja kerül előadásra. Hétfőn az V. Ferdinánd királyért tartandó hivatalos főistentiszteleten, amelyen dr. Kohl Medárd püspök fog pontifikálni fényes papi segédlet mellett, Vavrincez Mór nagy rekviemét adják elő. A szölokat minhárom alkalommal Vavrincezné-Farkas Ilona, dr. Kasicsné-Durigó Ilona, Juhász Ferenc és Hoppe Rezső éneklék. Az orgonán Sugár Viktor főhadnagy játszik szíveségből. Az előadásokat Vavrincez Mór, a koronázó templom karnagya vezényli.

(*) **A Thália-Társaság.** A jövő szezonban a Thália-Társaság előadásait a Főherczeg Sándortéri hatalmas nyomdász-palotában tartja meg. Hetenkint három esti előadás lesz, melyek mindig 8 órakor fognak kezdődni.

(*) **Állami képzőművészeti ösztöndíjak.** Az állami képzőművészeti ösztöndíjak ügyében ma itélkezett az Országos Képzőművészeti Tanács, mint illetékes pályabíró, s a városligeti múcsarnokban. Az ülésen báró Forster Gyula elnökölt s a tanács tagjai közül résztvettek azon: Lippich Elek min. oszt. tanácsos, a művészeti osztály feje, dr. Térey Gábor, a Szépművészeti Múzeum osztályigazgatója, Strobl Alajos, a szobrászati mesteriskola igazgatója, Deák-Ebner Lajos, a női festőiskola igazgatója, Várday Szilárd, a mintarajiskola igazgatója, Bezeredy Gyula és Ligeti Miklós szobrászművészek, Krisch-Körösjó Aladár festőművész; a jegyzőkönyvet dr. Huszka Jenő miniszteri titkár vezette. A tanács javaslatait fölterjeszti Apponyi Albert közoktatási miniszterhez,

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle rádio actív

Készülata valódi áldás nyomorbalosoknak és székelyországban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kalkulációs Kamárcsba

Ugmandl keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kalkulációs Kamárcsba

aki végleg
lyázaton ré
hat szobrás
zett a ianá
felett is, a
hozza meg

* A kö
művet adot
E mű mag
olasz, fran
fordítását.
tervezve, a
gődni, hog
földi irodal
feldolgozot
két korona
Kanizsán.

* Uj f
Országos
„Muzemi
sen folyóir
könyvtártu
járuljon a
hez, a p
mány szá
rejő kincs
tartson fen
közművelő
irat, melye
első száma
Ferenzi
dr. Gulyás
értekezések
közlemény
évenként
dija 10 ko

(-) A
László-Tár
közgyűlést
sével a
közgyűlés
társulat el
püspök na
tása alatt
a társulat
magyar eg
telepedett
czéljával. U
mondott l
társulat e
pénztári j
után meg
nek több
másky Dér
Sándor, G
Cziklay la
Eszterházy
Gyula, Gie
Károly, gr
Emil, her
Ede, Simo
gróf Széch
rady Árpád
gróf Zselé

(-) A
Egyesület
és Pál nap
órákor tart
körüli kertj
ges, hogy
nek meg,
toknak a
meg, ha a
ben határo

(-) A
Szapary H
alkalmával
amelyre m
„Szap
ország. A
Szövetség
veszi és
elnökségre
Val biborr

100 dar
kal össz
garetta-l
vagy a
144 darab

aki véglegesen dönt a díjak odaitélésében. A pályázaton résztvevő összesen hetven festő, harminczhat szobrász és két építész. Ugyancsak ma itélkezett a tanács az *Andrássy* Dénes-féle ösztöndíjak felett is, a melyekben szintén a kultuszminiszter hozza meg a végleges döntést.

IRODALOM.

* **A költők világa.** E czímen öt kötetre terjedő művet adott ki *Babos* László nagykanizsai ügyvéd. E mű magában foglalja a legkiválóbb angol, olasz, francia és német írók műveinek sikeres fordítását. A költők világa, mely öt kötetre van tervezve, annak a céljának akar szolgálatába szegődni, hogy a közönséggel megismertesse a külföldi irodalomnak egyszerű, de tömör formában feldolgozott műveit. Az előfizetési ár kötetenként két korona s megrendelhető a szerzőnél Nagykanizsán.

* **Új folyóirat.** A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelője és Országos Tanácsa „*Múzeumi és Könyvtári Értésítő*” czímen együttesen folyóiratot indított, hogy a muzeologia és a könyvtártudomány szakszerű művelésével hozzájáruljon a hazai könyvgyűjtemények fejlesztéséhez, a gyűjtemények ismertetéséhez a tudomány számára hozzáférhetővé tegye a bennük rejlő kincseket és végül, hogy állandó érintkezést tartson fenn ama tényezők között, melyek e fontos közművelődési ügy szolgálatában állnak. A folyóirat, melyet *Mihalik* József kir. tanácsos szerkeszt, első száma most jelent meg és abba *Szalay* Imre, *Ferenzi* Zoltán, *Divald* Kornél, *Zoltai* Lajos, dr. *Gulyás* Pál, *Mihalik* József írtak hosszabb értekezéseket és ezenkívül kisebb és hivatalos közlemények foglalnak benne helyet. A folyóirat évenként négy füzetben jelenik meg és előfizetési díja 10 korona.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Szent László-Társulat közgyűlése.** A Szent László-Társulat ma, László napján, rendkívüli közgyűlést tartott *Radnai* Farkas püspök elnöklésével a Szent István-Társulat dísztermében. A közgyűlés mindenekelőtt táviratilag üdvözölte a társulat elnökét, gróf *Zichy* Nándort, majd *Radnai* püspök nagy tetszéssel fogadott beszédének hatása alatt elhatározta a közgyűlés, hogy visszatér a társulat eredeti feladatához, amely a szegény magyar egyházak segítését, főképp a külföldön letelepedett magyar katolikusok támogatását tűzte ki céljául. Utána *Váradi* L. Árpád czimzetes püspök mondott hosszabb beszédet, amelyben utalt a társulat egy társadalmi feladataira. A titkári és pénztári jelentés meghallgatása és jóváhagyása után megalakították az új választmányt, amelynek többek közt tagjai lettek: gróf *Almássy* Dénes, gróf *Apponyi* Albert, br. *Barkóczy* Sándor, gróf *Batthyány* Tivadar, *Concha* Győző, *Cziklay* Lajos, herceg *Eszterházy* Miklós, gróf *Eszterházy* Mór, *Fraknói* Vilmos, báró *Forster* Gyula, *Giesswein* Sándor, *Günther* Antal, *Hencz* Károly, gróf *Károlyi* Mihály, *Kohl* Médárd, *Nagy* Emil, herceg *Pálffy* Miklós, ögróf *Pallavicini* Edé, *Simonyi-Semadám* Sándor, *Szebeny* Antal, gróf *Széchenyi* Viktor, *Szmrecsányi* György, *Várady* Árpád, gróf *Zichy* Aladár, gróf *Zichy* János, gróf *Zselénzski* Róbert.

(—) **Az Építési és Műszaki Rajzoló Országos Egyesülete** országos nagygyűlést e hó 29-én (Péter és Pál napján) és 30-án, mindkét nap délelőtt 10 órakor tartja meg a József-műgyétem muzeumi-köruti kertjében levő épület nagytermében. Szükséges, hogy a gyűlésen minél számosabban jelenjenek meg, mert az ott hozandó fontos határozatoknak a kellő erkölcsi súlya csak akkor lesz meg, ha azokat az összes magyar rajzoló nevében határozzák el.

(—) **Az Országos Keresztény Szövetség** elnöke, *Szapáry* Ilona grófnő, a szövetség megalakulása alkalmával a pápához hódoló sürgönyt intézett, amelyre most érkezett meg a következő válasz:

„*Szapáry* Ilona grófnőnek, Pozsony, Magyarország. A Szent Atya az Országos Keresztény Szövetség megalakulását kegyteljesen tudomásul veszi és fejlődésének előmozdítását óhajva, az elnökségre és a tagokra áldását küldi. Merry del Val bíbornok.”

(—) **A székesfővárosi muzeumot** ezentúl, tekintettel a közönség nagy érdeklődésére, kedden délután is nyitva tartják. Így a muzeum kedden reggeli 9-től fél 2-ig, délután 3-tól 6-ig, pénteken és vasárnap délelőtt 9-től fél 2 óráig áll a közönség rendelkezésére.

(—) **Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület** ma este félhét órakor *Vikár* Béla elnöklésével választmányi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a szegedi gyorsíró-kiállítás és kongresszus emlékére a jövő évtől kezdve három ösztöndíjas gyorsírói állást létesít, egyenként 500 koronásat. Ezzel kapcsolatban egy parlamenti gyorsírói tanfolyamot szerveznek, a hol egyetemi hallgatókat fognak kiképezni a legmagasabb fokú gyorsírásban, akik azután a tanfolyamból kikerülve részint a parlamenti gyorsíróda szakközvetítését biztosítják, részint pedig újságírói, ügyvédi és hivatalnoki pályájukon érvényesítik ezt a tudásukat.

(—) **A pécsi tanító-egylet** 40 éves fennállásának emlékére e hó 30-án (vasárnap) d. e. 9 órakor Pécsen, a közs. polg. leányiskolában (Mária-utca 4. sz. 1. em.) disz-közgyűlést tart a következő tárgysorozattal. 1. Elnöki megnyitó. Tartja: *Haksch* József egyesületi elnök. 2. Ünnepi beszéd. Előadja: *Schmidt* Boldizsár pécs-bányatelepi igazgató. 3. Az egyesület vázlatos történetének bemutatása. Irtja: *Klunberg* Jakab egyesületi alelnök. 4. Az új irányú rajztanítás a népiskolában. Előadja: *Eber* Sándor bajai áll. tanítóképző intézeti rajztanár. 5. A rajzkiállítás megnyitása és megmagyarázása.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18—25. szám.

FŐVÁROS.

(X) **Szervezik az állásokat.** A tanács, a mai ülésében, hozzájárult — *Földváry* Antal főjegyző előterjesztése alapján — ahhoz, hogy a mérnöki hivatalhoz és a számvétséghez új állásokat szervezzenek. Elfogadta továbbá a tanács azt a javaslatot is, hogy a polgármesteri hivatalhoz titkári állást rendszeresítsenek. A tanács kiadta ezt a határozatot a pénzügyi és gazdasági bizottságnak, amelynek a javaslata a július 3-ikára kifizűzött és a szünetek előtt való utolsó rendes közgyűlés elé fog kerülni.

(X) **Orvosi kinézés.** *Fülepp* Kálmán főpolgármester a pesti oldalon levő kórházakhoz dr. *Vajda* Miklós napidíjast segédorvossá nevezte ki.

(X) **Elhalasztott tanítóválasztás.** A tanács, a mi határozatához képest, hétfőn délután félnegy órakor, rendkívüli ülésen választja meg a fővárosi közoktatási intézeteknél pályázat alá bocsátott összes állásokra a tanítókat és tanítónőket, valamint óvónőket.

(X) **Lung tanácsos siralméke.** Az Országos Dalárszövetség gyűjtést rendez *Lung* György siralméke. A főváros tanácsa mai üléséből kétszáz koronával járult a gyűjtéshez.

(X) **Új gyógyszerárak.** Említetjük, hogy *Andrássy* Gyula gróf négy fővárosi gyógyszerártra adott engedélyt. A négy legöregebb gyógyszerészegéd kapta a patikajogot. *Harcz* János, akinek a Lipót-körutra szól az engedélye, ötvenhat esztendő és negyven év óta szolgál gyógyszerárakban. Az utolsó nyolcz esztendőt a járvány-kórház gyógyszerárában töltötte. *Gyöngyössi* László (I. ker., *Alkotás*-utca) még idősebb; ötvenhét éves. Eddig a Rökus-kórház gyógyszerárában dolgozott. *Szabady* János (Aréna-ut) ötven esztendő; harminczöt év óta patikus és huszonöt év óta van Pesten. *Esztégár* Béla a VI. kerületi Szent László-uton kapta a patikáját. Ő az engedélyesek *Benjámina*; mindössze negyvenhat éves és a gyógyszerészek szövetségének elnöke.

(X) **Tisztviselők választása.** A tanács ma megválasztotta statisztikai számtisztit *Csillag* Gyulát; ugyanoda iroda-segéd tisztit *Nikoletti* Gézát; számvétségügyi számvétségéddé pedig *Vécsey* Aladárt.

(X) **Zálogház — községi üzomben.** Az ipartügyi bizottság tegnapi ülésén érdekes eszmét pendített meg *Gelléri* Mór. Fölvetette a kérdést, hogy nem lenne-e időszerű, ha a főváros Budapesten monopolizálná a zálogház-üzletet. A bizottság örömmel vette magáévá az eszmét és elhatározta, hogy ilyen irányú felterjesztést intéz a tanácshoz. A bizottság egyuttal kívánatosnak jelezte, hogy a zálogházi kamatláb leszállíttassék.

(X) **Szegények kórházi ápolása.** A kerületi előjárók még a mult évben előterjesztést tettek a polgármesterhez, hogy a kerületi orvosok által a kórházakba beküldött szegény betegek fölvetelét a kórházak helyhiánya miatt megtagadják, holott a kerületi orvosok csakis oly esetekben utasítják betegeiket a kórházakba, amikor a betegség természeténél, vagy a betegek teljes elhagyatottságánál fogva okvetlenül szükséges. Az előjárók tehát arra kérték a polgármestert, intézkedjék, hogy a szegényorvosok által beküldött betegeket első sorban vegyék föl a kórházakba s ezek részére helyeket tartanak fenn. Ez alkalommal a kerületi előjárók, rámutatva a kórházak túlteljesítésére, a gyógyíthatatlan szegény betegek részére, akik rendszerint hosszú ideig maradnak a kórházban, külön ápolóintézet létesítését is kérték. A tanács most arról értesíti a kerületi előjárókat, hogy addig is, míg a fővárosban egy nagy állami közkórházat építenének, amire nézve a kormányhoz a közgyűlés útján már előterjesztést tettek, felhívta a tanács a közkórházak igazgatóit, hogy a kerületi orvosok által kórházi ápolásra utalt szegény betegek számára a közkórházakban minden nap a lehetőséghez képest elegendő számú ágyak fentartásáról gondoskodjanak; a közjétékonysági ügyosztályt pedig arra utasította, hogy a kórházi ápolásra nem alkalmas gyógyíthatatlan betegek részére megfelelő kórház építése végett a tárgyalást indítsa meg.

(X) **Beiratás.** A *Budapesti* X. ker. állami főgimnázium I. osztályába július 1-én 8—12-ig lesz a tanulók beiratása. E napon azoknak a szülőknök gyermekeit veszi fel az igazgatóság, akik a Tisztviselőtelepen, a IX. és a VIII. kerület külső részeiben, Kispesten, Pusztaszentlőrinczen és Erzsébetfalván laknak. Ugy az I., valamint a II—IV. osztályra nézve a folytatólagos beírások szeptember 1—3. napjain lesznek. A beiratást a Rezső-téri községi elemi iskola épületének első emeletén eszközi az igazgatóság. A budapesti VII. kerületi m. kir. állami felsőkereskedelmi iskolába az 1907—8. tanévre a beiratások, illetőleg az előjegyzések július 1., 2. és 3. napjain délelőtt 8-tól 1 óráig lesznek az intézet igazgatói irodájában: VII., Rózsa-utca 1., II. emelet.

(X) **Fölbezés vízcso-fektetés ügyében.** Több budapesti polgár, akiknek a VII. ker., *Egressy*-uton ingatlanuk vannak, azt kérték, hogy ennek az utnak a középső szakaszán, a Róna-utczától a vasuti vágányokig, a főváros hatósága vízvezeteki közcsöveket fektessen le. A tanács ezt a kérelmet a tavaly szeptember 20-án tartott ülésében elutasította. Az érdekelt ingatlan-tulajdonosok ez ellen a határozat ellen föllebezést adtak be, amelyet a tanács a közlelőbb tartott ülésében előterjesztésnek minősített és újabb tárgyalás alá vett. A tanács a föllebbezésben fölhozott okokra és a VII. kerületi előjáróságnak az ügy érdemére vonatkozó előterjesztésére való tekintettel, az előbbi határozatot hatályon kívül helyezte és a *kérelmet teljesítését határozta el.* A VII. kerületi előjáróság jelentése szerint ugyanis, a vízcso lefektetését fontos közegészségi érdekek teszik szükségessé. De különben is, a megejtett vizsgálat adatai szerint, a csöfektetéssel felmerülő költség kellő jövedelmezősége, néhány korona híjával remélhető és így a jövedelmezőség telekkönyvi biztosítása, a főváros érdekének sérelme nélkül, elmaradhat. A tanács utasította a vízművek igazgatóságát, hogy a munkáltra vonatkozó tervet és költségvetést minél előbb mutassa be.

(X) **Munkáslakások.** A mérnöki hivatal tudvevőleg munkásházak építését tervezi s megcsinálta a terveket s a költségvetést. A tanács ma a mérnöki hivatal javaslatát elfogadta s még a szünetek előtt közgyűlés elé akarja vinni, hogy a munkásházak építését még az idén megkezdjék.

(X) **Tűzoltók fölvetele.** A fővárosi hivatásos tűzoltóságnál tizenkét tűzoltói állás üresedett meg. Az állásokra harmincz évesnél fiatalabb, nőtlen, katonaviselt egyének jelentkezhetnek a Kuntczai tűzoltó-kaszárnyában.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-fóli 90 fillé

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélésű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigaretta-hüvely **ragasztás nélkül** 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett.

144 darab I. osztályu alumínium-fóli 1.80 kor.

Világ-csoda!!

100 darab színes bélésű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigaretta-hüvely **ragasztás nélkül** 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett.

144 darab II. osztályu alumínium-fóli 1.80 kor.

kereskedőknek adták el. Így folyt a lopás csaknem háromnegyed éven keresztül, amíg észrevették. A társaságot lecsukták, de Bieber, a főbűnös ép börtöl menekült, mert főnökei a panaszt vele szemben visszavonták. A többiek azonban a budapesti büntetőbíróház elé kerültek, amely *Gschwendner* Bélát egy évi börtöldre, *Weisz* Dezsőt 14 havi börtöldre, *Sauter* Jakabot pedig 8 havi börtöldre ítélte. A budapesti kir. tábla ezt az ítéletet helybenhagyta, de *Gschwendner* felett már nem ítélezhetett, mert ez időközben meghalt. A kir. Kuria ma a megmaradt két vádlott semmiségi panaszát elutasította.

§ A bírósági jegyzők mozgalmá. A budapesti kir. kereskedelmi- és váltótörvényszék jegyzői kara legutóbb tartott értekezletén anyagi helyzetének javítása érdekében a dévai bírósági jegyzők által megindított mozgalom tárgyában egyhangulag magáévá tette a zombori kir. bírósági jegyzői kar rópiratában foglalt kívánásokat a következő módosítással, illetőleg kiegészítéssel:

1. A joggyakorlók évi segélydíja, tekintet nélkül arra, hogy az illető jogtudór-e vagy sem, Budapesten nem a jelenlegi állapotnak megfelelően, hanem képesítésre tekintet nélkül, 1600 kor. legyen.

2. A joggyakorlók legkésőbb 3 évi gyakorlat után (a bírói képesítés megszerzése esetén) hivatalból nyomban aljegyzővé, az aljegyző pedig újabb 3 év után hivatalból nyomban jegyzővé nevezessék ki.

A budapesti büntetőtörvényszék jegyzői kara is csatlakozott a dévai bírósági jegyzők által megindított mozgalomhoz s a szegedi nagygyűlésre kiküldendő megbízottait már meg is választotta.

§ Vagyilagós kikötésnél a tőzsdebíróház nem illetékes. A kereskedői körökkel fölötté érdeklő határozatot hozott a minap a kir. Kuria. Egy ügynök ugyanis kötlevel alapján pert indított egy külföldi cég ellen a tőzsdebíróház előtt, még pedig azon az alapon, mert a körlevél szerint: „a felek ez ügyből származható peres kérdések tekintetében alávetik magukat a budapesti áru- és értéktőzsde vagy pedig a felperes által választandó valamely kir. járásbíróház illetékességének.” A tőzsde választott bírósága ki is mondta az illetékességét, s a feleket érdemben való tárgyalásra utasította. A kir. tábla utasította az első bíróságot, hogy az illetékesség kérdésében hozzon újabb határozatot. A kir. Kuria — mint az ügyvédek Lapja írja — kimondta, hogy a jelen esetben a tőzsdebíróház nem illetékes, mert a kötlevelben foglalt az a kikötés, hogy a felek peres kérdések tekintetében magukat alávetik a budapesti áru- és értéktőzsde, vagy pedig a felperes által választandó valamely kir. járásbíróház illetékességének, a kikötés vagyilagós természeténél fogva nem tekinthető oly határozott és kifejezett alávetésnek, amelynek alapján a budapesti áru- és értéktőzsde kivételes bíróságának hatásköre megállapítható lenne.

§ Megvádolt igazgatók. Kellemtelen tartalmu levéllel örvendeztette meg a múlt év nyarán Riesz Lajos fővárosi magántanárs az Entreprise des Pompes Funebres I. budapesti temetkezési vállalat igazgatóit Kilyényi Bélát és Diener Hugót. A levélben egész seregvisszaéléssel vádolta meg a címzett igazgatókat, akiket később, miután ilyen levélre nem reagáltak, még külön rópiratban is megtámadott. De megküldte levelét Riesz a ref. egyház püspökének és világi embereinek is, mert a temetkezési vállalat részvényeinek legnagyobb része az erdélyi ref. egyház vagyonát képezi. Felhozta Kilyényi Béla ellen, hogy összes koporsóit és gyászkozsait a vállalatnak Bécsből és Gráczból szerzi be, hogy a vállalat mérlegét üzletemei leleplezése céljából meghamisította, önmagának jogtalanul előlegeket és proviziókat utalványozott, hogy az intézet takarmányán sertéseket tartott, hogy fiát Kilyényi Zoltánt 80 kor. havi fizetéses sinekúrával alkalmazta a vezetése alatt álló vállalatnál, hogy Czéh József koporsószállító asztalosnál saját részére butorokat rendelt s nem fizette éveken át. Ugyanilyen módon bánt el Vladzka Rezső kertészszel, akivel télikertet rendeztetett be magának. Megvádolta továbbá azzal is, hogy egy telekvásárlási ügyből kifolyólag 50.000 korona proviziót szerzett magának a vállalat rovására. — Kilyényin kívül megvádolta Riesz Diener Hugó igazgatót többek között azzal, hogy sógorának 1000 koronáért rendelt sirkő vételárát, mint behajthatatlant stornioztatta. Sebastiani Jenő pénztáros, Pozsgai Géza, Probald Lajos, Preisz Gusztáv és dr. Posta Béla igazgató-sági tagok ellen is hozott fel vádakat. — A megtámadottak úgy a levél, mint a rópirat tartalmáért rágalmozási pört indítottak Riesz Lajos János ellen. A levél miatti pört ma tárgyalta dr. Polányi járásbíró. A tárgyaláson, amelyen a panaszos igazgatókat dr. Fried Vilmos képviselte, a vádlottat pedig dr. Dushegyi Gyula védte, Riesz elismerte a levél szerzőségét s kérte a valódiság bizonyításának megengedését annak egész tartalmára. Miután a panaszos sem ellenzte ezt a kérelmet, a bíró helytadott a bizonyításnak s a bejelentett tanúk kihallgatása céljából a tárgyalást szeptember 12. napjára halasztotta el.

Nyilt-tér.

(E rovatban közléteket nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Uj! Folyékony Uj!
Vas-somatose
 (Somatose vassal, szerves kapcsolatban)
 főleg sápkórasoknak orvosilag ajánlva.
Ritűnő étvágyjavító és idegerősítő.
 Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

WIKUS TÁTRA
 NYERS EVÉSRE
 a legjobb tejcsokoládé
 BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Ház-lebontás miatt
 rendkívül olcsó árak.
 Háztartási cikkek. Nászajándékok. Játék-szerek. Chinaezüst tárgyak. Diszmiáruk. Óvek. Kézitáskák. Sétabotok. Legyezők stb.
ROTHAUSER cégnél
 Budapest, Deák-tér 6. sz.
 (Anker udvar.) Király-utca sarkán.

Kedvezmény az
EGYETÉRTÉS
előfizetőinek.

Elég az utalvány szelvényén arra hivatkozni, hogy ön az „EGYETÉRTÉS” előfizetője, s ez alapon megrendelheti az

ÜSTÖKÖS

című legjobb, legtartalmasabb politikai és társadalmi képes újságot.

Kedvezményes áron:

1 évre (jul.—decz.) 4 kor.-ért (6 K helyett.)
 1/2 » (jul.—okt.) 2 » (3 K »)

Az utalvány így czimzendő:

„ÜSTÖKÖS”
 kiadóhivatala: Budapest.
 (Nyilvános helyiségek, bárók, kaszinók e kedvezményi igénybe nem vehetik.)

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 27.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság *Pekár* Imre alelnök vezetése mellett ma tartotta meg évi rendes közgyűlést. Ez a magyar hajózási társaság, melyet ezelőtt tizenkét évvel alakítottak, minden tekintetben kielégíti azokat az igényeket, melyeket a magyar közönség fiz a működéséhez. A magyar közgazdasági életben jelentős szerepet tölt be s szakszertű vezetés mellett a magyar hajózási forgalomban számottevő faktor már manapság. Hajóinak, műhelyeinek, anyagkészleteinek gyarapítására évről-évre óriási befektetések útján hat közre. A társaság uszművei által fölmutatott eredmény folyton fokozódik s üzleteredményeivel a részvényesek igen meg lehetnek elégedve akkor, amidőn a társaságnak tizenkét év alatt sikerült a tíz millió koronás alaptőkéhez hét és fél millió korona tartaléktőkét szerezni, amellyel, hogy a társaság járműveinek értéke — a felszerelések figyelmen kívül hagyásával — több mint tizenhat millió korona értékét képviselnek. Ily üzleti eredmények elérése csak szakszertű s a legkisebb részletekre is pontosan kiterjedő vezetés mellett volt lehetséges, amiben igen jelentős része van a mostani ügyvezető igazgatónak dr. domonyi *Domonyi* Mórnak, aki széles látókörrel és kiváló szaktudással vezeti a részvénytársaság ügyeit. A részvénytársaság a kereskedőkörök osztatlan elismerésével működik s bonyolult leközmegelégedésre évről-évre mind nagyobb forgalmat. Erre eklatáns példát nyújtotta részvénytársaság legutóbb is azzal, hogy az osztrákok által megnehezített Ausztriabairányuló lisztforgalmunkat kedvezményes díjtételekkel könnyítette meg. A magyar malomérdelkségnek valóban nagy szolgálatokat tett a társaság, midőn az exportáló magyar malmok részére kivételes kedvezményeket nyújtott, ami szükségszerű is volt mert éppen, mint az *Egyetértés* a legutóbb is megírta, az osztrák malmosok és agráriusok az osztrák kormányt a magyar lisztkivitel megnehezítésére már reábirták.

A közgyűlésről tudósításunk ez:

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság ma tartotta tizenkettedik rendes évi közgyűlést Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag elnök távolléte folytán *Pekár* Imre alelnök elnökléte alatt, *Biró* Tamás miniszteri biztos jelenlétében. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, elfogadta az igazgatóság indítványát, hogy az 1906. évi osztalék 9 korona összegben állapíttassék meg, megadta az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt és megválasztotta a felügyelő-bizottságba: *Iovag* Ahsbals Leó, *Csatáry* Frigyes, *Deutsch* Antal, *Matuska* István, *Jármái* Gyula, dr. *Vértess* Sándor és *Werkner* Ármint. Az elért eredmény csekély eltéréssel az előző év eredményével azonos. A társaság hajóparkja az elmúlt évben 42 drb, összesen 16.900 indikált löerővel bíró gőzösből, 235 drb, összesen 115.792,2 tonnahordképességű uszályhajóból, 69 drb pontonból és 1 mentődergelyből állott. A *Danubius* hajógyárban építés alá került 600 löerejű kerekos vontató gőzös 1907. év folyamán fog elkészülni. A társaság uszműveinek értéke felszerelés nélkül: 16,045,670,88 K, míg a felszerelés 1,826,421,31 K értékkel bír. A gőzösök 4912 menetet tettek 92,642 menetóra alatt és a megtett utak hossza 922,949 kilométer, a személykilométerek száma 31,395,540, a tonnakilométereké 298.482,009. A szállított személyek száma 544,103, az áruk sulya 5,942,832 q. A társaság gőzösei összesen 218 idegen hajót vontattak. A társaság tartalékai a 10.000,000 részvénytőkével szemben 7.664,398,30 K-t tesznek ki. A tizenkettedik szelvényt máttól kezdve a társaság pénztára és a Magyar Általános Hitelbank váltja be. Az igazgatóság a közgyűlést követő alakuló ülésen elnökké Kornfeld Zsigmond, alelnökké *Pekár* Imrét választotta meg.

Az Osztrák-Magyar Bank felemelte a kamatlábat.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 27.

A jegybank főtanácsa ma ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a leszámítási kamatlábat $\frac{1}{2}$ %-kal, azaz 5%-ra emeli. A főtanácsnak ez a határozata váratlanul jött, úgy, hogy egészen konsternálta a piacot. Röviddel ezelőtt, mikor a jegybank a kamatlábkérdésével foglalkozott, a bank vezértikára, Pranger kifejtette, hogy a pénzpiacz helyzete, valamint a devizák árfolyama óvatosságra int s a bankráta fölemelése a nyár végével aktuális lesz. Ennek az eseménynek ilyen korai bekövetkezésére azonban sem nálunk, sem Bécsben nem számítottak s azt a dolgok állása nem is teszi teljesen indokoltá. Igaz, hogy a jegybank az utolsó alkalmával előre láthatólag adóköteles jegyforgalmat fog fenntartani, azonban nem következik, hogy ez az igénybevétel továbbra is ily nagy mértékben mutatkozik, mivel e hó vége egyúttal a félvi zárlat ideje is, mikor tudvalevőleg a bankok nagy készleteket halmoznak össze s ezeket az összegeket a középponti pénzforrásból, a jegybankból merítik. A külföldi viszonyok sem haladják meg a normális mértéket, bár tény, hogy itt is nagyobb a jegybankkal szemben támasztott kereslet. Ebből a szempontból csakis a német piac eshetik latba, hol az állam, daczára, hogy röviddel ezelőtt nagyobb kölcsönmiveletet vitt keresztül, az utóbbi időben ismét kincstári jegyeket helyezett el a Reichsbanknál. A többi külföldi piacokon a forgalom mérsékelte, a nagy amerikai pénzkereslet megszűnt, sőt Amerikából jelentékeny mennyiségű arany özönlött a nyugati jegybankok pénztáráiba. Azt hisszük, a jegybank ezen tulerős rendszabálya kissé korai volt, a bankvezetőségnek legalább is meg kellett volna várnia az utolsó-kimutatást, mikor is az igényekről tisztább képet alkothatni, mint ma. A jegybank alább közölt indoklásából kiemeljük, hogy a bank a valuta védelmezése szempontjából kényszerült a ráta fölemelésére, mivel az utóbbi időben nagyobb arany-mennyiséget vontak el a banktól s a bank deviza-készlete, daczára az arany külföldi váltókra való becsérésének, folytonosan apadt. A bankvezetőség szerint tehát valutavédelmi szempontok képeztek kényszerítő okot arra, hogy a rátát emelje. A kamatlábemelésre vonatkozó hivatalos tudósításból mindössze csak azt vehetjük örömmel tudomásul, hogy a jegybank végre komolyan hozzálát a készfizetések felvételének megvalósításához, bár erre sokkalta kedvezőbb viszonyok mellett már korábban is alkalma lett volna.

A tőzsdén meglepetést okozott a kamatláb-felemelés híre, azonban nem oly mértékben, mint várható lett volna, amennyiben a kielégítő külföldi jelentések ellensúlyozták a hatást. A leszámítási piaczon ellenben élénk forgalom mutatkozott a kamatlábemelés híre, a magánkamatláb a tegnapi $\frac{4}{8}$ %-kal szemben $\frac{4}{4}$ %-ra emelkedett s a kínálat szerfelett tartózkodó.

A jegybank üléséről tudósításunk a következő:

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma Bilinski lovag bankkormányzó elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a bankkamatlábát a váltókra vonatkozólag $\frac{4}{2}$ %-ról 5%-ra, a lombard-kamatlábát 5%-ról $\frac{5}{2}$ %-ra emelik fel. Ezután Pranger udvari tanácsos, vezértikár, ismertette az érczre szóló váltó piacának helyzetét. E mellett megállapították, hogy a bank hónapok óta az érczre szóló váltó piacán mint eladó szerepel, és daczára annak, hogy a folyó évben 33 millió korona értékű effektív aranyat érczváltókra változtattak át, az érczváltókban fennálló készlet lényegesen alászállott. Tekintve azt, hogy másrésről a szomszédállamok területén a kamatlábviszonyok állandóan magasabbak, mint nálunk és Németországban, a pénzpiaczon a kamatláb állandóan magasabban jegyez, mint az Osztrák-Magyar Bank hivatalos bankkamatlábja, tekintettel végül arra, hogy a legutóbbi időkben a külföld ama törekvése, hogy a monarchiából mentől több aranyat vonjanak el, ismétlődik, a bank főtanácsa tisztán az értékviszonyok szempontjából és mert a bank arra az esetre, hogyha belátható időn belül a monarchia mindkét állama a készfizetések felvételét elhatározná, erre készen és vértelve kell állania, abban a határozat-

ban egyezett meg, hogy a bankkamatlábát félszázalékkal felemeli.

Hogy ezen rendszabály ilyen szokatlan időben, a nyári hónapok alatt történik, ez abban leli magyarázatát, hogy a bankvezetőség reméli, hogy e csekély kamatlábfelemelés a későbbi időben beállható erősebb megterhelhetését a forgalomnak, elejét veszi. Ezen határozatnál az a nézőpont vezérelte a főtanácsot, hogy pénzünk értékének állandóságát, amelyeket évek óta a legnagyobb szigorúsággal őriztünk meg, minden eszközzel tovább is fenntartanunk kell, hogy a valutareform komolyságát illetőleg minden kételet kizárjunk.

Hogy a főtanácsot ennél a határozatnál semmiféle önző célok nem vezérelték, ez abból is kitűnik, hogy a bank tavaly, amikor a külföldön lényegesen magasabb volt a bankkamatláb, a $\frac{4}{2}$ %-os bankkamatlábaktól nem tért el, de még abból is, hogy az alapszabályszerű határozatok értelmében abban az esetben, ha a bank jövedelme 6%-nál magasabb, a bankra csak igen lényegtelen haszon háramlik.

Tagadhatatlan, hogy f. hó 23-án a bank még mindig 118 millió korona adómentes bankjegytartalékkal bírt, azonban tavaly, június hó utolsó hetében a tartalék 152.1 millió koronával csökkent, bizonyosra vehető tehát, hogy a bank ebben a hónapban is lényegesen elgyöngült és e hó végével már adóköteles bankjegytalékkal áll majd szemben.

A Magyar Jelzálog Hitelbank közgyűlése. Tegnapi számunkban jeleztük, hogy a Magyar Jelzálog Hitelbank legközelebbi rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya az új igazgatósági tagok megválasztása. Amint értesülünk, a rendkívüli közgyűlés tárgyait az e hó 28-án tartandó igazgatósági ülésen vitatják meg, a rendkívüli pedig július 15-ére hivatott egybe. Amint korábban is említettük a banknál beállandó személyi változásokra vonatkozólag többféle kombináció látott napvilágot, többek közt az is, hogy az érdekeltek között nagy küzdelmek lesznek s a harc a rendkívüli közgyűlésen fog lefolyni. Erre a tőzsdéi híresztelésre igen sokan azt várták, hogy a részvények kölcsönzésével jó üzletet csinálnak s egyes bankok 2—2 $\frac{1}{2}$ % koronát is igértek ügyfeleiknek, ha a részvényeket szavazásra kölcsönadják. A kölcsönzéseknek azonban az érdekeltek békés egyetértése bevágta az utját, s akik ilyen üzletbe bocsátkoztak, alaposan csalódtak. Széll Kálmán megválasztása az intézet kormányzójául már teljesen bizonyos s a vezetőség eddigi tagjai, kiknek távozását semmi sem indokolná, megmaradnak s az intézet ügyvezető igazgatóságában sem fog változás beállni. Csak arról lehet szó, hogy egy vagy két tagot az igazgatóságba kooptálnak. Az igazgatóság új tagjaival Széll Kálmán v. b. t. t., Hatvany-Deusch József nagyiparos, Barta Arnold, a Magyar Agrár- és Járadékbank vezérigazgatója és Neumann Miksa, a tőzsde volt alelnöke és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatósági tagjai vannak kiszemelve. Arról értesülünk továbbá, hogy az intézet jogtanácsosi állására az igazgatóság egyik kiváló függetlenségi párti képviselőnket fogja meghívni.

Később lesz az aratás. Az idei abnormis tavasz időjárás következménye gyanánt előre meg lehetett jósolni azt, hogy az idén az aratás pár héttel később fog kezdődni. Az ország déli megyeiben, Dunántul egy részében az aratást normális években Péter Pál nap után kezdik meg a gazdák; az idén erről szó sem lehet mert még nem éredt be a gabona. A rozs learatásával is késni kell 8—10 napot. Mint a Torontál, Temes és Bácsbodrog vármegyéből érkezett tudósítások jelzik, néhány nappal el kell a gazdáknak ódzani a gabona learatását. Egyedül a repce az, amelynek learatása nem késelt, hanem a rendes időben megkezdették, sőt be is fejezték már mindenütt.

A katonai biztosító új cégvezetője. Az első biztosító intézet katonai szolgálat esetére, melynek ügyeiről az utóbbi időben többször írtunk, betölteni készül az öngyilkossá lett Tatár Gyula cégvezető-főtikár állásáért. Amint értesülünk, az ügyvezetői állást Krausz Pállal, a Krausz és Bettelheim tőzsdebizományos cég tagjával fogják betölteni.

A szőlők szénkénezése. A szénkénezés alkalmazása mindinkább terjedőben van. Az állami szénkénezéktárakban állandóan nagy készlet van, de mivel a mutatkozó szükség szerint 350 vasuti kocsi szénkénezésre lesz szükség, a földmívelőügyi

miniszter, nehogy a szénkénezés kiszolgáltatásában fennakadás történjék, a szénkénezet a kellő mennyiségben a két hazai gyárban megrendelte. A gazdák kérelmére az állami raktárak eddigi számát még hattal szaporította úgy, hogy most már a szénkénezéktárak száma 78 és mindazok a börttermelő vidékek, ahol a termelők szénkéneznek, el vannak látva állami raktárral.

Gelléri Mór kiténtetőse. Említettük annak idején, hogy a sütőipari kiállítás fényes sikerei ugyszólván teljesen Gelléri Mórnak, a kiállítás elnök-igazgatójának önzetlen, buzgó működéséhez fűződnek. A sütőiparosok honorálják Gelléri Mór önzetlen fáradozását, amennyiben a Sütők Országos Szövetsége most megtartott első évi rendes közgyűlése Glasner Ede indítványára egyhangú lelkesedéssel díszelnökké választotta meg Gelléri Mór királyi tanácsost, az Országos Iparegyesület igazgatóját és a nemzetközi sütő-, cukrász- és rokonipari kiállítás elnök-igazgatóját. Az indítvány a szövetség egyhangú lelkesedéssel magáévá tette és küldöttségileg adta tudomására Gellérinek díszelnökké történt megválasztását. Gelléri Mór az üdvözlő beszédre szívélyes szavakban köszönte meg megválasztását és összetartó, együttes, állandó munkára hívta fel a szövetség tagjainak figyelmét. A díszelnök beszédét a jelen voltak élénk éljenzéssel és tapsal fogadták.

A mezőgazdasági érdekképviselet. A Csongrád-vármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya foglalkozván a mezőgazdasági érdekképviselet kérdésével a mezőgazdasági kamarák szervezését szükségesnek mondotta. Ezt az országos mezőgazdasági érdekek igazságos mérlegelésével úgy javasolja, hogy a meglévő vármegyei gazdasági egyesületek mindegyike fejlesztessék ki törvényes rendelkezéssel mezőgazdasági érdekképviseletét. Ezek az így létesített mezőgazdasági kamarák szerves kapcsolatba hozandók a közigazgatási hatóságokkal oly módon, hogy a kamara választmánya alkossa a vármegyei mezőgazdasági bizottságot és a kamara mindenkorit tükára legyen a közigazgatási előadó és e minőségében hivatalból legyen tagja a törvényhatósági, valamint a közgazdasági bizottságnak. Az ily módon létesítendő kamarák tagjai törvény által kötelezve a kamara területén lakó s a törvényben taxative felsorolandó egyének lévén, az ezek által fizetett kamarai illetékek, valamint egyéb, esetleg az alkotandó törvények által a kamarának utalt pénz- és egyéb segédforrásokból eredő bevételek az illetékes kamaráknak volnának kizárólagos rendelkezésre bocsátandók.

Gépkocsi-közlekedés Szegedről. A Szeged-Alföldi Takarékpénztár Részvénytársaság — mint értesülünk — automobil-közlekedést létesít Szegedről. A társaság már július havában megindítja kocsijait Szegedről Szatymazra, Alsóközpontra és Dorosmára s utirányát egyre bővíteni fogja.

Új személyvonatok a szabadka—öbecsei vonalon. A szabadka—öbecsei vonalon július 15-étől kezdve mindkét irányban egy-egy új személyvonat hozott forgalomba. E vonat indul Öbecséről reggel 7 óra 15 perczkor és Szabadkára érkezik délelőtt 11 óra 3 perczkor. Az ellenirányú vonat Szabadkáról indul délelőtt 11 óra 45 perczkor és Öbecsére érkezik délután 3 óra 23 perczkor. A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett hirdetések nyújtanak bővebb felvilágosítást.

A magyar keramiai gyár részvénytársaság ma tartotta meg Tolnay Lajos min. tanácsos elnöklése alatt ezidei évi rendes közgyűlését. A közgyűlés elé terjesztett igazgatósági jelentés szerint a keramitüzet, a gyár állandó teljes üzeme mellett — daczára a magasabb munkabéréknek, valamint a szén és egyéb anyagok váratlan drágulásának, a múlt évhez hasonló kedvező eredményt tüntet fel. A keramit gyártmányok folyton fokozódó közked-

A sütőipar-kiállítás. tanulmányozására a Balkánról is érkeznek hivatalos kiküldöttök. Így a bolgár kormány Tzvetkov Grigor szófiai iparügyi elnököt küldötte ki. Ezenkívül Törökországból és Görögországból, sőt Kelet-Ruméliából is érkeztek szakértő látogatók, akik mellé a kiállítás igazgatósága kalauzolás céljából szakembereket rendelt ki. A fővárosi konzulátusok azzal a kéréssel fordultak a kiállítás elnökségéhez, hogy küldjenek érdemleges jelentéseket, főleg a malom- és cukoriparról, valamint az e szakba vágó nyers-terményekről és gépiparról. A vidékről is nagy az érdeklődés és alig mulik el nap, hogy 20—30 vidéki város kiküldöttje ne jelentkezzenek. Eddig több, mint 15.000 munkásjegy fogyott el.

Ma ma nag mindöss áron. 10 fillér Ameriká Légsulyr ben tar üntette lett, m eszközz visszaes tek az időre és vezőbb ismét n

Elá Buz 400 m K, 10 80 kg. 850 m 20.80 K, 80 kg. mm. 80 100 mm K, 200 K, 100 20.40 K 79 kg. 79 kg. Pes Fel 200 mm Hó 20.50 K Kal 75.5 kg Baj hegyi. Bán Zab. 100 mm 100 mm 100 mm 100 mm Roz 15.50 K Az

Elő Buza ok Rozs ok Zab okt Tengeri Tengeri

Buza ok Rozs ok Zab okt Tengeri Tengeri

Dél árok ol

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTEKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Malmaink részéről a kereslet a készáruipiaczon ma nagyon gyenge volt és lanyha irányzat mellett mindössze 10.000 q kelt el 5 fillérrel olcsóbb árakon. — Rózs gyengén tartott, zab és tengeri 10 fillérrel olcsóbbak. A határidőpiacra magasabb Amerikára, emelkedett hőmérsékletre és mert a légsúlymértő újabb melege áll, a hangulat kezdetben tartott volt és az árfolyamok némi javulást tüntettek fel; e javulás azonban nem volt hosszú életű, mert egy felhőzetre és az annak nyomán eszközölt realizálásokra az árfolyamok lényegesen visszaestek, átmenetileg a tegnapi árak alá kerültek az összes árfolyamok, mignem tartósan meleg időre és egynémely vételekre ismét valamivel kedvezőbb a zárlat. Takarmánycikkekben a hangulat ismét nyugodtabb.

Eladatott.

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81 kg. 20.90 K, 400 mm. 81 kg. 20.85 K, 400 mm. 81 k. 20.80 K, 100 mm. 80.5 kg. 20.80 K, 100 mm. 80 kg. 20.80 K, 200 mm. 80.5 kg. 20.90 K, 850 mm. 80.5 kg. 20.80 K, 200 mm. 80 kg. 20.80 K, 100 mm. 80 kg. 20.70 K, 100 mm. 80 kg. 20.70 K, 100 mm. 80 kg. 20.65 K, 100 mm. 80 kg. 20.60 K, 200 mm. 80 kg. 20.60 K, 100 mm. 79.5 kg. 20.60 K, 100 mm. 79 kg. 20.70 K, 200 mm. 79 kg. 20.60 K, 200 mm. 79 kg. 20.60 K, 100 mm. 79 kg. 25.00 K, 100 mm. 79 kg. 20.40 K, felső, 100 mm. 79 kg. 20.30 K, 250 mm. 79 kg. 20.30 K, 200 mm. 79 kg. 20.30 K, 200 mm. 79 kg. 20.30 K.

Pestvidéki: 300 mm. 79 kg. 20.30 K.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 78 kg. 20.15 K, 200 mm. 77 kg. 20 K.

Hódmezővásárhelyi: 1000 mm. 78.5 kg. 20.50 K.

Kalocsai: 230 mm. 76.5 kg. 19.70 K, 1100 mm. 75.5 kg. 17 K, üszkös.

Bajai: 130 mm. 73.8 kg. 17.50 K, üszkös hegyi.

Bánsági: 500 mm. 75 kg. 19.40 K.

Zab. 100 mm. 15.65 K, kpf. 300 mm. 15.60 K, 100 mm. 15.40 K, kpf., 100 mm. 15.40 K, kpf., 100 mm. 15.35 K, kpf., 130 mm. 15.30 K, kpf., 100 mm. 15.30 K, kpf., 100 mm. 15.30 K, kpf., 100 mm. 15.20 K, kpf., 200 mm. 15.10 K, kpf.

Rózs: 100 mm. 15.40 K, kpf. par., 100 mm. 15.50 K, kpf. paritás.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. június 26-tól június 27-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	63284	8289
Rózs	1	1100
Árpa	1248	—
Zab	3480	859
Tengeri	33098	7745
Liszt	4670	18735
Korpa	100	2779

határidőpiacra kötetelt:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 10.22, 10.18, 10.20, 10.15.
Rózs októberre 8.30, 8.33, 8.29, 8.28, 8.25.
Zab októberre 7.50, 7.51, 7.45.
Tengeri júliusra 5.79, 5.83, 5.78.
Tengeri 1908. májusra 5.88, 5.90.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ———— 10.22—10.23
Rózs októberre ———— 8.32—8.33
Zab októberre ———— 7.48—7.49
Tengeri júliusra ———— 5.80—5.81
Tengeri 1908. májusra ———— 5.89—5.90

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat még lanyhább lett s az árak olcsóbban záródtak.

4 óra 30 perccor záródnak:

októberi buza 10.12—10.13
októberi rózs 8.24—8.25

októberi zab 7.44—7.45
1907. júliusi tengeri 5.76—5.77
1908. májusi tengeri 5.88—5.89

Terménytözsde:

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám üzleti jelentése:

Budapesti zárlatjegyzés:

Nagyban kicsinyben
koronákban

Finomított szesz adózva 163.—168.—
" " adózatlan 63.—67.—
Élesztőszesz adózva —.—
" " adózatlanul —.—
Nyersszesz adózva 160.—163.—
Denaturált szesz 52.—55.—

A finomított szeszárak a legnagyobb valószínűség szerint, a készletek rohamos fogyása miatt július-augusztusban még emelkedni fognak.

Értéktözsde.

A szilárd alapirányzat a mai előtözsden még fokozottabb mértékben jutott érvényre, minthogy a külföldi börzék állandóan igen kedvező dispoziókat jelentenek, másrészt a kontremine folytatódóan fedezni igyekeznek. A bécsi arbitrage szintén mint vevő jelent meg a vásárban, így tehát a forgalom emelkedő árfolyamok mellett a szokottnál élénkebben alakult. Nagyobb figyelemben részesültek a két hitel, valamint rimamurányi vasmű részvények, melyek 2—3 koronával magasabb árfolyamon cseréltek gazdát. Helyi értékek közül élénk üzlet fejlődött ki a közúti vasut részvényeiben, melyek nagyobb tételekben vásároltattak és 4 koronával emelkedtek. Az osztrák-magyar bank kamatláb-felemeléséről szóló hírt megdöbbenéssel fogadta a spekuláció és a déli tözsdén teljes irányzatváltozást idézett elő, amennyiben tulnyomó kínálat mellett a vezető-értékek 2—3 koronával estek. Zárlat felé azonban nyugodtabbá vált a hangulat és az árfolyamok ismét mérsékelten javultak. A helyi értékek piacán a hangulat változatlanul kedvező maradt, salgótarjáni kőszénbányarészvények élénk kereslet mellett 12 koronával emelkedtek.

Előtözsde.

Az előtözsde élénk és szilárd volt.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 651.50—652.—, Magyar hitelbank 753.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 498.75—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 486.—487.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Rimamurányi vasmű 539.50—540.75, Magyar koronajáradék —, Közúti vasut 550.25—552.25, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perccor záródnak: Osztrák hitelrészvény 651.50—652.—, Magyar hitelbank 752.50—753.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 498.50—499.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 486.50—487.—, Osztrák-magyar államvasut 666.—666.50, Déli vasut 137.—137.50, Rimamurányi vasmű 539.50—540.50, Magyar koronajáradék 93.65—93.70, Magyar aranyjáradék 110.75—111.—, Közúti vasut 552.—552.25, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Déli tözsde.

A déli tözsde kissé ellanyhult.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 649.50—650.50, Magyar hitelbank 751.25—752.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —497.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 486.—487.—, Osztrák-magyar államvasut 666.—666.75, Déli vasut 135.50—136.—, Rimamurányi vasmű 539.—541.—, Magyar koronajáradék 93.50—93.65, Magyar aranyjáradék —, Közúti vasut 550.—551.—, Városi villamos vasut 292.—293.—, Orosz járadék —, Hazai bank 283.25.

Helyi értékekben kötetelt: Salgótarjáni kőszénbánya 578.50—584.—, Konvertált sorsjegy —, Kereskedelmi bank —, Magyar agrárbank —, Danubius —, Drasche 529.—531.—, Konvertált sorsjegy —, Ujlaki téglagyár —, Budapesti gőzmalom —, Ganz vasgyár —, Felten

kábelgyár —, Hazai sorsjegy 109.25—, Kereskedelmi r.-t. —, Weitzer vagon 109.50, Magyar osztrák részv. —, Lipótvárosi Takarékpénztár —, Adria —, Kobergyár —, Erzsébet szanatórium sorsjegy —, Iparbank —, Franklin —, Erzsébet-gőzmalom —, István-tégla —.

1 óra 30 perccor záródnak: Osztrák hitelrészvény 650.—650.50 Magyar hitelbank 752.—752.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.—497.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 486.—486.50 Osztrák-magyar államvasut 667.—667.50—, Déli vasut 137.—137.50, Rimamurányi vasmű 540.50—541.—, Magyar koronajáradék 93.60—93.65, Közúti vasut 550.50—551.—, Városi villamos vasut 292.—293.—.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolc napra 8—10 K. Julius végére 18—20 K.

Utőtözsde.

Az utőtözsde magasabb berlini jegyzésekre szilárd volt.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 650.—651.— Magyar hitelbank 752.—752.50 Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II kib. —, Osztr.-m. államvasut 655.50—666.50, Déli vasut 136.50—137.—, Rimamur. vasmű 540.50—540.75, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közúti vasut 550.—550.50, Városi villamos vill. —.

3 óra 30 perccor záródnak: Osztrák hitelrészvény 651.—651.50, Magyar hitelbank 752.50—753.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.—497.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 486.—486.50, Osztrák-magyar államvasut 667.—667.50, Déli vasut 137.—137.50, Rimamurányi vasmű 540.50—541.—, Magyar koronajáradék 93.65—93.70, Magyar aranyjáradék 111.25—112.—, Közúti vasut 551.—552.—, Városi villamos vasut 293.50—294.—.

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, június 27. (Az Egyetértés távirata.)

Buza: Tiszavidéki 10.50—11.—, bánáti 10.10—10.55, mosoni és győrvidéki 9.65—10.— K. tótfelvidéki és csepelszigeti 9.55—10.—, marchfeldi 9.40—9.70.

Rózs: Tótfelvidéki 8.20—8.45 K, csepelszigeti 8.15—8.35, pestmegyei 8.25—8.45, különféle magyar 8.15—8.40 ausztriai 8.15—8.40 K.

Árpa: —, déli vasuti —, —, tiszavidéki —, K.

Magyar tengeri: 6.15—6.40 K. cinquantin 7.10—7.45 K.

Magyar közepes zab: 8.10—8.35 K. elsőrendű 8.25—8.45, válogatott 8.40—8.75 K.

BÉCSI ÉRTEKTÖZSDE.

Bécs, június 27. A mai előtözsde szilárd irányzattal nyílt meg, egy egész sereg kedvező körülmény hatása alatt. Különös hatással voltak az irányzatra az ultimo-prolongációk megszűnése mellett a külföldi tözsdékről érkező kedvező hírek és a német bányarészvények emelkedése. Keresetek voltak a hitelrészvények, lombardok és az államvasuti részvények. A vasértékek közül különösen a prágai vasipar r.-t. papirosai emelkedtek. A Magyar Jelzálogbank papirjai Széll Kálmánnak a bankba való belépése folytán emelkedésnek indulnak. A szénértékek szilárdsága a szén árának emelkedésében leli magyarázatát. A szilárd irányzat az előtözsde végéig tartott.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 651.75, Magyar hitel 751.—, Allamvasut 668.25, Déli vasut 136.50, Alpési bányatársulat 579.25, Rimamurányi 541.50, Májusi járadék 98.10, Magyar koronajár. 93.60, Orosz érték —, Török sorsjegy 184.50, Német márka 117.82, Prágai vasmű —, Unio-bank —, Laenderbank —, Bankverein —, Elbavölgyi —, Angol bank —.

A déli tözsdén általános árfolyamhanyatlást idézett elő, hogy az osztrák-magyar bank a kamatlábat fél perccel emelte.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 650.25, Magyar hitel 751.—, Landerbank 436.—, Unio-bank 535.—, Allamvasut 665.75, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 136.50, Gőzhajó —, Alpési bányarészvény 577.50, Májusi járadék 98.10, Magyar koronajáradék 93.60, Török sorsjegy 184.25, Német márka 117.85, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 541.—, Orosz érték —, Keleti vasutak —, Skoda —.

kétsége folytán ezen üzletág a jövőre is kedvező eredményre nyújt kilátást. A téglagyár üzeméhez fűzött várakozások a lefolyt évben nem valósulhattak meg, mert a köztudomású állandó bérharc miatt az építkezés szünetelt. A társaság gyárai termelőképességének emelésére fordított befektetések és ezek közt a társaság munkásainak érdekében eszközölt házépítések költségei a mérlegben lettek elszámolva. A zárszámadások 314.069-04 korona bruttó-nyereséget mutatnak, mely összegből 100.000 korona az értékcsökkenési tartalékalap és 3000 korona a munkásbaleset-tartalék javadalmazására fordított. A fennmaradó 211.069 korona 04 fillér tiszta nyereség-összegeből pedig az igazgatóság alapszabályszerű jutalékának és az általános tartalékalap javadalmazásának levonása után fennmaradó összeg az 1906. évi szelvények 10 koronával leendő beváltására fordítatik. A még ezután fennmaradó 24.619 koronát az új számlára viszik át. Az 1906. évi szelvények július 1-től kezdve a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepeinél 10 koronával válthatók be.

Felvidéki aratók az Alföldön. Máramarosszigetről szerdán reggel 6450 arató munkást szállítottak külön vonatokon Mezőhegyesre és Bábolnára. A munkásokat Miskolci János, a hegyvidéki kirendeltség főnöke toborozta össze Máramaros és Bereg vármegyéből. A máramaroszigeti vasuti állomáson már napok óta nem lehetett mozogni a roppant tömegtől, amely zeneszó mellett mulatva várta az indulást. Még zsidó vallású arató is van köztük. Hir szerint még tartalék munkáscsapatot is szerveztek, amely 7000 emberből áll. Bereg és Máramaros vármegyék gazdái közt nagy a zuglódás amiatt, hogy ők most aratók nélkül fognak maradni. Gyűlést terveznek, amelyen tiltakozni fognak ilyen nagyszámú munkás elvitele ellen.

Vasutmegnyitás Vasvármegyében. A körmenő-muraszombati h. é. vasutvonal, mely hivatva van hazánk nyugati határszélén elterülő vendek lakta muraszombati járást Vasvármegye központjához és illykép az anyaországhoz is szorosabban kapcsolni, a mai napon a nyilvános forgalomnak át lett adva. Nagy ünneppnapja volt ez nemcsak Vasvármegyének, hanem az egész ottani vidéknek, mert mintegy két évtizede annak, hogy ezen vasut eszméje felmerült s csak Barthalos István földbirtokos ernyedetlen és kitartó munkájának köszönhető volt, hogy ezen vasut a mai nappal tényleg forgalomba kerülhetett. Az eljáró-bizottság a nehéz terepviszonyok között épült és egy 250 m. hosszú alagúttal bíró vasutvonalat teljesen rendben találta, amiért is a bizottság vezetője Masirevics György vasuti és hajózási főfelügyelő a vasutat a kereskedelemügyi miniszter nevében a forgalomnak át is adta. A bizottságban részt vettek: gróf Batthyány Zsigmond muraszombati országgyűlési képviselő, Herbszt Géza Vasvármegye alispánja, Kussevics Tivadar szombathelyi üzletvezető, Baracs Károly felügyelő, az államvasutak képviselői és a helyi érdekelttség. A szóban forgó vasut, amelyet Fábán Lajos, Arnsten, Fischer és Hirschler építési vállalkozók építettek, műszaki szempontból különös figyelem tárgya volt azért, mert az összes hidjai, alagutjai és épületeinek nagy része is nem kőből és téglából, hanem betontól készült. A vasut 74 km. hosszú, építési tökéje 6,240.000 korona:

Takarékpénztárak ellenőrzése. Balassa Jenő, zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskolai tanár, nagyfontosságú munkát irt „Takarékpénztárak ellenőrzése” czímen. Szerző pénzügytiszteink előtt eléggé ismeretes közkézen forgó szakműveiből. Legújabb művében egy nagyon is aktuális kérdést old meg; t. i.: miként kell pénzügytiszteink ügykezelését és számviteli munkáit szak-szerűen ellenőrizni? Mig az e című eddig megjelent szakművek csakis általános elveket és utasításokat tartalmaznak; addig Balassa könyvében az ellenőrzés gyakorlati kivitele körül elének egyszerű magyaros stílusban, könnyen felfogható modorban és a kevésbé képzett ellenőrök által is könnyen elsajátítható rendszerben. Egymásutánban tárgyalja a számvizsgálatot, az ügykezelés és számviteli munkálatok ellenőrzését, az év végén megejtendő leltározást, az időközi állományvizsgálatot és a zárószámadások adatainak a felépülését és ezek helyes-

ségének megállapítását. Különösen érdekében áll pénzügytiszteink vezetőseinek, hogy ezt a jeles szakmunkát megszerezzék, hogy a számvizsgálók és felügyelő bizottsági tagok ellenőrző feladataik-szakszerű teljesítését megtanulhassák; hogy az nek igazgatóság az üzleti nyereségek forrásaiba bepillantást nyerjenek és hogy beléláthassanak a numerusoknak abba a titkába, amely a számviteli munkálatok eredményeihez elvezet. Ajánljuk Balassa könyvét az egész érdekelt közönségnek; mert ebből megtanulhatja az ellenőrzésnek azt a mérvét, mely az intézet egységes előrehaladását biztosítja és amely az intézetekkel szervi kapcsolatban levő nagy anyagi érdekeket biztos alapokra fekteti. Balassa könyve felsőbb helyen is kellő méltánylásban részesült. Ugy érte-szülünk, hogy legközelebb a kereskedelmi minisz-terium ezt a hézagpótló szakmunkát a kereske-delmi és iparkamarák útján ajánlani fogja. A könyv ára 4 korona 40 fillér. Kapható a szerzőnél Zalaegerszegen.

A szőlők állapota. A szőlészeti és borászati fel-ügyelők a szőlők mai állásáról a következő jelen-téseket terjesztették be a földművelésügyi minisz-terhez: A **budapesti** kerületben a szőlőoltonca mu-tatkozik, peronospora szórványosan fellépett. Termés a mult évinél egy harmaddal kevesebb mutatkozik. A **szekezdárdi** kerületben gyenge ter-més várható. A peronospora jelentkezett. A **pécsi** kerületben középtermésre van kilátás. A **csdkor-nyai** kerületben most virágzik a szőlő, elemi csap-ás nem volt eddig. A **tapolcai** kerületben köz-éptermés várható. Sümeg és környékén jég pusztított. A **pápai** kerületben középtermés várható. A Somlóhegy egy részén a jég 30-60%-oskárt okozott. A **pozsonyi** kerületben gyöngye középtermésre van kilátás. A **nyitrai** kerületben közepes, sőt a közepesen alól maradó termés várható. A **balassa-gyarmati** kerületben középtermést várnak, ugy-szintén a szabadkai és nagyenyediben is. Az **egri** kerületben a virágzás most van, ha a virágzást az időjárás nem zavarja, elég jó termésre van kilátás. A **miskolci** kerületben közepes és azon alóli a terméskilátás. A **tarcali** kerületben helyenként bő, általában jó középtermést várnak. A **munkácsi** kerületben közepes felülnek mutatkozik a termés. A **beregszászi** és szerednyei ke-rületben a június harmadiki nagy szélvi-har, rendkívüli nagy jégeső óriási kárt okozott. A **szatmári** kerületben a virágzás kedvező időben most megy végbe. A **szilágysomlyói** kerületben jó termésre van kilátás. A **bihardtőszegi** kerületben a virágzásra kedvezőtlően idő van. A **ménesi** kerület-ben hideg és esős időben virágzott a szőlő, ha még a virágzás befejeztéig jó idő lesz, közép-ter-més várható. A **fehértomplói** kerületben jó ter-mésre van kilátás, a **kecskeméti** kerületben az olasz rizling kivételével nagy átlagban jó termés várható. A **dicsőszentmártoni** kerületben a peronospora okoz károkat, a **marosvásárhelyi** kerületben a szőlő még nem virágzik, a permetezést a folytonos eső nagyban hátráltatja.

A **Dunagőzhajózási-Társaság** közlésezi, hogy a normális viszonyok beállta következtében július 1-étől Budapesen a beérkezett küldemények után ismét a díjszabályszerű fekbérhatározatok lépnek érvénybe ama küldeményekre. A fentjel-zett naptól fogva az érdekelt feleket erről értesítik.

Új vasuti műhely. Kaposvárról érkezett jelenté-sek szerint a magy. kir. államvasutak Kaposvá-rótt a régi helyébe új vasuti műhelyt épít 4 millió korona költséggel. A vasuti műhelyt 600 vagon gyártására rendezik be. A kereskedelmi kormány ezzel a ténykedésével a város régi óhaját teljesíti.

Hajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közli, hogy Somvit államást az össz-forgalom részére ismét megnyitotta. A társaság ügy-nökségei tehát úgy a Somovitra, mint a Somoviton át a bolgár fejedelmi államvasutak, valamint a Keleti Vasutársaság állomásaira rendelt küldeményeket szállításra ismét elfogadják. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy a rendes viszonyok beállta folytán július hó 1-től kezdve Budapesten a beérkezett küldemények után ismét a díjszabályszerű fekbérhatározományok lép-nek ama küldemények után érvénybe, melyek a fent-jelzett naptól kezdve az érdekelteknek avizálva lesznek.

4%-os záloglevelek sorsolása. A Magyar Föld-hitelintézet 28-án d. e. 9¹/₂ óraker tartja saját házában (V., Bálvány-utca 7. sz.) 4%-os korona értékű zálogleveleinek nyilvános kisorsolását, mely alkalommal: 42 drb. 10.000 koronás, 528 drb. 2000 koronás és 304 drb. 200 koronás záloglevél 1,536.800 korona értékben fog kisorsoltnni.

Szerkesztői üzenetek.

I. L. Uj-Késke. A felsőbb szőlészeti és borászat tanfolyamon 1200 koronás ösztöndíjak vannak s ezek elnyeréséért a földművelésügyi minisztériumhoz kell fo-lyamodni. A tanfolyamra gazdasági akadémiai oklevél-lel veszik fel a hallgatókat. A tanfolyam egyéves.

K. F. Az állatorvosi főiskolán szeptember hóban vannak a beiratások. A főiskola rektori hivatala (Rot-tenbiller-utca 23. sz.) készséggel küld prospektust.

B. F. Legczélseztérbb, ha ügyvédhez fordul, mert mi a távolból nem láthatjuk úgy a bizonyítékokat, hogy megítélhessük, minő eljárást kell követnie. Az állami tisztviselők fizetése vagy a hónap elsejétől vagy 16-ától utalványozandó. A tanítók fizetése azonban az új törvény szerint az állás elfoglalásától fogva szá-mítandó.

H. H. Losonc. Tudósításait szívesen vesszük.
D. Ilona. 68869. A „Hivatalos Közlöny”-ben leg-főbb az állami tanintézeteknél megüresedett zongora-tanítónői állásokra vonatkozó pályázatok jelennek meg. Ezekre az állásokra azonban csak állam-érvényes zenetanári oklevéllel bíró egyének pályázhatnak. Más hírlapok nem igen szoktak zenetanítói állásokra vonat-kozó pályázatokat közölni.

G. N. (19062). Szíveskedjék az Idegenforgalmi Vá-lalathoz fordulni, ahonnan teljesen részletes prospektust kap. Abban benn lesz összes kérdésére a megfelelő vá-lasz, így levélben a hiányos adatok miatt egyet-mást illetőleg nem lehet, hogy magunkat kiismerjük.

Kala. Tessók az állami Mintarajziskola (Andrássy-ut) ingyenes helyeire folyamodni s néhány rajzot vagy vázlatot is becsatolni.

R. János. Ha az önkéntes a tisztvi vizsgát letette, az ezredparancsnokság címzetes őrmesterré lépteti elő. Hadapródőrmester, vagy tiszthelyettes vizsga után való január elsején lesz, ugyanekkor, esetleg hadnagy is, ha kitűnően vizsgázott és gyakorlatilag kiválóan minő-sítették. Ekkor már a hadügyminiszter nevezi ki.

A **Magyar pénzügytisztek központi hitelbankja r.-i.** Budapest (Báthory-utca 4.) előnyösen közvetíti sors-jegyek, valamint egyéb értékpapírok vidéki részvények adás-vételét, elvállal tőzsdéi megbízásokat úgy a budapesti, mint bármely külföldi tőzsdén.

HETI MŰSOR.

Janus	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Fovárosi nyári Színház (Budai Színkör)	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
29 Szombat	-	-	Trilby	Gőre Gábor Budapestön	A csigánybaró A szókimondó asszonyság	A vig özvegy	-	-
30 Vasárnap	d. u. este	-	Bernát	Gőre Gábor Budapestön	Az asztaltbetyár A madaras	A vig özvegy	-	-

Bécs, június 27. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.80, 1860-as sorsjegy 149.25, Osztrák hitelsorsjegy 429.—, Angol osztrák bankrészvény 302.50, Bécsi Bankverein 534.25, Osztrák-magyar bank 1800.—, Déli vasut 135.75, Dunagőzhajózási társaság 1005.—, Dohány részvény 424.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.82, Osztrák Lloyd 452.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.70-85, Osztrák koronajáradék 97.80, 1864-es sorsjegy 251.25, Osztrák hitelintézeti részvény 649.75, Union-Bank 533.50, Osztrák Länderbank 436.—, Osztrák-magyar államvasut 664.75, Elbe völgyi vasut 422.—, Alpési részvény 576.75, 20 frankos 19.22, Londoni váltóár 241.07, Lipótkohó —.—, Töröksorsjegy 182.75, gyengült.

Bécs, június 27. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.60. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 750.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény —.—, Rimamurányi 540.50, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 407.—, Magyar koronajáradék 93.45, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.50, Kassa-Oderberg vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 488.—, M. keresk. bank 3415.—.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 27. (Tőzsdejelentés.) Megnyitáskor az üzlet a tegnapi newyorki tőzsde csekély befolyása és az Iron Age ellentmondó jelentése következtében gyengülése hajlott. Az ultimorendezések befejezése után tényleg egy téren sem mutatkozott vételkedv és hiányzott minden külföldi kezdeményezés is. Bankok általában alacsonyabbak és vasutak is csökkentek. Amerikai vasutak Newyorkra nyomottak. Hazai járadékok, oroszok és japánok változatlanok, míg hajózási értékek realizáció hatása alatt engedtek. A második tőzsdeidőben a gyengülés tartott. Magánjelentések szerint az Osztrák-magyar bank fél százalékkal emelte a leszámítolási kamatlatát, minek következtében hitelrészvények ellanyhultak. Zárlat felé a forgalom nyugodt. A helyi értékek megtartották árfolyamaikat. Az árfolyamok az utótőzsdén is tartottak. Hazai járadékok jobb irányzatúak, így a 3 és fél %-os konzolok 0.20 százalékkal javultak.

A készpénzpiaczi ipari értékeinek forgalma eléggé szilárd. Főleg cementértékek emelkedtek. Magánleszámítolási kamatlat 4 3/4%, napi pénz 3 és fél, ultimopénz 5 3/4%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjádék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.75 Osztrák hitelrészvény 203.—, Déli vasut 26.90, Orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos orosz kölcsön 70.25, Disconto Commandit 168.30, Dinamit-truszt 152.60, Harpeni 202.40, Unifikált török járadék 93.90, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.50, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.40, Magyar koronajádék —.—, Osztrák-magyar államvasut 142.50, Bécsi váltóár 84.75, Olasz járadék 103.40, Alf. villamosgásy Edison 197.75, Gelsenkircheni 190.75, Laurakohó 224.50. Tartott.

Frankfurt, (Zárlat.) június 27. 4-2 százalékos papírjádék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.65, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.50, Osztrák. hitelintézeti részvény 203.—, Osztrák-magyar államvasut 142.50, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.45, Bécsi Bankverein 133.80, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magyar kölcsön —.—, 4-2 százalékos ezüstjádék 99.15, Osztrák koronajádék 97.55, Magyar koronajádék 93.05, Osztrák-magyar bank 128.50, Déli vasut részvény 27.—, Elbe völgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.75, Párisi váltóár 813.75, Union bankrészvény —.—, Alpési bányarészvény 284.—, Bágyadt.

Hamburg, (Zárlat) június 27. 4-2 százalékos ezüstjádék 98.90, Sorsjegy 151.—, Déli vasut 27.20, 4 százalékos Aranyjádék 98.20, Osztrák hitelrészvény 203.55, Osztrák-magyar államvasut 142.70, Olasz járadék 102.90, 4 százalékos Magyar aranyjádék 93.80. Szilárd.

London, június 27. Angol consol 8 1/4%.

Páris, június 27. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.30, Osztr. aranyjádék 97.95, Magyar aranyjádék 94.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 193.50, 4 százalékos Olasz járadék 103.67, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—, 5 százalékos Marokkói járadék 521.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 96.45, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 88.90, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 86.30, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 448.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 93.17, 4 százalékos spanyol járadék 159.—, 4 százalékos unifikált török jár. 446.—, Török sorsjegy

—.—, Török dohányrészvény —.—, Osztrák földhitelintézet —.—, Osztr. Länderbank —.—, Magyar Jelzálogbank 513.—, Banque de Paris 14.35, Banque Ottomane 705.—, Osztr. magyar államvasut —.—, Déli vasut 142, Meridionalvasut 702, Keleti vasutak —, Waggon Lits —.—, Hartmann gépgyár —.—, Rio Tinto 20.63, Sucerie d'Egypte 36, Tula 432, Thomson Houston 126.—, Urikányi köszén —.—, Chartered —.—, De Beers 597.—, East Rand —.—, Jagersfontein 180.—, Transvaal Consols 49.25, Transvaal Land Company —.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.31, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 107.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra 1/4, Csek Londonra 251.45, Magánkamatlat 3 3/16, tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Budapesti vágómarhavásár. (Braun József és fia jelentése az Egyetértés részére.) 1907. június 27-én. Vágómarhák: Felhajtás: 1926 darab, és pedig: — darab magyar és tarka ökör, — darab magyar és tarka tehén, — darab, bosnyák ökör, — darab bosnyák tehén, — darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, — darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly. Származási hely szerint: 1896 magyar marha, 30 bosnyák marha.

A vásár irányzata kezdetben némileg kedvezőbb volt mint a múlt héten, azonban később — mivel kevés idegen jelent meg, mindinkább lanyhább lett. — Az árak változatlanok maradtak.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élőszuliban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 76—82.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, középminőségű 68.—74.— koronáig, silány minőségű 60.—66.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 82.—92.— koronáig, középminőségű 72.—82.— koronáig, silány 66.—72.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű —.— koronáig, középminőségű 64.—74.— koronáig, silány 58.—62.— koronáig. — Boszniai ökör, legjobb minőségű —.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, silányabb minőségű —.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, Magyar tehén legjobb minőségű 66.—74.— ko-

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, Egyéb gabonaneműk, Burgonya, Különlételemények. Includes sub-tables for different types of grain and potatoes.

Table with columns: Pénz, Ár. Allamadoosság közkölcsonok, Zaloglevelek, Elsőbbségek, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Gőzmalomok, Különléte vállalatok.

Table with columns: Pénz, Ár. Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Gőzmalomok, Különléte vállalatok, Sorjegyek, Pénznemek és váltók.

ronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 56.—64.— koronáig, silányabb minőségű 50.—54.— koronáig, Tarka tehén legjobb minőségű 74.—80.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 64.—68.— koronáig, silányabb minőségű 52.—64.— koronáig. Bika legjobb minőségű 70.—80.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 66.—70.— koronáig, silányabb minőség 60.—62.— koronáig, Bivaly legjobb minőségű 54.—62.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 48.—52.— koronáig, silányabb minőségű 44.—46.— koronáig, Kincsonozni való marha — koronáig, Növendékmарha — koronáig, Boszniai tehén legjobb minőségű — koronáig, középminőségű 56.—66.— koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Mind 100 kilónként elősúlyban.

Birkavásár. (1907. június hó 24.) Felhajtott: 850 darab birka. A vásár élénk volt. Következő árak jegyzeteltek: (levonás nélkül.) Hízott ürüért (nyírott) kilónként, elősúlyban, legjobb minőségű 68.—72.— koronáig. Kosokért legjobb minőségű 50.—62.— koronáig.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 27-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 136—137 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül) — fillér. Közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillér. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér.

Sertéslétszám: 1907. évi június 25. napján volt készlet 37391 drb., 1907 június hó 26-án felhajtott 163 darab, 1907 június 26. napján elszállított 221 darab, 1907 június 27. napjára maradt készletben 37333 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 27. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 311 darab sertés, 29 darab süldő, — darab malacz, összesen 311 darab sertés, 29 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1816 darab sertés, 25 darab süldő, — darab malacz, összesen 2128 darab sertés, 54 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1516 darab sertés, 45 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 611 darab sertés, 9 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 108—114 fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 104—106 fillér, ételsúlylevonással 130—140 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 110—112 fillér, ételsúlylevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — koronáig, ételsúlylevonással — fillérig, könnyű 220 kg.-ig 66 — korona ételsúlylevonással 130—140 fillérig. — Belföldi süldő 66 — korona. Horvát süldő 80—100 korona. A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 27. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vadászly Jenő közalapítványi címzetes erdőtanácsost valóságos közalapítványi erdőtanácsossá, Janatka József közalapítványi címzetes erdőmestert valóságos erdőmesterré, Hinfel György közalapítványi erdész közalapítványi főerdészre, Czillinger János közalapítványi erdészjelöltet közalapítványi erdészre, Klauszberger József közalapítványi erdőgyakornokot közalapítványi erdészjelöltté, az igazságügyminiszter Novák Zoltán ungvári járásbírói telegkönyvi átalakító díjokot a lőcsei törvényszékhez irnokká, a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Kiss Béla pesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgakornokká a pécsi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Berényi Sándor zilahi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgakornokká nevezte ki a zilahi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez és a nagybecskereki törvényszékhez Pencz Péter tartalékos cs. és kir. szekerészkáplár, mentelmi állomásvezetőt III-ad osztályú hivataloszólvá nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatási miniszter Balló Emil kecskeméti állami főreáliskolai rendes tanárt és Handmann Adolf kassai állami főreáliskolai rendes tanárt kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. A kovásznai járásbírósnál irnoki állásra 4 hét; — a zilahi járásbírósnál albirói, a kunszentmártoni járásbírósnál telegkönyvvezetői, a kőhalmi, a dicsőszentmártoni, a kovásznai és a balázsfalvi járásbírósnál telegkönyvi átalakító-díjokot, a dési és a szegedi pénzügyigazgatóságok körében pénzügyi szemlézői állásokra 2 hét alatt adandók be pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

		június 26. június 27.		június 28. június 27.			
		m é t e r		m é t e r			
Inn	Shárding	3.80	2.05	Tisza	M.-Sziget	0.00	0.10
Duna	Passau	4.68	4.80		Tekéháza	0.55	0.67
	Linz	2.85	1.72		V.-Namény	0.62	1.52
	Bécs	2.04	2.24		Tokaj	1.22	1.42
	Pozsony	3.44	3.77		Tiszafüred	1.86	1.66
	Komárom	3.80	4.52		Csongrad	1.48	1.45
	Budapest	3.38	3.66		Szeged	2.85	2.29
	Paks	2.91	2.98		T.-Ecsse	2.58	2.48
	Mohács	4.40	4.80		Titel	4.28	4.22
	Gombos	5.80	5.24	Ondava	Hoór	0.60	0. —
	Ujvidék	4.04	4.58	Tapoly	Bárfa	0.40	0.40
	Pancsova	3.88	3.76	Éodrog	Ladmócz	2.82	2.74
	Orsova	3.95	3.83	Sajó	Zsolca	2.02	1.96
Horva	Morvafalu	0.85	1.05	Hernád	H.-Németi	0.61	0.49
Vág	Zsolna	1.08	0.88	Bereityó	Margitta	0.31	0.80
	Trencsén	0.00	0.70		B.-Ujfalu	0.37	0.86
	Szered	1.32	1.22		Csucsca	0.38	0.32
Rába	Szt.-Gothárd	0.30	0.30	Körös	N.-Várad	0.19	0.14
	Sárvár	0.88	0.92		Bolányes	0.44	0.40
	Győr	8.15	8.48		Tenke	0.01	0.04
Dráva	Várasd	2.46	2.25		Gurahonc	0.59	0.50
	Zákány	1.18	0.88		Borosjenő	0.10	0.05
	Bárcs	1.90	2.12		Békes	0.70	0.74
	Eszék	3.10	3.28		Gyoma	1.65	1.50
Mura	M.-Szordah.	1.48	1.82	Maros	Gy.-Fehérvár	0.54	0.44
Száva	Zágráb	0.00	0.80		Branyicska	1.36	1.20
	Sziszék	0.96	0.84		Soborsin	0. —	0. —
	Mitrovicza	2.80	2.64		Arad	4.16	0. —
Szamos	Décs	0.02	0.12		Makó	1.02	1.26
	Szatmár	0.72	0.70		K.-Kostély	0.93	0.88
Kraszna	N.-Majtény	0.00	0. —	Temes	Kiszató	0.85	0.84
Latorca	Munkács	0.20	0.18	Tege	Temesvár	0.16	0.16
Laboreza	Homonza	0.40	0.32		Bocskercuk	0.59	0. —
Ung	Perceseny	0. —	0. —				

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése
1907. június 27-én reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő jobbra derült és csekély kivétellel száraz volt. A hőmérséklet lényegtelentül változott és maximuma Debreczenben és Nagy-Enyeden 28 C°, minimuma Tátrafüreden 5 C° volt. Budapestest tegnap este 7 óra 5 perctől 7 óra 33 percig gyenge távoli rengést jelzett a szeizmograf.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg, száraz és tulnyomóan derült idő várható.

Állomás	Lágyonulás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet		Csapadék mm		Hőmérséklet min.
				max.	min.	max.	min.	
A.-Szlátina	65.6	+16.6	W	2	0	—	24	10
Ungvár	65.8	+15.8	N	2	0	—	25	11
Késmárk	66.2	+11.5	W	1	0	—	21	9
Losoncz	66.3	+16.8	WSW	3	0	—	23	10
Ógyalla	66.1	+16.3	W	1	0	—	21	10
Budapest	65.8	+18.4	NW	1	0	—	22	14
Herény	66.7	+16.5	W	1	0	—	24	15
Keszthely	66.5	+20.0	W	1	0	—	25	18
Pécs	66.5	+19.0	NW	1	0	—	25	15
Zágráb	66.5	+17.4	SE	1	0	—	25	15
Fiume	66.7	+21.0	N	1	0	—	26	13
Szeged	66.1	+20.0	NW	2	0	—	26	9
Temesvár	65.5	+21.8	NE	1	0	—	28	5
Nagyvárad	65.1	+16.2	NW	1	0	—	26	12
Kolozsvár	65.9	+15.3	W	1	0	—	24	16
Nagyszéchen	65.1	+17.1	N	1	0	—	24	16
Szatmár	—	+18.8	S	1	0	—	24	8
Eger	—	+17.0	E	3	0	—	23	11
Arvavárja	—	+11.0	W	0	0	—	15	11
Solnocszánya	—	+13.8	NE	2	0	—	17	9
Komárom	—	+18.4	NW	1	0	—	22	11
Magyar-Ovár	—	+16.3	SW	1	3	—	21	15
Sopron	—	+17.0	W	2	0	—	20	12
Eszék	—	+19.0	W	2	0	—	27	14
Cirkvenica	—	+18.7	E	2	0	—	28	16
Debreczen	—	+18.7	W	2	1	—	27	13
Kecskemét	—	+18.7	W	2	1	—	27	13
Grosháza	—	+19.0	NW	4	0	—	26	16
Arad	—	+18.2	N	1	0	—	27	12
Zsombolya	—	+18.2	N	1	0	—	27	12
Versec	—	—	—	0	0	—	—	—
Drenkova	—	—	—	0	0	—	—	—

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Titkos betegségek
biztos és lelkismeretes meggyógyítására 24 évi szakorvosi évről tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvosudor spezialistát

Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít: Húgyvesztést, megömlést, hólyagbajt, fekélyeket, syphilist, férfi elgyengülést, cönfertiést, hátrzerint és idegbajt, bőrrázkótlást és minden női betegséget biztos módszerrel.

Budapest, 10., Károly-körút 10. I. emelet
Rendel d. e. 10—4 és este 6—8 óráig.

Vidékireket levél útján is biztos eredményre vezet azonnal a gyógyszerrel gondoskodik.

Munkásokat tetemes áron adományozni készül.

Mi módon csapják be

Diana-sós-borszeszt vásárló közönséget?

Először:

A vevő kér egy üveg valódi Diana-sós-borszeszt. Erre azután az illető kezes kedő elővesz egy üveg valódi Diana-sós-borszeszt és mialatt átadja a vevőnek, elkezdí ócsárolni a cikket és lebeszéli annak bevásárlásától, mialatt igen ügyesen már kéznél tart egy üveg saját készítményü sós-borszeszt, mely teljesen értéktelen áru, de amit roppant magasztalni kezd, míg a vásárló felül és tényleg megveszi az ilyen haszontalan utánzatot. Nagyon természetes, hogy az utánzat nem lehet olyan értékes, mint a valódi és így a vásárló be van csapva.

Másodsor:

A közönség kér egy üveg valódi

DIANA-sós-borszeszt

Az a kereskedő, ki ezt a cikket nem tartja, de minden áron ki akarja vevőjét szolgálni, kénytelen a vevőt lebeszélni ennek beszerzéséről és ajánl helyette egy másféle sós-borszeszt, nem törődik azzal, hogy az a másik utánzat a vevőnek bosszuságot okoz, mert hatásá nincs.

Harmadsor:

Akad olyan árusító is, ki a közönségtől visszavásárolja az üres Diana-sós-borszeszt üvegeket 4 fillérért és maga tölti meg közönséges utánzattal; jól bebugja, lepecsételi és hasonló papirosba csomagolva újra eladja. A közönség, miután felületesen nézi meg a csomagolást; akkor látja, hogy alaposan becsapták, mikor kinyitja az üveget, elkezdí használni és a várt hatás nem mutatkozik. Nagyon természetes, hogy ilyenkor azt hiszi, hogy ő a valódi Diana-sós-borszeszt használja.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Nincs örök érzés...

Nincs örök érzés!... Óh, a perc
Gyors szárnyán minden elsuhan —
Egyszer lesz idő, hogy te sem
Szeretsz már engem, kis fiam.

Igy lesz ez egyszer, jól tudom.
Kihűl irántam kis szíved
És szeretetem szűk köréből
Más világok közé siet.

Hiába is lázonganék,
Hogy vérem vagy: a vér! a vér!
Jól tudom, hogy lassan keringve
Az is majd más irányba tér.

Mig édes, drága gyermekarczod
Él akkor is szívembe bent,
Te nem látsz bennem mást csupán
Egy zsémbes, öreg idegent...

Pakots József.

(Faóriások.) Sok hatalmas nagyságu vén fa ismeretes ugyan hazánkban is, mindezek azonban apró cserjék azon 5-6000 éves faóriásokhoz, amelyek Kaliforniában most is teljes egészségben tenyésznek tovább. A fenyő-félékhez tartoznak ezek a csodafák: számuk hetven körül van s most már állami oltalom alatt állanak, hogy a kapzsi emberek el ne pusztíthassák az ősvilág eme bámulatos maradványait, amint nehányval már csakugyan megtették. Ezen említett fák közül különösen három nagyhiűt, amelyeknek a környékbeli nép külön neveket is adott. Az egyik neve: „Erdők atyja“, a másiké „Erdők anyja“, egyet pedig „Szürke óriás“-nak hívják. Ez utóbbi fa derekának kerülete 29 méter s csak 60 méternyi magasságban kezdődnek az ágai, amelyek egyre-másra 6 méter kerületűek. Több óriás fában hatalmas odvak vannak, melyek néha oly terjedelmesek, hogy az embernek nagyon kényelmes, szobákra osztható lakásul szolgálhatnak. De az ilyen odu a fa nagyságához képest oly kicsiny, hogy a fa egészségére semmitféle befolyással sincs,

annyi az az óriásnak, mintha a mi fáinkon a harkály egy-egy lyukat vág, amelybe valami bogár beleköltözik. Egy ilyen fában olyan odu van, hogy abba kényelmesen be lehet lovagolni és a lóval meg is fordulni benne. Egy ledől óriás fa belseje pedig kipudvásodván, most hatalmas csövet képez, mely holmi alagutnak is beillik. Ennek a törzse belsején egész hosszában végig ment egy utazó társaság s az egész különös uton még a legmagasabbnak sem kellett a fejét sehol meghajtani. Néhány évvel ezelőtt egy ilyen óriás fát kivágtak azért, hogy a new-yorki muzeumba szállítsák. Természetesen nem az egész fát, mert hiszen az lehetetlenség lett volna, hanem csak egy részét, a törzsből egy darabot, bár ezt az aránylag kis részt sem lehetett egy darabban elszállítani, hanem több felé szétvágva; s csak a muzeumban állították aztán ismét egybe. Ez az óriási fa 100 méternél magasabb volt, törzsének kerülete körülbelül 92 méter. A munkások először is a törzs alsó részéről a majdnem fél méter vastagságu kérget fejtették le s úgy fogták hozzá a kivágáshoz. Vágták aztán napokig, de végre is belátniok kellett, hogy fejszével lehetetlen a roppant törzset átvágni. Más gondoltak hát ki: több négyméteres hosszúságu vas-tag furót csináltattak s ezekkel furkálta őt ember 22 napig két oldalról a fát, hogy így majd valahogy áttörök a derekát, de az öreg fa nem tárgított s hatalmas lombjai büszkén zúgtak tovább is odafönt a magasban. Az emberek már félbe akarták hagyni a sikertelennek mutakozó munkát, midőn egyszerre nagy vihar támadt, mely aztán a munka 25-ik napján szörnyű recsegés-ropogás közt kidöntötte a meggyöngyült dereku óriást, amely, amint aztán évgyűrűből meg lehetett állapítani, 3000 évesnél idősebb volt.

(Pénztelen nemzet.) Oroszország tífiszi kormányzóságának tioneti kerületében körülbelül hétezer lelket számláló néptörzs lakik, mely a pénzegység használatát ma sem ismeri és árujért, munkájért pénzt nem fogad el. A csevizurok értékegysége a tehén (10 rubel). Négy tehenet adnak a kanczalóért és hatot a csödörért. Igazságszolgáltatásuk elég sajátos. Az emberlést, rablógylakosságot a megölt rokonai boszulják meg. Verekedésért, súlyos testi sértésért a törzs vénei nem zárják el a büntést, hanem bírságot rónak rá. Az agyvelőig ható koponyabeérés ára tizenhat tehén, míg, ha valakinek a homlokát megszurják, azért a bírság három kos (7 rubel, 29 kopek.) — Drákó idejében még a görögök sem ismerték a pénzt, ők is barokban állapították meg a bírságokat. Az első

pénzt Mózes említi. Ennek a sekei nevű pénzdarabnak a mintáját a zsidók a templomban őrizték (1 sekel = 6 tehén = 4 drachma = 1 frt 60 kr.) (A veszettség felismerése.) A kutyának a veszettségét boncolás alkalmával legbiztosabban a gyomorban talált mindenféle idegen anyag (kavics, föld, fadarab, fű stb.) jelenlétéből lehet megismerni, melyeket a veszett állat deliriumában és harapós mániájában szed fel gyomrába. Egyéb biztos anatómiai jele a veszettségnek nincs. Igaz, hogy ilyen idegen anyagokat a kutyának némely más betegségében is lehet találni pl. gilisztásgátnál, nyavalyatörésnél stb., de ez a ritkaságok közé tartozik. Ha valamely kutya sok más kutyát vagy állatot, embert összemar és boncolat alkalmával a fentemlített idegen anyagok vannak a gyomorban: a kutya veszett volta a legnagyobb mértékben valószínű; amit bizonyosnak lehet venni akkor, ha az ilyen kutya agyvelejéből kis részt házinyulnak agyvelejébe oltunk, mely az oltás folytán, ha a kutya csakugyan veszett volt, 14-21 nap múlva megvész és 3-4 nap alatt elpusztul. A veszett kutya a veszettség kezdeti szakában issza a vizet, később, mikor állkapczái már benuznak, nem issza, mert nem tud nyelni. A veszett kutya marta ép kutyákat 40 napig kell megfigyelni, mert a marás után addig még mindig kitörhet a veszettség.

(Az első gőzmozdony.) Az „Invicta“ nevű régi mozdony, amelyet maga a nagy Stephenson állított össze 75 évvel ezelőtt, most ajándékozás útján Canterbury város tulajdonába került. A rendkívül becses, de nagyon rokkant ereklyét a város egyik kapuja mellett külön téren helyezték el és ott ünnepélyesen leleplezték, mint olyan emléket, amely necsak alkotója dicsőségét hirdesse, hanem Angliát is, amely megajándékozta a világot a vasutal. — Az öreg mozdonyt 1830-ban használták legelőször a személyforgalom lebonyolítására.

(Illatos pillangók.) A nappali pillangók között akad sok olyan, amelyek állandóan átható, rendezen kellemes illatot áraszt maga körül. A természet különösen a himeket ajándékozta meg azzal a tehetséggel, hogy beillatozhassák az őket környező levegőt, így akarván megkönnyíteni a himlepkék csábító művészetét. A délafrikai pillangók között nagyon sok olyan is akad, amelyek az illatos növényekéhez hasonló szagot áraszt maga körül. Sok lepke kellemetlen, átható szagu, míg viszont akad akárhány olyan is, amely rendez körülmények között nagy büzt áraszt szét, de a pározás idején idegizgató illattal csalogatja a nőstényt.

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Írta: THOMAS W. LAWSON.

12

Bob szinte izzott a lelkesültségtől. Három hónap óta először. Midőn látta, hogy én minden ellenvetés nélkül mindez ideig meghallgattam — így folytatta:

— Nos Jim, én tudom, hogy Washingtonban kezdenek vásárolni. Én az egészet, ami csak megtudható volt, magam fürkésztem ki és azért hasznomra fordíthatom, amennyire csak nekem tetszik. Az egész dolgot megbeszéltem Sands Beulahval és elhatároztuk, hogy magunkat belevetjük az ügyletbe. Neki az egyenlege 400.000-en áll és én igyekezni fogok azt minél vékonyabbra kinyújtani, 10.000 darab részvényt veszek az ő részére és 10.000 darabot az én részemre. Ha te is hajlandó volnál 20.000 darabot átvenni, akkor az nagy teret adna nekem a játszáshoz. Én tudom, hogy te soha nem spekuláltál Jim az üzlet részére, de ugy gondoltam, hogy talán személyesen részt vennél benne.

— Jól van Bob, most az egyszer elhatározott szándékomtól elállok. Sőt én többet is akarok tenni: Egy milliót bocsátok rendelkezétekre és te 70.000 részvényt vásárolhatsz a részemre. Akkor átvehetsz 100.000 darabot és az utolsó 50.000-et akkor mozgató erőnek használhatod ki.

Mióta a Randolph et Randolph cégbe léptem, nem spekuláltam részvényekkel, általános és különböző okokból nagyon ellene voltam az ilyenfajta üzleteknek. De átérttettem és tudtam, hogy Bob miként rendezte el már az egész dolgot és tudtam, hogy alapos tartalék-alapra is van szüksége, ha esetleg a „Sisztema klick“-kel kerül ő a közésbe. Mert ha azoknak a terveit bol... minden erővel rafta

lesznek, hogy lenyomják az árfolyamot és így Bobot kizavarják a területről.

Bob tudta, miképen vélekedem a tervéről és közönséges körülmények között sohasem egyezett volna bele, hogy az ő rizikóján én is részt vegyek. De a mostani esetben annyira szíven fekkdt, hogy a virginiaikon segítsen, hogy ajánlatomat szó nélkül elfogadta.

Köszönöm Jim, mondta bensőségesen és aztán még így folytatta:

— En persze nagyon is jól tudom, mi jár a fejedben, de azért mégis elfogadom ezt a baráti szivességedet. Mert ennek a dolognak muszáj sikerülnie! Tudom nagyon jól, hogy csak azért veszel részt az üzletben, hogy rajtunk segíts. És tudom, nem lesz neked kellemetlen az a tudat sem, hogy a te 50.000 részvényed inkább csak biztosítéka az üzlet sikerének és nem a haszonra vársz. És miss Sands sem kifogásolhatja a szereplésedet, mint akkor az aláírásnál, mert hiszen itten te is fogsz részesedni.

A következő nap a cukor nagyon élénken indult a tőzsdén. Bob megvette az összes részvényeket, amik csak kaphatók voltak, és a vásárlást rendkívül ügyes módon eszközölte. Amikor a gong a tőzsde zárást jelezte, Sands Beulahnak 20.000 darab részvénye volt 115 átlag árért; Bobnak és nekem 30.000 darabunk volt 125 átlagárért. A tőzsdefolyam pedig 132 árfolyammal és élénk kereslettel zárult. Miss Sandsnak 20.000-re 340.000 dollár nyeresége volt, míg a mi 30.000-ünk a zárjelentés után 210.000 dollár nyereséget mutatott. Az összes cégek, kiknek drót-összeköttetésük volt Washingtonban, szinte verekedtek cukorért, amint emelkedni kezdett. És ugy látszott, hogy az árfolyam felmegy a Bob által jelzett 175 dollárra. Akkor miss Sands 1.200.000 dollár nyereségben lett volna.

Bob magánkívül volt örmében. Nálunk ebédelt és mialatt megfigyeltem, a szívem vereése megakadt arra a gondolatra: Ha valami történik és Bob terveit dugába dőlnek!

Igazán megható volt látni azt a nagy örö-

met, amit érzett. Olyan volt, mint egy gyermek. Az utóbbi három hónap visszatartott keservét, bánatát lerázta és majd kicsapongásig volt, majd egyszerre elkomolyodott. Amikor ebéd után együtt ültünk a könyvtárban kávé mellett, odahajolt a feleségemhez és így szólt:

— Randolph Katalin és te Jim, hiszen fogalmuk sincsen, nem is lehet, hogy az utolsó hónapokban milyen kinszenvedést álltam ki, és most... hát már nem virrad meg a holnap nap, hogy belevethessem magam a kavarodásba és végeredményre juttassam a kieselt tervemet — és akkor hazaküldhetem a leányt az apjához, hazaküldhetem együtt a megmentett vagyonnal!

— Szerettem volna, ha sürgönyöz a bírónak, hogy van némi remény. És ő, a lánya szerencsés eredménnyel fog hazatérni. De ő nem akarta ezt semmi áron. Olyan csodálatos egy leány! Ma még csak a szempillája sem rezdült, az érverése pedig éppen nem volt sebesebb, mint más alkalommal. Mióta itt van, egy szó biztatást nem irt még haza, csak azt jelezte az apjának, hogy üzletei egészen jól sikerülnek neki.

— Ugy látszik megegyeztek még odahaza, hogy az egész ügy folyamatáról nem ír semmit, és majd ha haza jön, két szóval mondja el az eredményt. Vagy „megmentve“ vagy „elvezett“.

Hiszzen lehet, hogy tulajdonkép igaza van neki. Azt mondja ugyanis, ha reményeket keltene az apjában és azok megsemmisülnének, azt nem tudná túlélni.

Bob szakadatlanul beszélt. Egyik beszéd-tárgyról a másikra ugrott át, de végeredményben mindig visszatért Sands Beulahhoz, a holnapi nagy naphoz és a nyerendő nagy összeghez. Végül olyan izgalomba esett, hogy nem bírta már a szíven viselt nagy terhet elhallgatni és még mielőtt Kate vagy én sejtettük is, mi következik, szembe állt velünk és így szólt:

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1907. június 28-án.

Nemzeti Színház

Zárva

M. kir Operaház

Zárva

Vígyszínház

Bernát.

Énekes bohózat 3 felvonásban

Irtá Heitai Jenő.

Bernát Hegedűs
Bernátné Kertész E.
Turkó Tihanyi
Cicay-Panni Kornai B.
Dr. Cserebilly Góth
Dr. Akos Sarkadi
Karvainé Kiss I.
Wolgemuth Vendrei
Tábornok Szerényi
Fentelci Tanay

Kezdeté fél 8 órakor

Királyszínház

Öre Gábor Budapesti.

Látrányos fővárosi életkép, enek-
kel és hánczsal, 8 képben. Irtá
Vörö György.

Göre Gábor Németh
Lependi Lidike Fedák S.
Tseh Árpád Szirmai
Bütyök Elvira Tamoki L.
Stanczi Szentgyörgy
Franczi Szegedi E.
Kátsa cigány Csizser
A szanatórium igazgatója Papp
Váro Váro
Budi Rákai
Hangszergyáros Köröndi
A lisztos bohócz Z. Monár
A cilindres bohócz Tarnai

Kezdeté 8 órakor

Főv. Nyári Színház

A vörös talár.

Dráma 4 felvonásban, Irtá Brieux.

Kezdeté fél 8 órakor

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irták
Leon és Stein. Zenéjét szerzette
Lehár Ferencz.

Zéta Papp
Valócienne Batizfalvi
Danilovics gróf Ráthonyi
Glavari Hanna Küry K.
Rosillon Camil Bálint B.
Bogdanovics Abonyi
Sylviane Talian A.
Frásková Orloy F.
Kromow Káráry
Olga a felesége Szentgyörgy
Raul de St Broche Bezerédj

Kezdeté fél 8 órakor

Városligeti Nyári Színház.

A bus özvegy.

Parodisztikus bohózat 3 felvo-
násban Irtá; Feld Mátyás. Zené-
jét: Faragó Jenő versszövegére
szerzette: Barna Issó.

Széphegy Róza Láng Elő
Dosztalok Dandlő. Forenczy K.
Vig Miczi Turcsányi O.
Lejár Ferencz Virágh Jenő
Pisztoly Balambér Bihari Béla
Egy tisztességes nő Dobos M.
Szép Tóni Vándori K.
Pinka Dani Szabó Lajos

Kezdeté fél 8 órakor

Urania Színház

Zarva

Apollo színház

Telefon 68-39.
A „Mezőgazdasági Múzeum”
megnyitása 1907. június 9-én.
Az „Apollo Színház” saját fel-
vétele. A piramisok hazája. Fel-
tekenység egy kalap miatt. Tá-
madás „Dreadnought” a világ
legnagyobb csatahajója ellen.
Ragados szerelem. (Egy meg-
történt eset.)

Modern utonállók
Amerikában.

Szűnet alatt „Egophon” hang-
verseny. Színházis újonság,
először Budapestben.
Kezdeté 8 órakor.

Büdöskő - fürdő

(Szmrák)

egyike a kontinens legerősebb és leggyógy-
hatásosabb kénes fürdőinek. Fekszik Nyitra-
megyében, Szenicz mellett, posta: Szenicz.
A morvavölgyi vaspályán az állomás **Holics**,
a magyar északnyugati vaspályán **Szenicz**,
ahol a bérkocsik rendelkezésre állanak.

WEIGL-FÉLE
KIRÁLY GYÖNGYE

kapható minden elsőrangú kávéházban és káoszínóban.
WEIGL JÓZSEF
bornagykereskedő és termelő Budapest-Sri-Endre.
Iroda és vezérképviselőség: **KALLAI JERŐ**
Budapest, Dávid-utca 1. sz.

A „BALATONPART”

társadalmi, közgazdasági, szép-
irodalmi és tanügyi hetilap,
a balatonvidék
legelterjedtebb lapja,
előfizetési ára negyedévenként
csak 2 korona.

Hirdetéseik rendkívül olcsók.
Előfizetések és levelezések a
„Balatonpart” kiadóhivatalához
Somogy-Kéthelyre címzendők.

Egész finom
uri öltönyök és felöltők

elsőrangú hazai és külföldi kelmékből
mérték után **40 és 50 koronáért**
Mechlovits és Fái törv. bej. cég.
Budapest, V. Váci-körút 76 szám.
Pontos kiszolgálás — **Külföldi szabás** — Saját
műhely. — **Vevőink ruháitát egész év-
ben rendben tartjuk.**

Pályázat.

A Délmagyarországi Természettudo-
mányi Társulat nyílt pályázatot hirdet egy
a „Delibáti homoksvatag floráját vagy
Temesvármegye vízi növényeit rendszeresen
és önállóan tárgyakó műre.

A pályadíj 1000 K.

A pályázók munkájuk vázlatos és a mű struktu-
ráját pontosan feltüntető tervezetét f. évi dec. 31-ig a Dél-
magyarországi Természettudományi Társulat főtákarához
(Dr. Steiner Simon főrealiskolai tanár, Temesvár) nyújtsák be.
Az a szerző, kinek tervezete elfogadatik, megbízást
kap a bemutatott terv alapján a mű megírására. E művet
1910. dec. 31-ig köteles a tenni címre benyújtani.
A jutalmat a mű benyújtása után kapja meg. A
nyertes pályamű a társulat tulajdonába megy át és an-
nak kiadványaiban jelenik meg. A kutatások alkalmával
eszközölt gyűjtés egy példányát a Társulat múzeumának
tartozik átadni a nyertes mű szerzője, hol az a gyűjtő
neve alatt fog elhelyeztetni.

Temesvár, 1907 június 20.

A Délmagyarországi Természet-
tudományi Társulat.

D. FÉVRE-féle szódavíz készítő-gép,

mellyel bárki folyton könnyen a legtisztább,
friss, egészséges és olcsó kellemes üdítő
italokat, szódavízot, mesterséges ásványvízot,
bármilyen gyümölcszörp-gazozást, kefirt (kénsav-
vas tej), szénsavas hideg teát nyáron megbecsül-
hetően egészséges hűsítő itál, pezsgőt, pez-
sgőmentőt, spricort, stb. készíthet. A szén-
sav vegyüztia. A kezelés egyszerű. Kényelmes,
Orvosok által rendeltetik.
6 12 18 24 30 deciliter tartalommal
500 8.80 11.- 13.80 15.50 forint
A készítéshez szükséges kitűnő minőségű bor-
kősavat, 500 grm. és szódabikarbónát 600 grm.
tartalmazó csomag ára frt 1.70
E. Theissler Paris, a valódi Fèvre-féle
szódavíz gépek egyedül készítője. — Egvo-
dúli főraktár Magyarországon
Kertész Tódornál, Budapest, IV., Kristóf-tér
nagyban és egyenként. Nagy képes nyári és sport-
útréjzök kívánatra ingyen és bérmentve. 90176

Luser-féle turista-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer
tyúkcsont, szemölcs és a ta-
valamint a szark bűzkom-
nyadással, továbbá min-
demennyi bőrelsaru-
sodás ellen. A ha-
tását jóállás
váltatták.
E tapasz csak egy nagyüzemben készült és pedig átlagonként 1.20 kor.
Mindig hátországban LUSER-féle turista-tapasz kérem.
Központi
székh. raktár
SCHWENK L.
gyógysz. Műhely-Bécs.
Csak akkor valódi, ha
minden használati utasítás
és minden tapasz a mellettes
védjeggyel és aláírással el van
látva, azért is erre ügyelni kell.
1 doboz ára 1.20 K. vidékre 1.65 K.,
előzetes bekládás mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer-Budapest, Király-utca 12.
és Andrássy-ut 26.

Ujdonság! • Most jelent meg!

az Athenaeum irod. és nyomdai
részvénytársulat kiadásában
Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

MAGYARORSZÁG LEPKÉI.

TEKINTETTEL EURÓPA TÖBBI OR-
SZÁGAINAK LEPKE-FAUNÁJÁRA

a BERGE-féle lepkekönyv képeivel

— Irtá —
ABAFI AIGNER LAJOS.

— A szöveget átnézte —
DR. HORVÁTH GÉZA.

51 táblán 935 színes és 14
szövegek közötti képpel.

Ára díszes egész-
vázsonba kötve **30 Kor.**

Megrendelhető a kiadóhivatalban, vala-
mint minden hazai könyvkereskedésben.

ŐS-BUDAVARA

Friedmann Adolf igazgató.
Ma, pénteken, június 28-án.
A nagy varieté színpadon szenzációs attrakciók.
DARLUS YANA PAUL SANDOR
francia kéttős. miniatűr cirkusz.
ROYAL BREWSTER
kanadai leánycsoport.
Még csak rövid ideig! — Még csak rövid ideig!
THEISEN PAULA stb.
Folies Comique Uj! A pénzszelvélhordó,
Moulin Rouge. Kinematograf, szenzá-
ciós képek. Fontaine Lumineuse, hon-
o o o védzenekar stb. stb. o o o
Belépődíj este 9-ig 60 fill. azontúl 1 kor.
Mérésékeltjegyek a tőzsdékben kaphatók
PARISIANA.
Szombaton, június 29-én kerül először színpadra Henry
Lavedon szenzációs műve: **Az ágy.**

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett.)
Egész éjjel nyitva! — Minden időben friss meleg ételek.
— Női kiszolgálás! — Kellemes szeparék! — Az éjjeli
világ találkozó helye!

A világ legjobb
sérvkötőit, háskötőit, mülábat stb.
készíti a külföldi első spe-
cialistánál tanulmányozott
orvosi műközterés
Vitaris Béla
Budapest, Rákóczi-út 86. szám.
Nem üzlet. Bent az udvarban földsz. 8.

TELEFON 81-01. **István-uti** TELEFON 81-01.

szanatorium és vizgyógyintézet

Budapest, VII., Hungária-körút 9: szám.
az István-ut torlatánál.

Legmodernebb berendezésű ujonnan épült magánygyó-
gyintézet sebészeti, női és belsőbajok részére. — Vizgyógy-
intézet bejáró betegnek részére. — Villamos fény-, szén-
sav- és napfürdők. Svéd gyógytornaszat. — Röntgen-
Nagyon mérsékelt árak. — Állandó orvosi felügyelet.
Külföldi ellátás

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka!

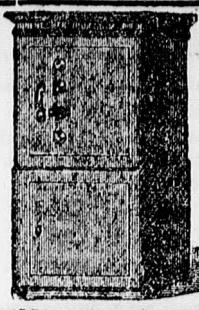
- Divatos, könnyű, angol belés-nélküli sacco-öltöny 50,40, 36-os K 29.—
- Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes 24.—
- Lüsterkabát irodai célokra 6.—
- Mosóöltöny 10.—
- Fehér nadrág 6.—
- Tennis-nadrág 9.—
- „Record“ pehely könnyű nyári gummiököny, 15 cm széles táskában 21.—

csakis

8109

KOCH

Testvéreknel, Budapest, legnagyobb férfi-, nő- és gyermekruha-áruháza Károly-körút 26.

Pénzszekrények

egy darabból álló könnyűlegelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

özög pénzszekrénygyártó és trezoréptőlöntézetelnek magyarországi vezérképviseleténél:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 4.

Képviselek minden városban keresztetnek.

ARÉGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezeteket cserélőképen átveszünk.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest-Vác és Nagymaros között.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 16-ával kezdődőleg további intézkedésig minden vasár és ünnepnapon rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között.

Indulás Budapest-Petőfitérről	8:00 órákor délelőtt és	2:30 órákor délután
„ „ —Battyhánytérről	8:05 „ „ „	2:35 „ „
„ „ —Obudáról	8:20 „ „ „	2:50 „ „
Erkezés Vácra	10:00 „ „ „	4:30 „ „
„ Nagymarosra	11:00 „ „ „	5:30 „ „
Indulás vissza Nagymarosról	11:30 „ „ „	8:00 „ este
„ Vácra	12:15 „ délelőtt	8:45 „ „
Erkezés Budapest Obudára	1:10 „ délután	9:40 „ „
„ Battyhánytérré	1:25 „ „	9:55 „ „
„ Petőfitérré	1:30 „ „	10:00 „ „

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők: Budapestről-Vácra vagy megfordítva I. hely —.40 fillér. II. hely —.30 fillér. Nagymarosra „ „ I. „ 1.— „ II. „ —.70 „ Vácra „ „ I. „ —.80 „ II. „ —.40 „

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivataltalok az I-ső osztályon féláron, katonák (legénység) II. osztályon féláron; a magy. kir. állami és udvari hivataltalok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menőt és térít-jegyek adtak ki:

Es pedig: Budapestről-Nagymarosra és vissza I. hely 1,50 fill. II. hely 1,20 fillér Vácra „ „ I. „ —.80 „ II. „ —.75 „

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátot; termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árrakkal és pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózás közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötő helye felett van. Ha e járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hirtelést fog közzétenni.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsóválaszték.

MÖLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát eltávolít minden fogfájalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását s a kellemetlen szájízét. — Egy üveg szájviz ára 40 kraj. szár, 80 kraj. szár, nagyobb üveg 1 forint 60 kraj. szár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nevesek hóhéddé teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek tovább terjedését is megakadályozza. Doboza 80 kraj. szár és 1 frt 30 kraj. szár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 35 kraj. szár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden fent elsorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.

os. és kir. udvari állatszerkesztés és gépész-szakkapcsolat gyárosnál.

Budapest, IV., Koronahéczeg-utca 2. Az országban mindenütt kapható.

VADASZFEGYVEREK

Elsőrangú

Amerikai * Lüttichi * Suhli * Weiperti

gyártmányok.

KÉPESFEGYVERÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENYEN

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, Rákóczi-ut 30. szám.

HAVI

részletfizetésre.

Midennemű férfi és női

nemi betegségek

ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujakor (Syphilis és férfiyengesség impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. KAJDACSÝ

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

rendelő-intézetét

Budapest, VI., Andrassy-ut 13. sz.

Rendel: 9 órától 4-ig és este 7-8-ig. — Levelekre válaszol, STÓGYszerekről gondoskodik. Levél útján is biztos siker.

Aki

nagybirtokot akar venni, az forduljon az Első Kispesti Ingatlanok adás-vételi Intézetéhez, Kispesti, Üllői-ut 89. Válaszbélyeg.

Most jelent meg! Ujdonság!

A nemi probléma (Sexuális pedagógia).

Gyakorlati tanácsok az erkölcsös nevelésre és a korai érzékiség leküzdésére.

Tanfőriak és szülők részére írta KEMÉNY FERENC

Az érzékiség elleni küzdelem könyve. — A legmodernebb és legaktuálisabb probléma. — A felvilágosítás kérdése. — Merész, szókimondó, úttörő munka. — Ara 1 korona.

Kiadja:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. szám.

Kapható minden könyvkereskedésben.

BIZTOS gyógyulást keresőknek

kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mind húgyszó és hólyagbajok, húgyszószűkítések, vizeleté savas, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphilis), az ontatórés utóbajoként fellépő idegbajok, korai férfierő elyengülés, bármily bőrképzések stb. nőknél fehérfolyás, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyóymódjával fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. csatlós főorvos országos híró és a legnépszerűbb 82 éve fennálló rendelő-intézetét

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este, idült húgyszó és hólyag bajok vizsgálata villamos húgyszóútkör segítségével. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakorvosi tanácsot nyernek, gyógyszeréről gondoskodik. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Dr. FÜREDI

v. kórházi főorvos, katonai, megyei és ker. pónztári főorvos, a medjide-rend lovagja stb.

Titkos betegségek

minden nemi, impotentia, nemi és női bajok, legképzettebb specialista, rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.

Vegyí és gőrcsői vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

E hirdetésí rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

jasználtak és ujak, rendkívüli olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Ideges és gyengefihetségű gyermekek nálam szakszerű oktatást és teljes ellátást nyernek. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Allást nyújtó Gabelsberger gyorsíró-nőiskolánk legközelebbi tanfolyamajulius 1-én okvetlenül megnyílik. Beiratkozások naponta

Gereben-Underwood Budapest, Kristóffér 2. sz. Németül tudók kedvezményben. 26665

Ringló-szilva,

kajszin-baraczk, válogatott, befőzésre és lekvárnak, bérmentve K. 3. — Spanyol megye, bérmentve, K. 3,60. Főzélékek, vajbáb, paprika, tök, ugorka, zöldborsó; kívánatra vegyesen szállítja postakosaranként Lillenthal F. Csongrád.

Házasságot

közvetít díszkréten a legmagasabb körökig Rónai Ignác, Szeged. Válaszbélyeg.

Perfekt

könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI, Sziv-utca 28. III. 34.

Két szép

szentkép aran keretben elutazás miatt igen olcsón eladó. Felső-erdősor 4. II. em. 15.

Szép két szoba

Rózsa-utca 1. sz. alatt kapu alatti bejárattal, irodának igen alkalmas, I. évi aug. 1-re kiadó. Bővebbet Dob-utca 74. sz. földsz. 9.

Németül

magyarul stenografáló hölgyek vagy urak átlag 120 — 160 korona havi fizetéssel díjtalanul elhelyeztetnek általunk. Mellékes, hogy az illetők mily iskolát látogattak és mily rendszer szerint stenografálnak. Jelentkezéseket díjtalanul tanítunk meg a Yost-gépen írni. Állásban levők tudásuk czímüket Yost-írógép részvénytársasággal, Erzsébet körút 9—11.

Egy teljesen

jó karban lévő Höcker féle magas nyomású 16 ló erős gőzgép eladó. Megtekinthető üzemb. Aradi-utca 8.

Izléses házi kosztot

keresek a Belvárosban jobb családnál. A jánlatokat „Tisztviselő” jellegével a kiadóhivatalba kérek.

Nyári lakás

3 butorozott szoba zongora használattal Török-bálinton azonnal kiadó. Bővebbet 10—4 óra között Aggteleki-utca 16. fsz. 6. szám.

Keresek

Budapest közelében egy 200—500 holdig terjedő birtokot bérbe. Leveleket kérem Grosz Géza Budapest, Gabonacsarnok küldeni.

Spanyol

nagy meggy, ananász-fajok, befőzésre, lekvárnak és rétesbe, postakosaranként 4 kor.-ért. Zöld dió, nemes fajok, befőzésre 3 kor.-ért. Szállítja Szabó G. gyümölcskivitele Csongrádról. 5376

Pénzkölosön

házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, személyhi felt

katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500

Kreditor bankiroda Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Szénaprést

veszek középszénért, Clayton-Schuttleworth-féle előnyben részesül. Klein József Budapest, I. Fehérvári-ut 53.

Egy nő

és egy férfi cselédet fel fogad Abkorovits József, Obessenyő.

Gyógytárom

eladó házzal együtt, Abkorovits József, Obessenyő.

Házeladás.

Ranktűreden egy 8 szobából álló szilárd anyagból épült teljesen jó állapotban levő lakás udvar és kerttel, házmeisteri lakással, iskola és pinccével egészen a fürdő telepen olcsó áron eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Pajkos Endre ev. ref. lelkész Abauj Beszter. 5375

Polgári iskolai

reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Zöldségféléket,

tököt, karalábét, cukorkaborsót, kelkáposztát, ugorkát, postakosaranként, vegyesen 3 koronáért szállí Szabó konyhakertészete Csongrádról. 5361

Jósnő.

ki a szegény nép segítségét tűzte ki céljául, teljesen ingyen jósol mindenkinél, ki erre levélben felkéri. Személyesen senkit sem fogad. Címe „Bombey”, Budapest, Rákóczi-ut 79.

Kajszin-baraczk,

csakis ananász-fajok, elsőrendű, befőzésre és lekvárnak, postakosaranként 3 kor. Zöld ringlót, nagyszemű, befőzésre 3 korona Szállítja: Szabó XII. gyümölcskivitele Csongrádról 5369

Bérmálási

ajándékul legajánlatosabb s legczélsezerűbb, ha arany, ezüst vagy ékszerarut vásárolunk. E cikkekeknek legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló Kohn Ede és társa utódai cég. Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

Urasági

butorokat, szönyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok. Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, ulti szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, börgarnitúrák és kárpitosfélékben Perssa, smyrna és más szönyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

Teljes biztosíték

mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalatokhoz. Ajánlatok K. I. jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Cseresnye

nagyszemű, kemény, ropogós, 5 kilós postakosaranként egy befőzésre, mint csemegének 3 koronáért, pószmeték 2 koronáért szállít Rottmann és Keller szállótelepe Kiskunhalas.

Vigyázzon,

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 721p

Veszek zálogcédlőket,

elzálogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Zálogcédlőket,

brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brilliantokért többlet fizetek, mint utjonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Síp-utca 8. 26316

Építkezéseket I

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol elnyösen elvállalja, telhermentes telkeket förtészésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 782

Csemege-juhturó.

Minden kereskedő, aki még nem vezette be a mi valódi, friss juhturókat, próba-rendelést tegyen. 5 kilós bödön 6 kor. bérmentve. Nagyobb vételnél külön árajánlat. Felső magyarországi hegyi juhturógyár, Nagy-Szlabos (Gömör-megye). 5373.

Butor :

Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Földes B. butortelepén, Kertész-ut. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Boroshordók,

ujak és keveset használtak, semminemű javítást nem igényelők, rögtön tölthetők, minden nagyságban és mennyiségben, ugyszintén ajtós ászokhordók, legolcsóbban kaphatók Klein Mór bor- és hordónagykereskedőnél, Budapest, VII., Rombach-utca 8. sz. 41447

Stenográfia

Díjtalan gyorsírás tanfolyam július havában díjtalanul tanulhat. Gabelsberger rendszerű magyar és német gyorsírászatot, ugyszintén gépirásat az összes rendszerű írógépeken az oklevél gyorsírótanároktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskolában. Levelezés és vitairás tanfolyamok. Tanítás reggel 7-től este 9-ig. Beiratások egész napon át az intézet helyiségeiben VII., Kazinczy-utca 8. I. 39. Össze nem tevéstendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolczer-szerű iskolával.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szönyegeket, kényserítő körülmények miatt eladók: mahagoni hálósobák 180 frt., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt., nagy perzsaszönyegeket, lámpák, 3 águ villany 14 frt., Arverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcali sarokpincze. 26616

Ki a YES-OUI-SI

ezt a lapot megrendeli, látva minden megöröklés nélkül és onálónan is

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyödrövenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal Budapest, Andrássy-út 97. szám.

The Berlitz School

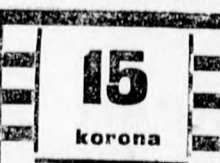
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, külön is) az illető nemzetiségű tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókval, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltnék. 139

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszusz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma

butorraktár, 739 Budapest, VI., Kertész-ut. 50. sz. (Király-utca sarok.)

3 maradék férfiruha szövet.

szürke, barna és drapp, a maradékok 3 méteresek 3 férfiruhára elegendő, szétküldi utánvétellel

Az Orsz. Pozitív Áruház. Budapest, Rottenbiller-ut. 4. sz. Minták nem küldetnek.

BUTOR

uj és használt modern háló-, ebédlő-, ulti-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszönyegeket veszünk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezeltött Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiaival szembe. TELEFON 14—09

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségét, önkéntestül és bármely osztályvizsgára. GOITEIN KÁLMÁN, Mátyás-tér 17. sz. 276

Alkalmi zongoravétel

rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 frt. Piano 180 frt.

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-ut. 53. szám.

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgalatai a parlamenti gyorsíróda főnökeinek elnökleite alatt, parlamenti gyorsírótanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közérnyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület vezetett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozní és telefonon kérdészködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél” VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24—47.

Urasági butor

Eladók és veszek; mahagoni hálósobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és smyrna szönyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás! IV., Semmelweis-(Ujvilág)-utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17—77.

Flóküzlet nincsen.

26618

Pénzkölcsönök

megszerzésére legjobban ajánlható Barabásy Lajos kölcsönkivitel cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetít tisztviselői személy és tárczahitel, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket érlekpapirokra, betáblázásra II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédlőkre is stb.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá ulti-szoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szönyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétel.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265

Kazinczy-utca sarok.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!! Kitielő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol ulti szabóterem. BUDAPEST, Andrássy-út 56. I. em.

Állandó választék a legdivatosabb angol és hőlöldi szövetekből.

3 szó . . .

Egyenruha Tiller Budapest.

Börszékikpar

börsajtolás és börfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb börszékek és állványok.